

Jaarverslag 2020

Stichting
Pensioenfonds
Smurfit Kappa Nederland

Stichting Pensioenfonds Smurfit Kappa Nederland
Warandelaan 2
4904 PC Oosterhout

Postbus 19, 4900 AA Oosterhout

Ingeschreven in het Handelsregister van de
Kamer van Koophandel onder nummer 32077105

Jaarverslag over het boekjaar
1-1-2020 t/m 31-12-2020

Toelichting bij de foto:

Smurfit Kappa MNL Golfkarton

Links Özlem Satıcı en rechts Waylon Parauti

Inhoud

	Pagina
Bestuursverslag	
Meerjarenoverzicht	5
Voorwoord	7
Ontwikkelingen in 2020 en 2021	7
Statutaire doelstelling	12
Organisatie pensioenfonds	13
Financiële positie en ontwikkeling	16
Beleggingsbeleid	22
Communicatiebeleid	29
Pensioenbeleid	30
Premiebeleid	31
Risicohouding	33
Toeslagbeleid	39
Uitbestedingsbeleid	39
Uitvoeringskosten	40
Diverse onderwerpen	46
Verzekerdenbestand	48
Visitatiecommissie	49
Verantwoordingsorgaan	53
Vaststelling verslag	56
Jaarrekening	
Balans per 31 december	58
Staat van baten en lasten	60
Kasstroomoverzicht	62
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	63
Toelichting op de balans per 31 december	70
Gebeurtenissen na balansdatum	77
Toelichting op de staat van baten en lasten	78
Resultaatbestemming	85
Risicoparaagraaf	86

Pagina**Overige gegevens**

Resultaatbestemming	95
Actuariële verklaring	96
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	98

Bijlagen

Begrippenlijst	103
----------------	-----

Bestuursverslag

Meerjarenoverzicht

	2020	2019	2018	2017	2016
Aantallen					
Deelnemers	2.175	2.189	2.136	2.091 ¹⁾	1.781
Gewezen deelnemers	1.910	1.854	1.775	1.718	1.664
Pensioengerechtigden	1.481	1.432	1.409	1.373	1.337
Fluitgerechtigden	0	3	10	10	10
Totaal	5.566	5.478	5.330	5.192	4.792
Financiële gegevens (in duizenden euro)					
Technische voorzieningen					
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds	834.666	752.723	646.584	634.663	640.051
Totaal technische voorzieningen	834.666	752.723	646.584	634.663	640.051
Overige technische voorzieningen					
Voorziening langdurig zieken	1.873	1.885	1.279	1.174	1.024
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers	60.581	60.243	54.387	57.290	56.568
Overige Voorziening	2.386	0	0	0	0

1) De stijging van het aantal deelnemers in 2017 werd veroorzaakt door de toevoeging van de deelnemers van Stichting Pensioenfonds Smurfit Nederland.

	2020	2019	2018	2017	2016
Reserves					
Algemene reserve	3.330	27.055	8.397	35.577	-10.323
Reserve solvabiliteitsopslag BPR-modules	0	269	659	862	1.412
Premiereserve ¹⁾	4.200	3.500	2.800	2.100	1.400
Totaal reserves	7.530	30.824	11.856	38.539	-7.511
Bijdragen voor risico pensioenfonds	28.258	25.225	22.898	22.278	17.047
Pensioenuitkeringen	17.145	16.347	16.042	15.756	15.546
Beleggingen voor risico fonds					
Belegd vermogen ²⁾	820.054	769.089	651.338	665.523	627.822
Beleggingsopbrengsten	50.722	117.498	-19.009	34.759	63.528
Rendement o.b.v. total return ³⁾	6,7%	18,1%	-2,8%	5,6%	11,2%
Pensioenvermogen	900.450	842.575	711.306	729.566	688.732
Technische voorzieningen	897.120	814.851	702.250	693.127	697.643
Actuele Dekkingsgraad ⁴⁾	100,37%	103,35%	101,29%	105,26%	98,72%
Beleidsdekkingsgraad ⁵⁾	95,0%	101,5%	105,7%	102,8%	94,7%
Vereiste dekkingsgraad	116,4%	116,9%	117,6%	117,8%	116,7%
Minimaal vereiste dekkingsgraad	103,9%	103,9%	103,9%	103,9%	103,9%

1) Per 1 januari 2015 is de pensioenregeling van het pensioenfonds aangepast. In het principeakkoord d.d. 14 januari 2015 is de nieuwe regeling omschreven. In dit principeakkoord zijn sociale partners verder overeengekomen dat de premiestelling ongewijzigd blijft ten opzichte van 2014. Het verschil tussen de totale lasten bij continuering van de huidige pensioenregeling en van de nieuwe pensioenregeling (inclusief pensioenvoorziening met betrekking tot het salaris boven € 100.000) wordt gereserveerd.

2) Dit is inclusief lopende intrest en liquiditeiten en inclusief de onder de kortlopende schulden gepresenteerde beleggingen met een negatieve waarde op balansdatum en collateral.

3) Total return houdt in dat niet alleen wordt gekeken naar de directe opbrengsten, zoals uitkering van rente en dividenden, maar ook naar de zogenoemde indirecte opbrengsten in de vorm van waardeveranderingen van beleggingen (koersresultaten).

4) Voor de vaststelling van de (beleids-)dekkingsgraad wordt rekening gehouden met de Reserve solvabiliteitsopslag BPR-modules. De premiereserve wordt bij de berekening van (beleids-)dekkingsgraad buiten beschouwing gelaten.

5) De beleidsdekkingsgraad is bepaald als de 12-maands gemiddelde dekkingsgraad waarbij voor het einde van een kwartaal de dekkingsgraad wordt gebruikt zoals gerapporteerd in de K-Staten van De Nederlandsche Bank en voor het einde van het jaar de dekkingsgraad wordt gebruikt zoals gerapporteerd in de J-staten van De Nederlandsche Bank.

Voorwoord

Voor u ligt het verslag over het boekjaar 2020 (hierna: het verslagjaar) van Stichting Pensioenfonds Smurfit Kappa Nederland (hierna: het pensioenfonds). Dit verslag wordt uitgebracht in overeenstemming met de statuten van het pensioenfonds.

De belangrijkste ontwikkelingen in 2020 én een vooruitblik voor 2021 worden in het volgende hoofdstuk ("Ontwikkelingen in 2020 en 2021") beschreven. In de daarop volgende hoofdstukken wordt er aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

- Statutaire doelstelling;
- Organisatie pensioenfonds;
- Financiële positie;
- Beleggingsbeleid;
- Communicatiebeleid;
- Pensioenbeleid;
- Premiebeleid;
- Risicomanagement;
- Toeslagbeleid;
- Uitbestedingsbeleid;
- Uitvoeringskosten;
- Diverse onderwerpen; en
- Verzekerdenbestand.

Vervolgens worden de verslagen van het verantwoordingsorgaan en de visitatiecommissie weergegeven met daarbij een reactie van het bestuur.

Ontwikkelingen in 2020 en 2021

Belangrijke ontwikkelingen in 2020

In deze paragraaf worden de volgende belangrijke ontwikkelingen in 2020 beschreven:

- Financiële positie en ontwikkeling in 2020;
- Pensioenakkoord;
- Overleg met de sociale partners;
- Beleggingscategorie "hypotheken";
- Beleggingscategorie "grondstoffen";
- IORP II;
- Samenstelling bestuur en verantwoordingsorgaan; en
- Actuariële grondslagen.

Financiële positie en ontwikkeling in 2020

Eind 2019 stak het Corona-virus (Covid-19) voor het eerst de kop op in China. In maart 2020 kreeg het ook stevige voet aan de grond in Europa en daarmee in Nederland. Om het virus in te dammen en de gezondheid van mensen te beschermen, hebben veel landen drastische maatregelen moeten nemen. Deze maatregelen raken het dagelijks leven van alle mensen.

De uitbraak van het Corona-virus heeft ook economische gevolgen. Zowel grote als kleine bedrijven worden hard geraakt door deze crisis. De onzekerheid die dat met zich meebrengt, heeft gevolgen voor de financiële markt en daarmee voor de financiële positie van pensioenfonds.

Het effect van de crisis rondom het Corona-virus is niet te isoleren. We kunnen wel bekijken wat er met de dekkingsgraad van het pensioenfonds is gebeurd. De beleidsdekkingsgraad is gedurende 2020 met 6,5 procentpunten gedaald van 101,5% ultimo 2019 naar 95,0% ultimo 2020. De actuele dekkingsgraad is in 2020 met 3,0 procentpunten gedaald van 103,4% ultimo 2019 naar 100,4% ultimo 2020. Voornaamste reden voor de daling van de beleidsdekkingsgraad is de stijging van de voorziening pensioenverplichtingen doordat de rente gedurende 2020 verder is gedaald. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de overheden en de centrale banken ruime financiële maatregelen hebben getroffen –en nog steeds treffen– om de gevolgen van de Corona-crisis te dempen.

De beleidsdekkingsgraad is derhalve lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad van 103,9%. De 5-jaarsperiode met betrekking tot een onvoorwaardelijke korting was ultimo 2019 weer begonnen. Indien de beleidsdekkingsgraad gedurende de komende vier jaren onder de minimaal vereiste dekkingsgraad blijft, dan volgt er een onvoorwaardelijke korting. Ultimo 2020 was er geen korting nodig om de financiële positie van het pensioenfonds te herstellen.

Het belegd vermogen is in het verslagjaar met € 51,0 miljoen gestegen van € 769,1 miljoen naar € 820,1 miljoen (inclusief de waarde van de rente- en valutaoverlay), waardoor de stijging van de verplichtingen deels is gecompenseerd. Over het verslagjaar wordt een totaal portefeuillerendement van 6,7% behaald (inclusief overlays). Het jaarrendement wijkt beperkt af van de samengestelde benchmark voor de beleggingsportefeuille. Het rendement van de strategische benchmark van de totale portefeuille bedraagt 7,2%. De underperformance bedraagt 54 basispunten (0,54%). De rente-overlay en de valuta-overlay hebben beide in 2020 positief bijgedragen aan het portefeuillerendement. Het vijfjarig gemiddelde rendement wordt positief beïnvloed door de rendementen in 2016, 2017, 2019 en 2020 en wordt negatief beïnvloed door het rendement in 2018. Het vijfjarig gemiddelde van het totaalrendement (inclusief overlay) van de beleggingsportefeuille bedraagt 7,6% en ligt beperkt onder het rendement in de samengestelde strategische benchmark (7,9%).

Pensioenakkoord

Op 5 juni 2019 bood de Sociaal Economische Raad aan minister Koolmees een ontwerpadvies voor een nieuw pensioenstelsel aan. Op diezelfde dag stuurde de minister een brief aan de Tweede Kamer met daarin de voornemens van het kabinet. Het werd gepresenteerd als een "polderakkoord". Daarbij werd enerzijds geduid op de kracht die de polder in Nederland nog steeds heeft, en anderzijds op de reikwijdte van het akkoord: het betreft naast het pensioen in de tweede pijler ook de AOW, de zware beroepen en de zzp'ers.

Het pensioenakkoord bevat maatregelen op de volgende gebieden:

1. Minder snelle stijging van de AOW-leeftijd.
2. Overige maatregelen zodat iedereen gezond werkend het pensioen kan bereiken.
3. Vernieuwing van het pensioenstelsel:
 - a. Twee pensioencontracten.
 - b. De transitie.
 - c. Verplichtstelling.
 - d. Overige aandachtspunten.
 - e. Voorkomen van kortingen op de korte termijn.
4. Maatregelen voor zelfstandigen.

Op 16 december 2020 is het consultatiedocument van de benodigde wetswijzigingen als gevolg van de herziening van het pensioenstelsel verschenen. In dit consultatiedocument is nader uitgewerkt wat in het Pensioenakkoord is afgesproken. Het pensioenakkoord wordt in 2021 verder uitgewerkt, waarbij de uitkomsten nog ongewis zijn. Het pensioenfonds houdt de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten en anticipeert op mogelijke gevolgen voor de uitvoering van de arbeidsvoorwaarde pensioen.

Overleg met sociale partners

Het pensioenfonds houdt de werkgever en de vakverenigingen op de hoogte van de ontwikkelingen op pensioengebied die gevolgen kunnen hebben voor het pensioenfonds. Zo is eind 2019 een brief gestuurd naar de sociale partners waarin wordt ingegaan op de consequenties van de nieuwe maximale parameters van de "Commissie Parameters" en de wijziging in de UFR-methodiek. Met genoemde brief zijn de sociale partners geïnformeerd over het besluit van het bestuur om de premiereserve te gebruiken om de toekomstige opbouw van pensioenaanspraken te financieren wanneer niet voldaan wordt aan de wettelijke bepalingen omtrent de kostendekkendheid van de premie.

Beleggingscategorie "hypotheken"

Op basis van de ALM-studie uit 2019 heeft het bestuur destijds besloten om de beleggingsmix aan te passen door 5% van het belegd vermogen te alloceren naar de categorie "hypotheken". In 2020 is dit besluit nader uitgewerkt, en is de beleggingscategorie "hypotheken" toegevoegd aan de strategische beleggingsportefeuille van het pensioenfonds. Deze categorie is ingevuld door deelname aan het "PVF Particuliere Hypothekenfonds" van Syntrus Achmea Real Estate & Finance ("SAREF"). Het pensioenfonds belegt via SAREF ongeveer 5 procent van het vermogen in Nederlandse woninghypotheken. Er is gekozen voor SAREF aangezien PGGM geen hypothekenfonds aanbiedt.

Beleggingscategorie "grondstoffen"

In april 2020 heeft PGGM besloten over te gaan op het opheffen en afwikkelen van het "PGGM Commodity Fund" waarin het pensioenfonds op dat moment 4% van het vermogen had belegd. Het pensioenfonds is nog met PGGM in overleg over de wijze waarop deze opheffing en afwikkeling heeft plaatsgevonden. Een openstaande vraag is bijvoorbeeld of een andere timing van de afwikkeling zou hebben geleid tot een significant beter resultaat. Zolang het overleg over het voorgaande nog in gang is, zal het pensioenfonds de vermogensbeheerder geen decharge verlenen.

Het voorgaande heeft er toe geleid dat het pensioenfonds vanaf mei 2020 niet meer belegt in deze beleggingscategorie, en er wordt onderzocht op welke wijze het pensioenfonds de strategische beleggingsportefeuille aan kan passen. De keuzes hierin worden beperkt doordat het pensioenfonds het "Vereist eigen vermogen" niet mag verhogen in verband met het herstelplan, maar ook dient er rekening te worden gehouden met de hoogte van de gedempte kostendekkende premie. In de tweede helft van 2020 is er een ALM-studie uitgevoerd met betrekking tot een beleggingsportefeuille zonder grondstoffen. Dit heeft in 2020 echter nog niet tot een gewenste nieuwe beleggingsportefeuille geleid, zodat het strategische gewicht van deze beleggingsportefeuille tactisch op 0% is gehouden in 2020.

IORP II

Het pensioenfonds heeft de implementatie van de vereisten vanuit IORP II in 2020 volledig geïmplementeerd. Dit komt onder andere tot uitdrukking in de uitvoering van de sleutelfuncties. De actuariële functie wordt uitgevoerd door de certificerende actuaire, én de auditfunctie wordt uitgevoerd door een bestuurslid, de heer Fleurkens. In eerste instantie was het voornemen om de risicobeheerfunctie ook door een bestuurslid uit te laten voeren, maar in verband met de zwaarte en het tijdsbeslag is er vooralsnog voor gekozen om ook deze functie door een externe partij uit te laten voeren; dit zal in 2021 zijn beslag krijgen.

Samenstelling bestuur en verantwoordingsorgaan

De huidige zittingstermijn eindigde voor alle bestuursleden ultimo 2020, waarbij alle bestuursleden herkiesbaar waren en zijn herkozen. Het bestuur bestaat uit zes leden, waarbij alle leden man zijn en ouder dan 40 jaar.

Ook de zittingstermijn voor de leden van het verantwoordingsorgaan eindigde ultimo 2020, en ook zij zijn allen herkozen. Het verantwoordingsorgaan bestaat uit drie leden, één vrouw en twee mannen, en allen ouder dan 40 jaar.

Het pensioenfonds heeft in 2020 de nodige tijd en aandacht besteed aan de samenstelling van het bestuur en het verantwoordingsorgaan. Daarbij zijn ook de betreffende normen uit de Code Pensioenfondsen meegenomen, die bijvoorbeeld betrekking hebben op diversiteit en zittingstermijnen. In de praktijk blijkt het bijzonder lastig om invulling te geven aan de betreffende normen uit de Code Pensioenfondsen. Er zijn helaas geen kandidaten voor het bestuur of het verantwoordingsorgaan gevonden die jonger zijn dan 40 jaar of vrouw zijn. Het pensioenfonds is verheugd dat er wel een werknemer is gevonden die invulling wil geven aan een aspirant-lidmaatschap van het bestuur; het betreft de heer Arno Voets.

Actuariële grondslagen

Naar aanleiding van de publicatie van de nieuwe Prognosetafel AG2020 en het Willis Towers Watson Ervaringssterfmodel 2020 heeft het pensioenfonds de overlevingsgrondslagen laten onderzoeken. Hierbij is het effect van de Prognosetafel AG2020 doorerekend en zijn fonds specifieke correctiefactoren voor ervaringssterfte bepaald. Het gecombineerde effect van de nieuwe AG Prognosetafel en de nieuwe correcties voor ervaringssterfte is dat de voorziening pensioenverplichting afnam met ongeveer 2,7% zodat de actuele dekkingsgraad met ongeveer datzelfde percentage toenam. Met de huidige beschikbare informatie geeft de Prognosetafel AG2020 nog steeds de best mogelijke inschatting voor de langetermijnlevensverwachting van de Nederlandse bevolking. De komende maanden zal het Actuariel Genootschap nieuwe overlijdensdata en informatie over COVID-19 in haar onderzoek meenemen en bekijken of de levensverwachting moet worden bijgesteld of niet.

Vooruitblik 2021

Naast het verder implementeren van de hiervoor genoemde onderwerpen, zal het pensioenfonds in 2021 nadrukkelijk aandacht besteden aan de volgende onderwerpen:

- Financiële positie en ontwikkeling in 2021;
- Overgang nieuwe pensioenstelsel;
- Overleg met de sociale partners;
- Beleggingscategorie "grondstoffen";
- Premiebeleid; en
- Smurfit Nederland pensioenfonds (in liquidatie).

Financiële positie en ontwikkeling in 2021

Gedurende de eerste maanden van 2021 zijn de diverse dekkingsgraden van het pensioenfonds flink gestegen. De actuele dekkingsgraad is per eind april 2021 gelijk aan 107,4%, en de beleidsdekkingsgraad was toen gelijk aan 98,4%. De voornaamste oorzaken zijn de rendementen op de beleggingen én een stijging van de rente.

De eerste maanden van 2021 tonen eens te meer aan dat de dekkingsgraad bijzonder volatiel kan zijn. Het is dan ook belangrijk voor het pensioenfonds om de materiële risico's doorlopend te beoordelen en op een goede wijze te beheersen. In het hoofdstuk "Risicomanagement" wordt uitgebreid ingegaan op de beoordeling die het pensioenfonds heeft uitgevoerd ten aanzien van de risico's.

Overgang nieuwe pensioenstelsel

In 2021 zal het pensioenfonds verder in overleg treden met de sociale partners over de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Ondanks dat er nog veel onduidelijkheden zijn ten aanzien van het nieuwe pensioenstelsel, zijn er toch ook al veel hoofdlijnen bekend waarmee de sociale partners én het pensioenfonds aan de slag kunnen. Daarbij is het belangrijk dat alle betrokken partijen een eigen rol spelen in dit dossier, waarbij de verantwoordelijkheidsverdeling een belangrijk gegeven is. Het pensioenfonds verwacht dat in 2021 de benodigde eerste stappen in dit dossier gezet zullen worden, en verwacht vooralsnog geen problemen om de overgang tijdig te realiseren.

Overleg met de sociale partners

Het pensioenfonds zal in de eerste helft van 2021 de sociale partners informeren over het premiebeleid dat zal gelden voor de jaren 2021 tot en met 2025. Een belangrijk onderdeel van dat premiebeleid is de omgang met de premiereserve. Daarnaast zal ook de uitwerking van het pensioenakkoord de nodige tijd en aandacht vragen van de sociale partners en het pensioenfonds.

Beleggingscategorie "grondstoffen"

In 2021 zal het overleg met PGGM verder worden gevoerd met betrekking tot het grondstoffendossier. Het pensioenfonds laat zich daarbij adviseren door juridisch adviseur Houthoff én door professor Bos van de Universiteit van Maastricht. Het overleg tussen PGGM en het pensioenfonds volgt de stappen zoals deze zijn vastgelegd in de overeenkomst die geldt tussen PGGM en het pensioenfonds.

Premiebeleid

Het pensioenfonds toetst de premie op basis van een gedempte kostendekkende premie op basis van verwacht rendement. Het verwacht rendement is gebaseerd op de strategische beleggingsmix van het fonds, waarbij wordt uitgegaan van de maximale rendementsparameters en kostenafslagen zoals gepubliceerd door de Commissie Parameters. Per 30 september 2015 was het verwacht rendement voor een periode van 5 jaar vastgekleit. Het verwacht rendement is per 30 september 2020 opnieuw vastgesteld voor een nieuwe periode van 5 jaar. De nieuwe rendementscurve ligt lager dan de oude curve hetgeen een opwaarts effect heeft op de gedempte kostendekkende premie. De gevolgen van het premiebeleid worden door het pensioenfonds in 2021 verder onderzocht, en afgestemd met de sociale partners. Daarbij wordt bijvoorbeeld ook aandacht besteed aan de omgang met de premiereserve en met de herstellpremie.

Smurfit Nederland pensioenfonds (in liquidatie)

Op 20 december 2019 hebben de sociale partners een akkoord bereikt met betrekking tot het Smurfit Nederland pensioenfonds (in liquidatie). Dit akkoord heeft met ingang van 1 januari 2021 ook gevolgen voor het Smurfit Kappa Nederland pensioenfonds, en wel:

- De zogenaamde "overgaande deelnemers" die –in 2017, 2018 en 2019– op basis van tijdelijke overeenkomsten deelnamen aan het Smurfit Kappa Nederland pensioenfonds, zijn per 1 januari 2020 toegetreden als nieuwe deelnemers aan de pensioenregeling van het Smurfit Kappa Nederland pensioenfonds. Voor deze deelnemers wijzigen er een aantal zaken zoals de hoogte van de eigen bijdrage en de omschrijving van het pensioengevend salaris.
- De beschikbare premie regeling van het Smurfit Nederland pensioenfonds (in liquidatie) wordt overgedragen naar het Smurfit Kappa Nederland pensioenfonds. Deze regeling wordt uitgevoerd door Nationale-Nederlanden Investment Partners. Het Smurfit Kappa Nederland pensioenfonds zal de nieuwe contractpartij worden met Nationale-Nederlanden Investment Partners. Het Smurfit Kappa Nederland pensioenfonds heeft een bedrag van € 250 duizend van de werkgever ontvangen om deze overdracht mogelijk te maken.
- Er is bij het Smurfit Kappa Nederland pensioenfonds een toeslagdepot gevormd van ongeveer € 2,4 miljoen die wordt betaald door de werkgever. Indien het Smurfit Kappa Nederland pensioenfonds een toeslag kan verlenen, dan zullen de "overgaande deelnemers" een extra toeslag ontvangen vanuit dit depot.

Het Smurfit Nederland pensioenfonds (in liquidatie) heeft in 2020 toestemming gekregen om de verplichtingen vanuit de beschikbare premie regeling over te dragen, zodat het Smurfit Kappa Nederland pensioenfonds per 1 januari 2021 deze regeling uitvoert.

Statutaire doelstelling

Het pensioenfonds is een ondernemingspensioenfonds dat is opgericht op 24 november 1999 en statutair gevestigd te Eindhoven. Het kantoor van het pensioenfonds is gevestigd in Oosterhout.

Het pensioenfonds stelt zich ten doel om de pensioenovereenkomsten uit te voeren conform de statuten en de aan de pensioenrechten en -aanspraken ten grondslag liggende pensioenreglementen. De pensioenaanspraken worden gefinancierd met bijdragen van werkgever en werknemers. De pensioenregeling voorziet in een ouderdomspensioen, een partnerpensioen en een wezenpensioen.

Het bestuur heeft de doelstellingen en beleidsuitgangspunten, zoals bedoeld in artikel 102a van de Pensioenwet, vastgesteld en vastgelegd in de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN). Bij de toetsing van de opdrachtaanvaarding voor de uitvoering van de pensioenregeling zijn deze door het bestuur als uitgangspunt genomen.

Missie, visie en strategie

Missie

Het pensioenfonds voert de pensioenregeling(en) uit die de werkgever en de vakbonden zijn overeengekomen voor actieve deelnemers, gewezen deelnemers (slapers), gepensioneerden en andere aanspraakgerechtigden. Op basis van de pensioenreglementen worden er nominale pensioenaanspraken opgebouwd in het Basispakket, waarbij het waardevast houden van het pensioen voorwaardelijk is. De voorwaardelijke toeslagverlening is afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds en de geldende wet- en regelgeving. Daarnaast worden er pensioenkapitalen opgebouwd in het Beleggingspakket. De uitvoering van de pensioenregeling(en) dient integer, transparant, maatschappelijk verantwoord en kostenefficiënt te zijn, waarbij de financiële baten en lasten evenwichtig tussen belanghebbenden worden verdeeld.

Visie

De pensioensector opereert in een complexe financiële omgeving die wordt gekenmerkt door lage rentes en een hoge volatiliteit. Er zijn tal van ontwikkelingen die van invloed zijn op deze omgeving, zoals bijvoorbeeld de geopolitieke spanningen, en de Europese ontwikkelingen (zoals de Brexit, de financiële en fiscale ontwikkelingen en de economische integratie), de maatregelen van de centrale banken, de ontwikkelingen ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen én de gevolgen van het Corona-virus. Daarnaast staat de Nederlandse pensioensector de komende jaren een aantal ingrijpende veranderingen te wachten, zoals de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Het voorgaande maakt het voor pensioenfondsen lastig om de voorgestane visie en strategie uit te voeren. Maar gelijktijdig is het een échte uitdaging voor het pensioenfondsbestuur en de sociale partners om een toekomstbestendige pensioenvoorziening te realiseren binnen de contouren van het huidige pensioenfonds. Het pensioenfonds wil in ieder geval een betrouwbare en stabiele partner zijn voor alle betrokken partijen in deze turbulente tijden.

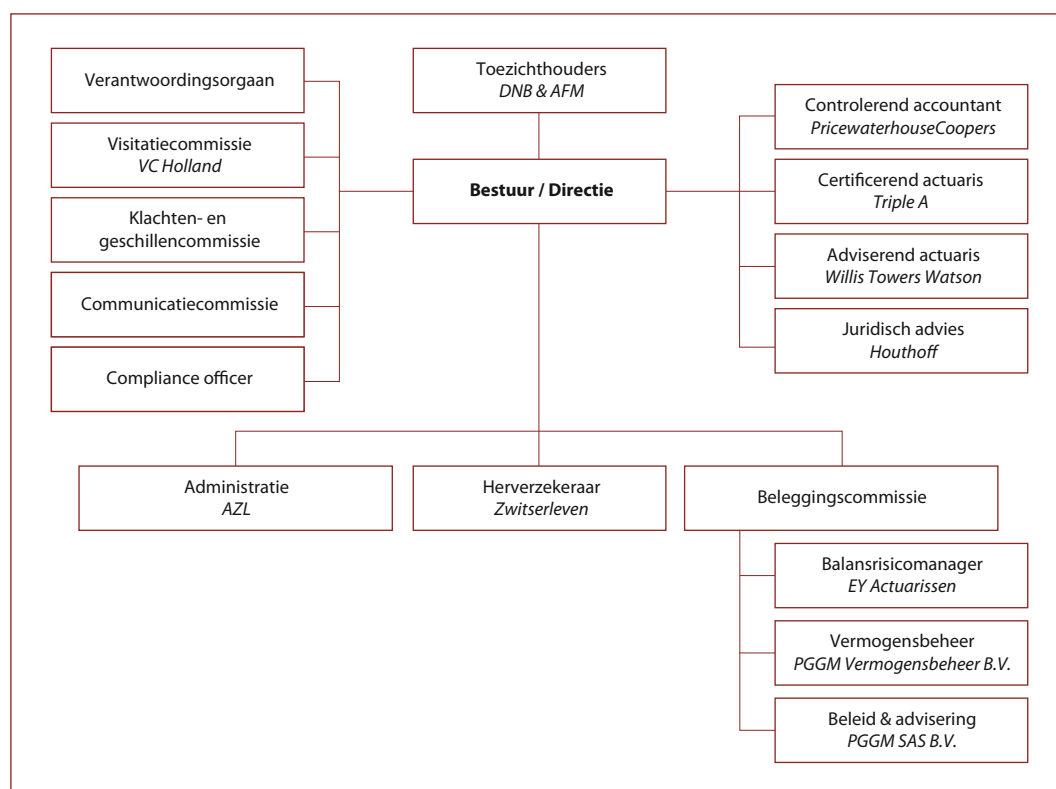
Strategie

Met de strategie wordt aangegeven op welke wijze het pensioenfonds de missie wil volbrengen met inachtneming van de visie van het fonds. Deze strategie komt tot uitdrukking in de organisatie van het pensioenfonds en in het gevoerde beleid. In het restant van dit bestuursverslag wordt hier uitgebreid aandacht aan besteed.

Organisatie pensioenfonds

Organogram

De organisatie van het pensioenfonds per 31 december 2020 staat in het onderstaande organogram gegeven. De diverse onderdelen van het organogram worden in het hoofdstuk "Organisatie pensioenfonds" besproken.

Bestuur/directie

Het bestuur van het pensioenfonds is paritair samengesteld en bestaat uit zes personen. Daarvan zijn drie bestuurders van werkgeverszijde, twee van werknemerszijde en één vertegenwoordiger namens de pensioengerechtigden. In het verslagjaar was de heer Steven Stoffer voorzitter van het bestuur, terwijl de heer Ton van Gestel secretaris was. De huidige zittingstermijn eindigde voor alle bestuursleden ultimo 2020, waarbij alle bestuursleden herkiesbaar waren en zijn herkozen. Het bestuur uit de volgende leden, waarbij alle leden man zijn en ouder dan 40 jaar:

Functie	Naam	Namens	Vanuit
Voorzitter	Steven Stoffer	Werkgever	Smurfit Kappa Nederland B.V.
Algemeen lid	Ed Vervoort	Werkgever	Smurfit Kappa Nederland B.V.
Algemeen lid	Peter van Dijk	Werkgever	Smurfit Kappa Nederland B.V.
Secretaris	Ton van Gestel	Pensioengerechtigden	Pensioengerechtigden
Algemeen lid	Marc van den Heuvel	Werknemers	Smurfit Kappa Nederland B.V.
Algemeen lid	Peter Fleurkens	Werknemers	Smurfit Kappa Paper Services B.V.

In 2020 zijn er zes reguliere bestuursvergaderingen geweest die allen digitaal hebben plaatsgevonden in verband met de Corona-maatregelen; in principe wordt er eenmaal per twee maanden een bestuursvergadering georganiseerd. Het bestuur heeft verder regelmatig overleg gehad met de visitatiecommissie en het verantwoordingsorgaan. De belangrijkste onderwerpen die in de bestuursvergaderingen aan de orde kwamen zijn beschreven in de paragraaf "Belangrijke ontwikkelingen in 2020".

De heer Marco Kiewiet is directeur van het pensioenfonds en uit dien hoofde belast met de uitvoering van het vastgestelde beleid. Hij wordt daarbij ondersteund door mevrouw Liesbeth van Dasselaar, die pensioenspecialist is van het pensioenfonds.

Bestuurscommissies

Het bestuur van het pensioenfonds wordt ondersteund door de volgende commissies:

- Beleggingscommissie:
 - Het bestuur laat zich bij het vermogensbeheer bijstaan door een beleggingscommissie waarvan de leden door het bestuur worden benoemd. De beleggingscommissie stelt in opdracht van het bestuur een beleggingsbeleidsplan op met onder meer richtlijnen voor het vermogensbeheer. Daarnaast houdt de commissie contact met de fiduciair manager en de balansrisicomanager. De beleggingscommissie bestaat uit de heren Steven Stoffer, Peter van Dijk en Ton van Gestel. De heer Steven Stoffer treedt op als voorzitter van de beleggingscommissie.
- Communicatiecommissie:
 - Deze commissie adviseert het bestuur over vraagstukken die zich voordoen bij de communicatie richting de belanghebbenden van het pensioenfonds. De commissie bestaat uit de heren Ton van Gestel en Marco Kiewiet.
- Klachten- en geschillencommissie:
 - Het pensioenfonds kent een klachten- en geschillenregeling. In deze regeling staat de te volgen procedure beschreven indien er een klacht of geschil is over (het functioneren van) het pensioenfonds. Zo zal een klacht of geschil door deze commissie in behandeling worden genomen. De klachten- en geschillencommissie bestaat momenteel uit de heren Ed Vervoort, Marc van den Heuvel en Ton van Gestel.

In 2020 zijn er geen klachten of geschillen geweest die zijn behandeld door de klachten- en geschillencommissie.

Compliance Officer

Het pensioenfonds heeft een compliance officer die onder meer is belast met de controle op de naleving van de gedragscode en de toepassing van wet- en regelgeving door het pensioenfonds. Over 2020 heeft de compliance officer geen bijzonderheden geconstateerd.

De heer Marc van der Velden is de compliance officer van het pensioenfonds.

Verantwoordingsorgaan

Het bestuur heeft een verantwoordingsorgaan dat als voornaamste taak heeft om een oordeel te geven over het handelen van het bestuur, over het door het bestuur uitgevoerde beleid en over de beleidskeuzes voor de toekomst. Daarnaast kan het verantwoordingsorgaan advies geven op het gebied van onder andere beloningsbeleid, de vorm en inrichting van het interne toezicht, de interne klachten- en geschillenprocedure, het communicatie- en voorlichtingsbeleid, de uitvoeringsovereenkomst, overdracht van verplichtingen van of naar het pensioenfonds, liquidatie, fusie, splitsing, samenvoeging, omzetting van het pensioenfonds in een andere rechtsvorm, en over de samenstelling van de feitelijke premie en de hoogte van de premiecomponenten. De taken en bevoegdheden van het verantwoordingsorgaan –evenals de samenstelling, benoeming en werkwijze– zijn vastgelegd in de statuten van het pensioenfonds en in het reglement van het verantwoordingsorgaan.

Het verantwoordingsorgaan bestond in het verslagjaar uit drie personen. Daarvan is één lid namens de werkgever, één lid namens de werknemers en één lid namens de pensioengerechtigden. Het verantwoordingsorgaan bestond in 2020 uit mevrouw

Lieke Koelewijn (namens de werkgever), de heer Frank Machiels (namens de werknemers) en de heer Lout de Goeij (namens de pensioengerechtigden). Alle leden van het verantwoordingsorgaan zijn ouder dan 40 jaar.

Voor het oordeel van het verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid in 2020 wordt verwezen naar het hoofdstuk "Verslag van het verantwoordingsorgaan".

Visitatiecommissie

Het intern toezicht van het pensioenfonds wordt uitgeoefend door een visitatiecommissie. Deze commissie heeft tot (wettelijke) taak toezicht te houden op (de totstandkoming van) het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het pensioenfonds. De taken en bevoegdheden van dit orgaan –evenals de samenstelling, benoeming en werkwijze– zijn vastgesteld in de statuten van het pensioenfonds en het reglement van de visitatiecommissie.

De visitatiecommissie bestaat uit mevrouw Herma Polee, mevrouw Angela Peeters en de heer Frans Lemkes.

Voor een samenvatting van het rapport van de visitatiecommissie wordt verwezen naar het hoofdstuk "Verslag van de visitatiecommissie".

Uitbestede werkzaamheden

Administratie

Als administrateur voor het pensioenfonds zorgt AZL N.V. voor de pensioen- en deelnemersadministratie, de financiële administratie, de communicatie én de jaarverslaggeving.

Advisering en certificering

Het bestuur van het pensioenfonds heeft de volgende partijen benoemd in het kader van de advisering en certificering:

- Houthoff - juridisch adviseur;
- PGGM - adviseur vermogensbeheer;
- PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. - fiscale adviseur;
- PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. - externe accountant (controlerend);
- Triple A - externe actuaris (certificerend); en
- Willis Towers Watson - externe actuaris (adviserend).

Balansrisicomanager

EY Actuarissen treedt op als balansrisicomanager van het pensioenfonds. Maandelijks worden de overlay strategieën geëvalueerd door de balansrisicomanager én –op incidentele basis– worden aanvullende onderwerpen bestudeerd.

Herverzekeraar

Ter dekking van een deel van het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico is gekozen voor herverzekering door middel van een overeenkomst met Zwitserleven die per januari 2020 is aangegaan voor een periode van vijf jaar. Het eigen risico van deze herverzekering is gelijk aan 125% van de verwachte schadelast gedurende de contractperiode, zodat deze verzekering ten doel heeft om extreme risico's af te dekken.

Vermogensbeheer

Het vermogen van het pensioenfonds wordt belegd door PGGM Vermogensbeheer B.V. Het beheer van het vermogen is uitgebreid beschreven in het hoofdstuk "Beleggingsbeleid".

De uitvoering van de beschikbare premie regeling is eveneens opgedragen aan vermogensbeheerders, namelijk Robeco Pension Providers en ABN AMRO Pension Providers.

Financiële positie en ontwikkeling

Algemeen

De financiële positie van het pensioenfonds komt tot uitdrukking in de dekkingsgraad. De dekkingsgraad geeft aan hoe een pensioenfonds er financieel voor staat. Het geeft de verhouding aan tussen het kapitaal dat het pensioenfonds bezit en het kapitaal dat het pensioenfonds nodig heeft om nu en in de toekomst alle pensioenen te kunnen betalen (= de verplichtingen). Een dekkingsgraad van bijvoorbeeld 105% betekent dat het pensioenfonds € 1,05 aan vermogen heeft voor elke euro die het moet uitkeren. Er zijn echter verschillende soorten dekkingsgraden, die hierna ieder afzonderlijk worden besproken.

Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden (inclusief Ultimate Forward Rate (hierna "UFR")) van de afgelopen 12 maanden en is daarmee minder afhankelijk van dagkoersen. De beleidsdekkingsgraad is leidend voor diverse onderdelen van het beleid van het pensioenfonds, zoals het toeslagbeleid. Alle beleidsmaatregelen moeten gebaseerd zijn op deze beleidsdekkingsgraad.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds bedroeg ultimo 2020 95,0%. Ultimo 2019 was dit 101,5%, zodat de beleidsdekkingsgraad is gedaald met 6,5 procentpunten. Deze daling wordt met name veroorzaakt doordat de rente ook in 2020 is gedaald.

De beleidsdekkingsgraad is sinds ultimo 2019 lager dan de minimum vereiste dekkingsgraad, waardoor toen de vijfjaarsperiode is begonnen die van toepassing is op het moeten doorvoeren van een onvoorwaardelijke korting. Op basis van de huidige wet- en regelgeving moet er namelijk een onvoorwaardelijke korting worden doorgevoerd indien de beleidsdekkingsgraad zich gedurende vijf achtereenvolgende jaren onder de minimum vereiste dekkingsgraad bevindt. Aangezien ook ultimo 2020 gold dat de beleidsdekkingsgraad lager was dan de minimum vereiste dekkingsgraad heeft dit voor het pensioenfonds tot gevolg dat de kans op korting is toegenomen.

Actuele dekkingsgraad (inclusief UFR)

De actuele dekkingsgraad (inclusief UFR) wordt bepaald door de waarde van de beleggingen te delen door de waarde van de verplichtingen, waarbij beide worden berekend met behulp van de marktrente. Bij de waardering van de verplichtingen wordt voor looptijden vanaf 20 jaar echter een aangepaste marktrente gehanteerd die is gebaseerd op de UFR-methodiek. De UFR-methodiek gaat ervan uit dat de rente op de lange termijn tendeert naar een langjarig gemiddelde.

Ultimo 2020 bedroeg de actuele dekkingsgraad (inclusief UFR) 100,4%. Ultimo 2019 was dit 103,4% zodat de actuele dekkingsgraad (inclusief UFR) is gedaald met 3,0 procentpunten.

Het verloop van de actuele dekkingsgraad (inclusief UFR) zag er in 2020 als volgt uit:

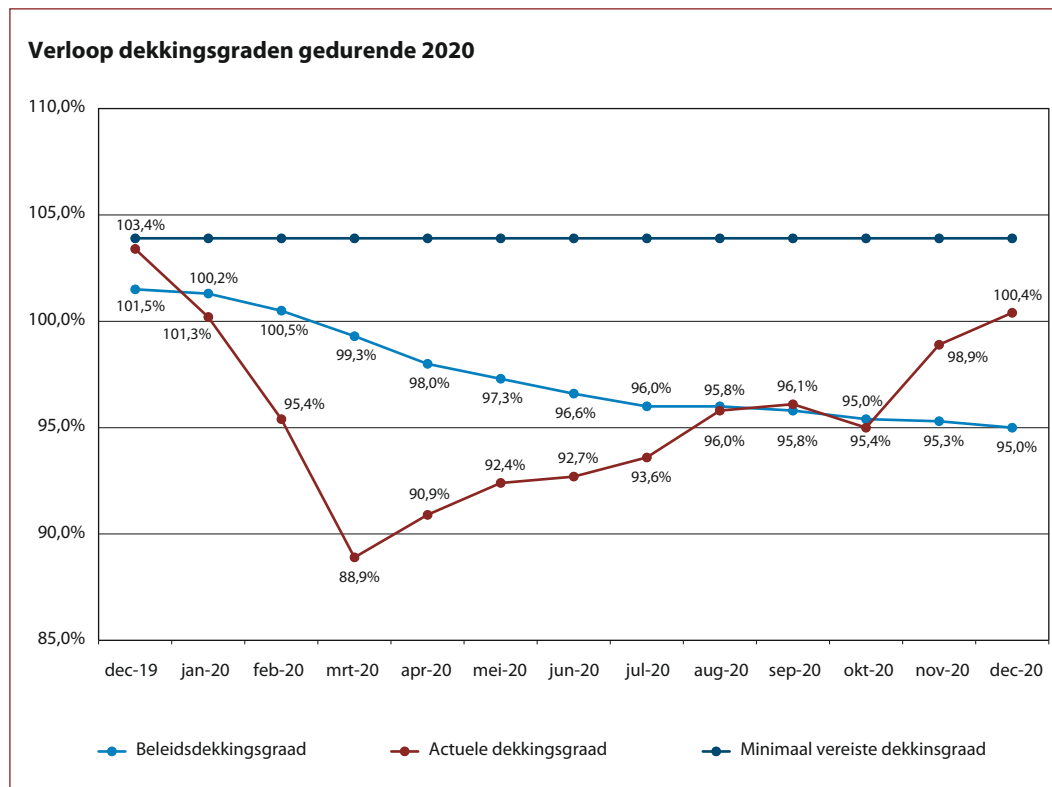
	Pensioen- vermogen	Technische voorziening	Aanwezige dekkings- graad 2020
Primo	842.575	814.851	103,4%
Beleggingsopbrengsten	52.178	98.183	-5,4%
Premie	22.847	25.469	-0,4%
Waardeoverdrachten	53	33	0,0%
Kosten	484	73	0,1%
Uitkeringen	-17.144	-17.081	0,1%
Kanssystemen	0	1.230	-0,2%
Toeslagverlening	3	3	0,0%
Overige mutaties TV	0	-25.641	3,4%
Andere oorzaken	-546	0	-0,6%
Ultimo	900.450	897.120	100,4%

Marktwaaarde dekkingsgraad (exclusief UFR)

De marktwaaarde dekkingsgraad (exclusief UFR) wordt bepaald door de waarde van de beleggingen te delen door de waarde van de verplichtingen, waarbij beide worden berekend met behulp van de daadwerkelijke marktrente. Ultimo 2020 bedroeg de feitelijke dekkingsgraad (exclusief UFR) 95,6%. Ultimo 2019 was dit 99,7%, zodat de actuele dekkingsgraad (exclusief UFR) is gedaald met 4,1 procentpunten. De marktwaaarde dekkingsgraad wordt berekend ten behoeve van de rente-afdekking.

Verloop van de dekkingsgraden in 2020

Gedurende 2020 lieten de dekkingsgraden het verloop zien zoals getoond in de volgende figuur:

Wijziging van de UFR

De technische voorzieningen in de jaarrekening zijn vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur van De Nederlandsche Bank per 31 december 2020 en de factoren zoals genoemd in de grondslagen bij de jaarrekening. Sinds 30 september 2012 wordt de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur bepaald met behulp van de Ultimate Forward Rate (UFR). Deze werd in eerste instantie gebaseerd op de door verzekeraars gehanteerde UFR van 4,2%, echter sinds juli 2015 op het (voortschrijdend) 120-maands gemiddelde van de 20-jaars forward rate. Naar aanleiding van het advies van de Commissie Parameters op 12 juni 2019, wordt deze methode aangepast. De belangrijkste wijziging is dat bij de toegroei naar de UFR meer gewicht wordt gegeven aan de marktrente. Daarnaast vindt toegroei naar de UFR vanaf een later moment plaats, pas vanaf looptijd 30 in plaats van vanaf looptijd 20. DNB heeft aangekondigd om de toegroei naar de nieuwe gewichten geleidelijk te implementeren vanaf 1 januari 2021. Deze toegroei wordt in vier gelijke stappen doorgevoerd. Het effect op de dekkingsgraden zal dus de komende jaren geleidelijk optreden.

Ondanks dat de nieuwe UFR-methode formeel gezien nog niet van kracht is per einde 2020, zijn de effecten van de stapsgewijze invoering van de nieuwe UFR-parameters opgenomen in de volgende tabel.

	Huidig	2021	Vanaf 2024
	100% UFR	75% UFR / 25% nUFR	100% nUFR
Technische voorziening	836.539	845.482	875.656
Dekkingsgraad	100,4%	99,3%	96,1%
Strategisch vereiste dekkingsgraad	116,4%	116,4%	116,4%

Daarnaast zal DNB de rentetermijnstructuur de komende jaren blijven baseren op renteswaps met 6-maands EURIBOR als onderliggende rentebenchmark. Mocht het nodig zijn om in de periode over te stappen op de nieuw ontwikkelde rentebenchmark ϵ ster, dan zal de impact op dekkingsgraden worden geneutraliseerd.

Reële dekkingsgraad

De reële dekkingsgraad is ook een belangrijke graadmeter voor de financiële positie van het pensioenfonds. De reële dekkingsgraad is de beleidsdekkingsgraad gedeeld door de dekkingsgraad waarbij volledige prijsindexatie is toegekend. Ultimo 2020 bedroeg de reële dekkingsgraad 78,8%. Ultimo 2019 was dit 82,5%, zodat de reële dekkingsgraad is gedaald met 3,7 procentpunten.

In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen alsof het een pensioenverplichting is. Een reële dekkingsgraad van 100% wil zeggen dat het pensioenfonds voldoende vermogen heeft om aan de pensioenverplichtingen te voldoen én om de pensioenen volledig te verhogen met de verwachte stijging van de prijzen.

Minimaal vereiste dekkingsgraad

De minimaal vereiste dekkingsgraad bedroeg per 31 december 2020 103,9%.

Vereiste dekkingsgraad

De vereiste dekkingsgraad bedroeg per 31 december 2020 116,4%.

Herstelplan

Voor pensioenfondsen is de beleidsdekkingsgraad de graadmeter van de financiële positie van het fonds. Is de beleidsdekkingsgraad lager dan de vereiste dekkingsgraad dan is er sprake van een tekort en zal er een herstelplan ingediend moeten worden. Dit moet binnen 3 maanden na constatering van het tekort. De toetsing van de beleidsdekkingsgraad vindt telkens plaats per kwartaaleinde. Hoewel de toetsing of een fonds in tekort is plaatsvindt op basis van de beleidsdekkingsgraad van het totale fonds (inclusief de verplichtingen voor risico deelnemers en de herverzekerde verplichtingen indien aanwezig), heeft het pensioenfonds de mogelijkheid om een herstelplan in te dienen dat uitsluitend betrekking heeft op de in eigen beheer (voor risico fonds) uitgevoerde pensioenregeling(en). De voorwaarde die hiervoor geldt is dat een eventuele voor herstel benodigde korting uitsluitend wordt toegepast op de in eigen beheer opgebouwde pensioenaanspraken. Voor het pensioenfonds is dit het geval en voor de technische voorziening is dan ook uitsluitend uitgegaan van de technische voorzieningen voor risico fonds.

Het fonds heeft in 2020 een herstelplan ingediend bij DNB, waarin wordt aangetoond dat de beleidsdekkingsgraad binnen de gekozen hersteltermijn van 10 jaar herstelt tot het niveau van de vereiste dekkingsgraad. Dit herstelplan voorzag voor ultimo 2020 een beleidsdekkingsgraad van 105,0%, terwijl de werkelijke beleidsdekkingsgraad van 95,0% lager is. Het fonds heeft in het eerste kwartaal

van 2021 het herstelplan geactualiseerd. Uit deze actualisatie blijkt dat het fonds naar verwachting binnen de gekozen hersteltermijn van 10 jaar herstelt naar de vereiste dekkingsgraad. Dit geactualiseerde herstelplan is door DNB goedgekeurd.

Voor het fonds geldt daarnaast de situatie dat de beleidsdekkingsgraad zich voor het tweede opeenvolgende meetmoment onder het niveau van de minimaal vereiste dekkingsgraad bevindt. Er geldt de regel dat de beleidsdekkingsgraad niet langer dan zes achtereenvolgende meetmomenten lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad mag zijn. Dit betekent dat de beleidsdekkingsgraad of de dekkingsgraad uiterlijk eind 2024 hoger dan of gelijk moet zijn aan de minimaal vereiste dekkingsgraad ad 103,9%. Op basis van de actualisatie van het herstelplan wordt dit naar verwachting gerealiseerd.

Meetmoment	Datum	Beleidsdekkingsgraad
Meetmoment 1	31 december 2019	101,6%
Meetmoment 2	31 december 2020	95,0%
Meetmoment 3	31 december 2021	–
Meetmoment 4	31 december 2022	–
Meetmoment 5	31 december 2023	–
Meetmoment 6	31 december 2024	–

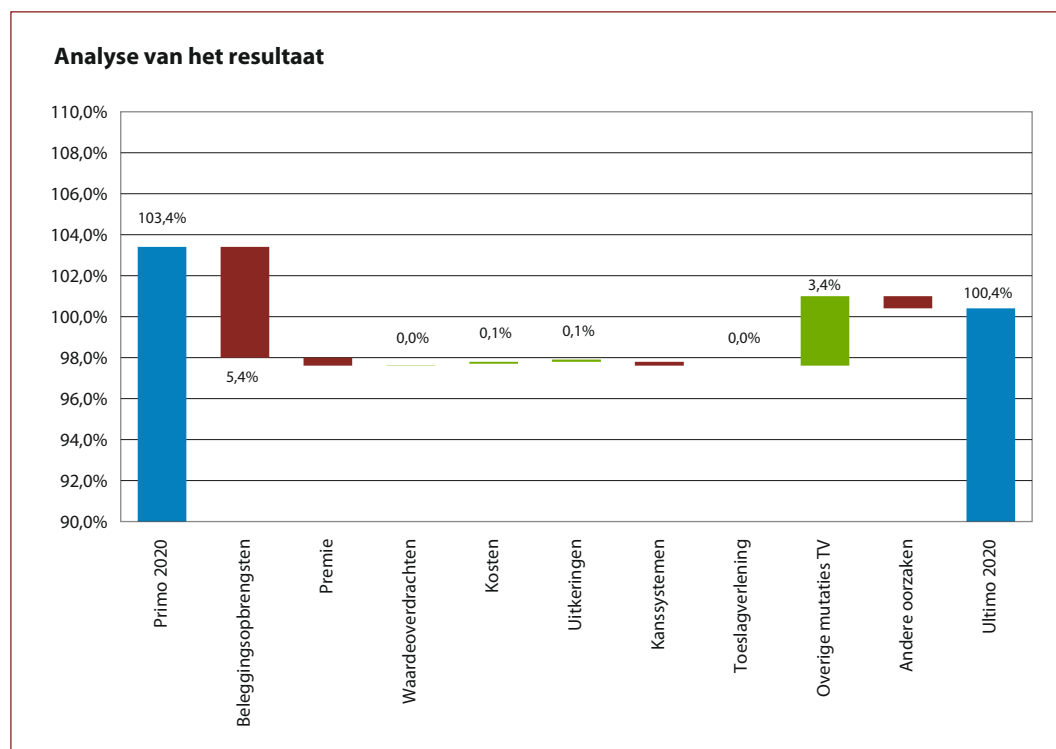
Bij de opstelling van het herstelplan voor 2020 is uitgegaan van het deelnemersbestand ultimo 2019, en wordt er –net als bij het premiebeleid– gebruik gemaakt van de maximale verwachtingswaarden van de Commissie Parameters. Voor het herstelplan voor 2021 is uitgegaan van de situatie ultimo 2020, zodat daar bijvoorbeeld geen rekening is gehouden met de toekomstige wijzigingen in de UFR-methodiek. Ook is er geen rekening gehouden met de eventuele gevolgen van Covid-19. Het herstelplan 2020 en 2021 is door DNB goedgekeurd.

Kritische dekkingsgraad

De kritische dekkingsgraad is de actuele dekkingsgraad die benodigd is om in het herstelplan precies na 10 jaar uit herstel te zijn. Indien de actuele dekkingsgraad lager is dan de kritische dekkingsgraad per een jaareinde, dan is er een onvoorwaardelijke korting van toepassing om in ieder geval de actuele dekkingsgraad te verhogen tot de kritische dekkingsgraad. Bij de marktomstandigheden per 31 december 2020 en het strategische beleggingsbeleid van het pensioenfonds geldt dat de kritische dekkingsgraad gelijk is aan 90%. Hierbij is geen rekening gehouden met de wijzigingen in de UFR-methodiek die in de jaren 2021 tot en met 2024 worden doorgevoerd.

Analyse van het resultaat

De belangrijkste oorzaak van het negatieve resultaat in 2020 zijn de beleggingsopbrengsten.

Analyse jaarresultaat

	2020	2019
Wijziging rentetermijnstructuur	-99.207	-102.165
Beleggingsopbrengsten	53.202	119.038
Premies en koopsommen	-2.622	1.720
Waardeoverdrachten	20	-110
Kosten	411	362
Uitkeringen	-63	-26
Sterfte	-102	-108
Arbeidsongeschiktheid	-561	186
Reguliere mutaties	-567	-308
Toeslagverlening	0	0
Wijziging overlevingstafel	19.500	0
Wijziging ervaringssterfte	6.141	0
Incidentele mutaties voorziening	0	400
Andere oorzaken	154	379
Totaal jaarresultaat	-23.694	19.368

Beleggingsbeleid

In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens ingegaan op de onderwerpen “Beleid”, “Ontwikkeling belegd vermogen in 2020”, “Strategisch beleggingsbeleid”, “Resultaat”, “Risicoafdekking” en “Maatschappelijk verantwoord beleggen”.

Beleid

Het pensioenfonds heeft in het verslagjaar de volgende wijzigingen aangebracht in het beleggingsbeleid:

- Het pensioenfonds maakte voor treasury-activiteiten gebruik van een gecentraliseerd vehikel van de externe vermogensbeheerder. Onder treasury-activiteiten vallen onder andere het beheer van kasposities en het afsluiten van rente- en valutaderivaten. De vermogensbeheerder is eind 2018 een project gestart waarbinnen onderzoek wordt gedaan naar een nieuwe toekomstbestendige inrichting van de treasury-functie. Als gevolg van onder meer de standpunten van de toezichhouder en ontwikkelingen in regelgeving wordt overgegaan op een decentrale inrichting van de treasury-functies op het niveau van het pensioenfonds zelf. De decentrale inrichting van de treasury-functie is per 1 oktober 2020 geïmplementeerd.
- Het besluit om over te gaan op een decentrale inrichting van het kasbeheer en het decentraal uitvoeren van derivatentransacties heeft consequenties voor het liquiditeitsbeheer van het pensioenfonds. Hiervoor heeft het pensioenfonds in 2020 een liquiditeitsbeleid opgesteld. Hierbij is besloten voor een strategische kasallocatie van 5% om op die manier blijvend in staat te zijn om aan liquiditeits- en onderpandverplichtingen te voldoen.
- Het bestuur heeft mogelijkheden onderzocht om de kasallocatie te kunnen verlagen en de vrijgekomen middelen elders te kunnen beleggen, zonder daarbij afbreuk te doen aan de beheersing van liquiditeitsrisico's. Dit onderzoek heeft aangetoond dat een lagere kasallocatie mogelijk is, wanneer het pensioenfonds het staatsobligatiefonds omzet naar een separaat mandaat bij de externe vermogensbeheerder. Het bestuur heeft het (aanvullende) rendement, de bijbehorende risico's en de (aanvullende) kosten die daarmee gepaard gaan onderzocht en op basis daarvan geconcludeerd dat een discretionair staatsobligatiemandaat beter bijdraagt aan de doelstelling van het pensioenfonds. Daarbij is ook de levensvatbaarheid van het staatsobligatiefonds in ogenschouw genomen; het pensioenfonds was de laatste participant in dit beleggingsfonds. Het discretionaire staatsobligatiemandaat is per 1 januari 2021 volledig operationeel. De lagere strategische kasallocatie zal per diezelfde datum van kracht worden.
- Om tegenpartijrisico's adequaat te beheersen bij de decentrale uitvoering van derivatentransacties, heeft het pensioenfonds een eigen broker- en tegenpartijbeleid opgesteld. Hierin geeft het pensioenfonds aan wat de criteria zijn voor de brokers en tegenpartijen waarmee het zaken wil doen. Het broker- en tegenpartijbeleid heeft tot doel om transparantie te waarborgen en zorg te dragen voor een zo hoog mogelijke toegevoegde waarde van brokers en tegenpartijen voor het pensioenfonds, rekening houdend met een zo goed mogelijke uitvoering van financiële transacties tegen acceptabele risico's en binnen de wettelijke bepalingen.
- Het bestuur heeft in 2019 een voorgenomen besluit genomen om 5,0% van het belegd vermogen te beleggen in Nederlandse woninghypotheken. De voorgestelde allocatie wordt bereikt door de beleggingen in staatsobligaties met 4,7% af te bouwen en de beleggingen in aandelen ontwikkelde markten met 0,3%. Het pensioenfonds heeft in 2020, ondersteund door externe vermogensbeheerder PGGM, een uitgebreid selectietraject doorlopen om een passend beleggingsfonds te vinden. Per oktober participeert het pensioenfonds in het PVF Particuliere Hypothekenfonds van Syntus Achmea Real Estate & Finance (SAREF). PGGM verzorgt de (dagelijkse) monitoring van deze beleggingen namens het pensioenfonds.
- In 2020 heeft het bestuur het beleid duurzaam beleggen aangepast. Hierin staan de overtuigingen van het pensioenfonds ten aanzien van verantwoord beleggen. Het uitgangspunt is dat een goed renderende portefeuille en positieve impact op de omgeving hand in hand gaan. Hierbij wordt in de langetermijnvisie aangesloten op de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties. Het pensioenfonds doet dit door anders te beleggen (verschuiven van kapitaal naar duurzamere ondernemingen) en door duurzaamheid binnen ondernemingen te stimuleren met betrokken aandeelhouderschap.
- Het pensioenfonds heeft in 2020 de investment beliefs geëvalueerd. Het bestuur heeft daaruit geconcludeerd nog steeds achter de beleggingsovertuigingen te staan. Wel zijn er enkele wijzigingen doorgevoerd in de toelichtende tekst bij de investment beliefs, waardoor duidelijker wordt hoe deze beleggingsovertuigingen zijn weerslag vinden in het bredere (beleggings)beleid van het pensioenfonds.

- De externe vermogensbeheerder heeft in 2020 besloten om het grondstoffenfonds waarin het pensioenfonds participeert te liquideren. Dit besluit volgde op een periode van ongekende volatiliteit op de oliemarkten, waarbij een prijs voor een vat WTI-olie zelfs kortstondig negatief werd. De externe vermogensbeheerder concludeerde uit deze ontwikkelingen dat de karakteristieken van het grondstoffenfonds dusdanig waren gewijzigd, dat het in het belang van de participanten was om dit beleggingsfonds te liquideren. Het pensioenfonds heeft de 4,0% allocatie naar grondstoffen voorlopig verplaatst naar staatsobligaties. Het pensioenfonds analyseert in 2021 of grondstoffen structureel een plek moeten behouden in de strategische assetallocatie.

Ontwikkeling belegd vermogen in 2020

Het belegd vermogen is in het verslagjaar met € 51,0 miljoen gestegen van € 769,1 miljoen naar € 820,1 miljoen (inclusief de waarde van de rente- en valutaoverlay). Het belegd vermogen is grotendeels ondergebracht bij vermogensbeheerder PGGM, waarbij de portefeuille wordt ingevuld met beleggingsfondsen van PGGM en een discretionair staatsobligatiemandaat. De allocatie naar Nederlandse woninghypotheken wordt beheerd door SAREF middels het PVF Particuliere Hypothekenfonds.

Zakelijke waarden

De beleggingscategorie zakelijke waarden bestaat uit vier beleggingscategorieën belegd in PGGM-beleggingsfondsen: aandelen klassiek ontwikkelde markten, alternatieve aandelenstrategieën, aandelen klassiek opkomende markten en privaat vastgoed. De weging ultimo jaar van de zakelijke waarden bedraagt 45,3% (norm 43,7%). Het belegd vermogen in zakelijke waarden bedraagt ultimo verslagjaar € 370,9 miljoen (ultimo 2019 € 354,8 miljoen).

Vastrentende waarden

De portefeuille vastrentende waarden bestaat uit de categorieën staatsobligaties, bedrijfsobligaties, obligaties opkomende markten en hypotheken. De weging ultimo jaar bedraagt 49,8% (norm 47,3%). Het belegd vermogen in vastrentende waarden ultimo jaar bedraagt € 408,7 miljoen (ultimo 2019 € 386,0 miljoen).

Grondstoffen

De beleggingscategorie grondstoffen (commodities) wordt ultimo 2020 niet meer ingevuld vanwege de liquidatie van het grondstoffenfonds van beheerder PGGM. Ultimo jaar bedraagt de weging daarom 0,0% (norm 4,0%). Het belegd vermogen in de categorie grondstoffen ultimo jaar bedraagt nihil (ultimo 2019 € 34,7 miljoen).

Onderstaande tabel toont de ontwikkeling van het belegd vermogen in 2020.

Beleggingscategorie	Ultimo 2020		Ultimo 2019		Norm 2020
	(x € 1.000)	in %	(x € 1.000)	in %	in %
Zakelijke waarden	370.945	45,3	354.811	46,1	43,7
Vastrentende waarden	408.709	49,8	385.811	50,2	47,3
Grondstoffen	0	0,0	34.710	4,5	4,0
Overige beleggingen	0	0,0	616	0,1	0,0
Liquide middelen	40.400	4,9	-6.859	-0,8	5,0
Totaal	820.054	100,0	769.089	100,0	100,0

Strategisch beleggingsbeleid

De strategische beleggingsmix voor 2020 is eind 2019 vastgesteld op zakelijke waarden 43,7%, vastrentende waarden 31,3%, krediet 21,0%, grondstoffen 4,0% en 0% liquide middelen. Dit is opgenomen in het Beleggingsplan 2020. Gedurende 2020 heeft het pensioenfonds besloten voor een strategische kasallocatie van 5% ten koste van de allocatie naar vastrentende waarden, hetgeen resulteert in onderstaande strategische beleggingsmix per einde jaar.

– Zakelijke waarden	43,7%
– Vastrentende waarden	26,3%
– Krediet	21,0%
– Grondstoffen	4,0%
– Liquide middelen	5,0%

De allocatie naar grondstoffen wordt per einde jaar niet ingevuld, vanwege de afwikkeling van het grondstoffenfonds waarin het pensioenfonds participeerde. Dit heeft een positief effect op de duurzaamheid van de portefeuille gezien het beleid ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen. De 4,0% allocatie naar grondstoffen is voorlopig verplaatst naar vastrentende waarden (staatsobligaties). Het pensioenfonds analyseert in 2021 of grondstoffen structureel een plek moeten behouden in de strategische assetallocatie.

De actuele beleggingsmix van de beleggingsportefeuille, ook wel de tactische beleggingsmix genoemd, kende gedurende het verslagjaar beperkte afwijkingen van de strategische norm. Het pensioenfonds heeft een herbalanceringsbeleid opgesteld waarin staat opgenomen hoe wordt gehandeld in het geval bepaalde beleggingen –bijvoorbeeld door marktfluctuaties– buiten de daarvoor nagestreefde bandbreedtes treden. PGGM heeft het herbalanceringsbeleid gedurende het verslagjaar uitgevoerd.

Het pensioenfonds zet de prestaties van de beleggingen af tegen een benchmark. De benchmark voor het pensioenfonds is samengestelde uit diverse indices:

- Voor aandelen worden ESG-aangepaste indices van FTSE gebruikt, waarbij onder andere rekening wordt gehouden met de beoogde mate van CO2-reductie. Daarnaast wordt in de indices rekening gehouden met niet-terugvorderbare bronbelastingen.
- Voor privaat vastgoed wordt een samengestelde index gebruikt. Deze index bestaat uit 4 regionale vastgoedindices en reflecteren de (beoogde) wegingen van deze regio's in de feitelijke vastgoedportefeuille.
- Voor vastrentende waarden hanteert het pensioenfonds indices van Barclays Capital en JP Morgan.
 - Voor de beleggingen in staatsobligaties hanteert het pensioenfonds een aangepaste index gebaseerd op de algemene index Barclays Euro Treasury AAA. De aanpassing is een gewijzigde landen- en looptijdverdeling die beter aansluit bij de specifieke beleggingen van het pensioenfonds.
 - Voor de beleggingen in hypotheeklen wordt dezelfde benchmark gebruikt als voor de bedrijfsobligaties met een opslag van 50 basispunten. Deze opslag is gebaseerd op het historische rendementsverschil tussen hypotheeklen en bedrijfsobligaties.
- Voor grondstoffen hanteert het pensioenfonds de PGGM Enhanced Petroleum index. Deze index bevat alleen olieproducten. De aanpassing ten opzichte van de standaard indices is dat deze index niet belegt in de kortst lopende termijncontracten.

Onderstaande tabel toont de gehanteerde benchmarks.

Ultimo 2020	norm %	Strategische benchmark
Zakelijke waarden	43,7	
Aandelen ontwikkelde markten	19,7	FTSE Developed Blended (022 & 045) PGGM Customized for NE CO2 optimized PGGM Tax Index
Alternatieve aandelenstrategieën	14,0	FTSE Developed Blended (022 & 045) PGGM Customized for NE NI CO2 optimized PGGM Tax Index
Aandelen opkomende markten	5,0	FTSE Emerging Blended (023 & 046) PGGM Customized for NE CO2 Optimized PGGM Tax Index
Privaat vastgoed	5,0	Samengestelde benchmark: 33% INREV Core Index (Europa) + 38% NFI-ODCE Index (Verenigde Staten) + 27% ANREV Index (Azië ex. Australië) + 2% ANREV Australië Core index (Australië)
Vastrentende waarden	47,3	
Staatsobligaties	26,3	Barclays Euro Treasury DE FR NL AT FI BE 5-30y Index
Bedrijfsobligaties ontwikkelde markten	11,0	Barclays Euro Aggregate Corporates 75% ex Financials ex Tobacco 25% Financials Index
Emerging market debt local currency	5,0	JP Morgan Global Bond Index Emerging Markets (GBI-EM) Global Diversified Customized Index.
Hypotheek	5,0	Samengestelde benchmark: Barclays Euro Aggregate Corporates 75% ex Financials ex Tobacco 25% Financials Index + 50 basispunten
Grondstoffen	4,0	
Grondstoffen	4,0	PGGM Enhanced Petroleum Index
Liquiditeiten	5,0	
Kas	5,0	€STR
Totaal	100,0	

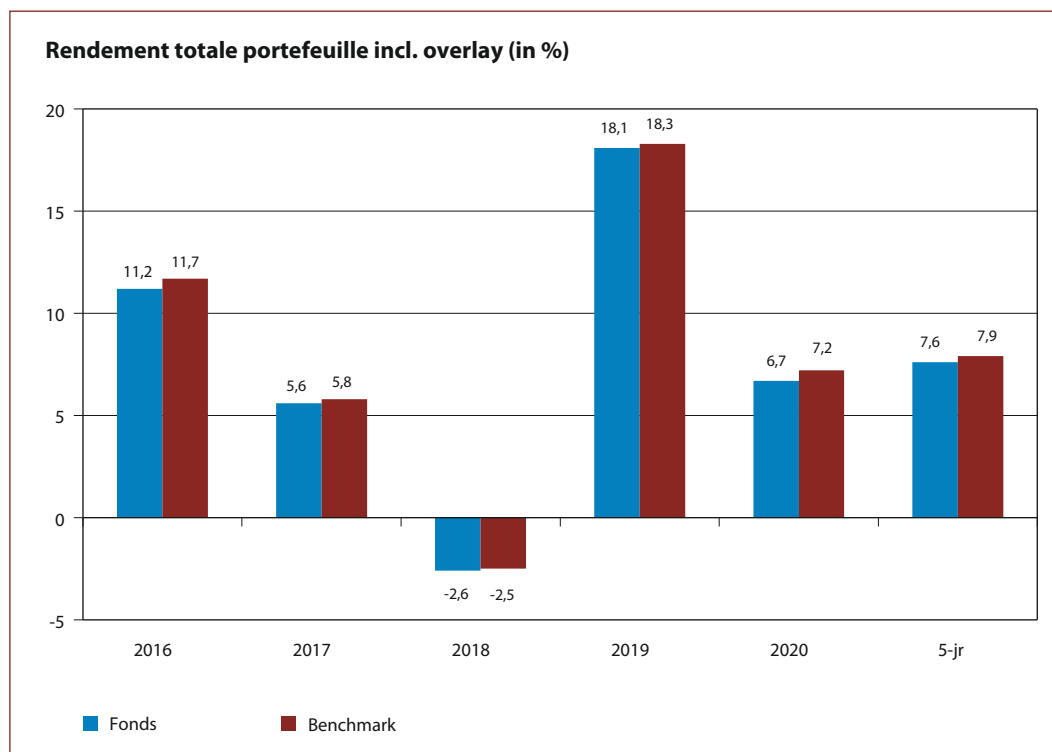
Resultaat

De rendementen zijn op basis van de "Net Asset Value"-koersen van de beleggingsfondsen berekend. De beheerkosten zijn daarbij verwerkt in de rendementen. Uitvoeringskosten en toe- en uittredingskosten zijn kosten die niet in de beleggingsfondsen vallen en worden bij het pensioenfonds als kosten verwerkt. Een overzicht van de directe en indirecte beleggingskosten is elders in het jaarverslag opgenomen.

In het beleggingsjaarplan 2020 heeft het pensioenfonds aangegeven dat de verwachte rendementen voor de toekomst relatief laag worden verondersteld. Dit heeft in belangrijke mate te maken met de gedaalde en lage rentes en de opgelopen waarderingen van diverse beleggingscategorieën, waardoor beleggingen kwetsbaar zijn voor schokken.

Over het verslagjaar wordt een totaal portefeuillerendement van 6,7% behaald (inclusief overlays). Het jaarrendement wijkt beperkt af van de samengestelde benchmark voor de beleggingsportefeuille. Het rendement van de strategische benchmark van de totale portefeuille bedraagt 7,2%. De underperformance bedraagt 54 basispunten (0,54%). De rente-overlay en de valuta-overlay hebben beide in 2020 positief bijgedragen aan het portefeuillerendement.

Het vijfjarig gemiddelde rendement wordt positief beïnvloed door de rendementen in 2016, 2017, 2019 en 2020 en wordt negatief beïnvloed door het rendement in 2018. Het vijfjarig gemiddelde van het totaalrendement (inclusief overlay) van de beleggingsportefeuille bedraagt 7,6% en ligt beperkt onder het rendement in de samengestelde strategische benchmark (7,9%).

Risicobeheersing

Het rente- en het valutarisico in de beleggingsportefeuille wordt met behulp van derivaten gereduceerd. Het risicobeheersingsbeleid is vastgelegd in het strategisch beleggingsbeleid van het pensioenfonds. De derivaten worden op een prudente wijze ingezet, dat wil zeggen dat ze alleen gebruikt worden om het risico te reduceren conform het geformuleerde beleid of om efficiënt portefeuillemanagement mogelijk te maken.

De afdekking van het renterisico wordt voor het pensioenfonds uitgevoerd door middel van staatsobligaties en rentederivaten.

De rente-overlay wordt geënt op de rentegevoeligheid van de technische voorzieningen. Het pensioenfonds hanteert een collateralmanagementbeleid ter reductie van de kredietrisico's die gepaard gaan met het afsluiten van rentederivaten. De tegenpartij van de derivaten en het pensioenfonds wisselen onderpand (staatsobligaties met hoge kredietkwaliteit) uit bij zowel een positieve als bij een negatieve waarde van de rente-overlay. De afstemming tussen de marktwaarde en onderpand gebeurt op dagbasis. Het beleid voor het afdekken van het renterisico is in 2020 niet gewijzigd.

Het pensioenfonds loopt valutarisico doordat de verplichtingen in euro's luiden en de beleggingen deels in andere valuta's. Het pensioenfonds dekt het valutarisico in de beleggingen gedeeltelijk af. Beheersing van het valutarisico vindt plaats door middel van valutaderivaten. Het pensioenfonds heeft als doelstelling om het valutarisico in de ontwikkelde markten voor 100% af te dekken. Het valutarisico in opkomende markten wordt niet afgedekt. Het beleid voor het afdekken van het valutarisico is in 2020 niet gewijzigd.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

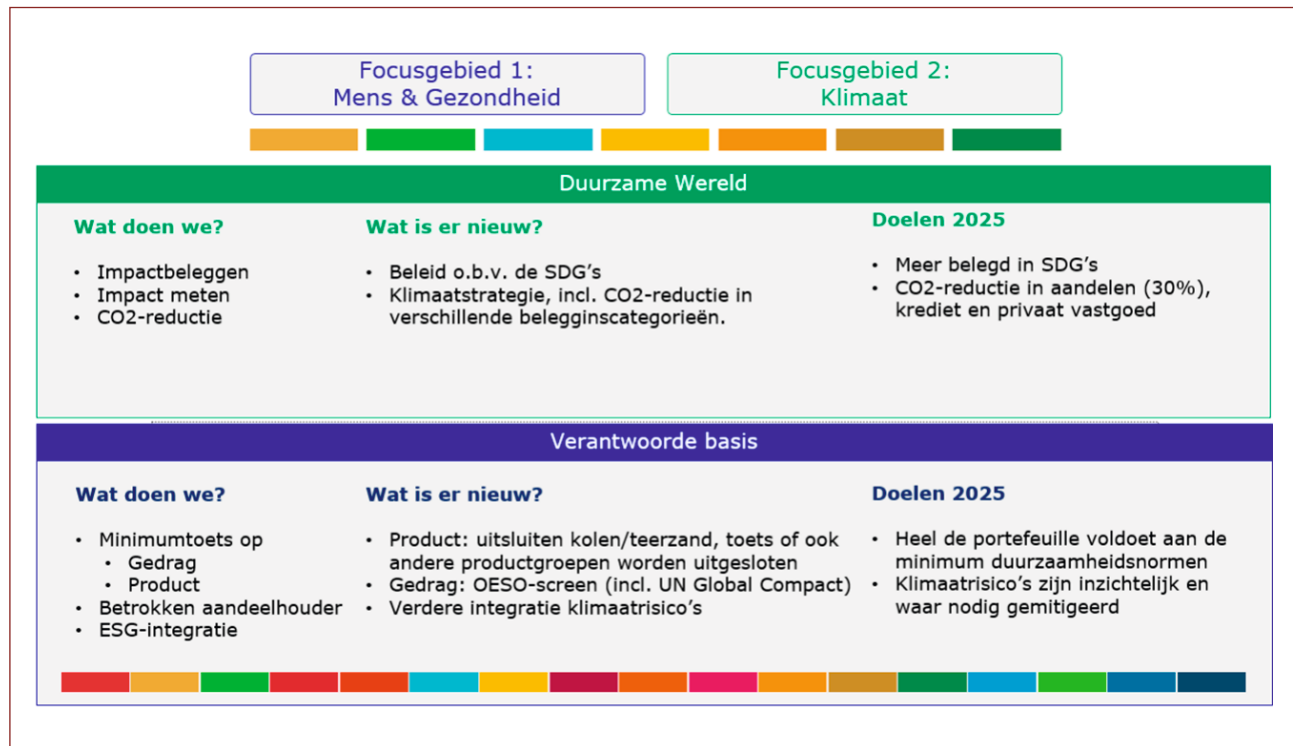
Het bestuur vindt maatschappelijk verantwoord beleggen en ESG-beleid belangrijke onderwerpen bij het vermogensbeheer. Dit was dan ook één van de criteria waarom in 2014 is gekozen om de beleggingsportefeuille van het pensioenfonds onder te brengen bij PGGM. De beleggingsfondsen van PGGM zijn namelijk gebaseerd op een duurzaamheidsbeleid dat in overeenstemming is met de overtuigingen van het bestuur hieromtrent. Het bestuur controleert daarbij periodiek of de visie van het bestuur nog steeds overeenstemt met de visie van PGGM. Mocht dit niet langer zo zijn, dan kan dit gevolgen hebben voor de gemaakte keuzes ten aanzien van het vermogensbeheer.

Het pensioenfonds heeft ook een eigen beleid ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen uitgewerkt. Hierin staan de uitgangspunten opgenomen voor de wijze waarop het fonds zijn maatschappelijke doelstellingen integreert met het streven naar een efficiënte en kostenbewuste beleggingsmix. Het uitgangspunt is dat een goed renderende portefeuille en positieve impact op de omgeving hand in hand gaan. Daarbij wordt aansluiting gezocht met de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties.

Daarbij maakt het pensioenfonds onderscheid tussen een 'verantwoorde basis' en een 'duurzame wereld'. In de verantwoorde basis stelt het pensioenfonds zeker dat de hele portefeuille voldoet aan minimum duurzaamheidseisen. Daarom stelt het pensioenfonds eisen aan ondernemingen waaraan het vermogen wordt toevertrouwd. Deze eisen kunnen zowel betrekking hebben op het gedrag van ondernemingen als op de producten die zij maken. De komende jaren zal hierbij door PGGM worden onderzocht of de genoemde eisen verder aangescherpt kunnen worden, zonder dat dit ten koste gaat van het verwachte rendement-risicoprofiel van de portefeuille.

In de duurzame wereld wordt de negatieve impact van beleggingen verder verkleind en de positieve impact vergroot. De nadruk ligt extra op zeven SDG's die passen onder twee belangrijkste focusgebieden: Mens & Gezondheid, en Klimaat. Dit betreft de volgende SDG's: "2 – geen honger", "3 – goede gezondheid en welzijn", "6 – schoon water en sanitair", "7 – betaalbare en duurzame energie", "11 – duurzame steden en gemeenschappen", "12 – verantwoorde consumptie en productie" en "13 – klimaatactie". Het pensioenfonds doet dit door anders te beleggen (verschuiven van kapitaal naar duurzamere ondernemingen) en door duurzaamheid binnen ondernemingen te stimuleren door betrokken aandeelhouderschap (stemmen, engagement).

Onderstaande figuur vat de nieuwe initiatieven en doelen samen.

Het pensioenfonds bouwt eveneens voort op eerdere initiatieven. Zo is bijvoorbeeld een nieuwe doelstelling voor CO2-reductie gedefinieerd. Voor aandelen hebben de fondsen waarin het pensioenfonds belegt tussen 2014 en 2020 al bijna 50% reductie gerealiseerd. Voor aandelen is het doel om nog eens 30% CO2-uitstoot te reduceren tussen 2020 en 2025. Daarbij gaat het pensioenfonds onderzoeken hoe de doelstelling kan worden verbreed naar andere onderdelen van de portefeuille.

Het pensioenfonds weegt al geruime tijd ESG-risico's mee in beleggingsbeslissingen. Voor klimaatrisico's is nu een aparte doelstelling geformuleerd. Dit betekent echter niet dat andere ESG-risico's niet (meer) worden meegenomen.

Communicatiebeleid

Het pensioenfonds streeft continu naar verbetering van de communicatie naar de betrokken partijen. Zo dienen de deelnemers op een aansprekende en begrijpelijke wijze te worden geïnformeerd over de uitvoering van de pensioenregeling, waarbij steeds vaker digitale communicatie wordt ingezet. Een goede communicatie realiseert immers betrokkenheid en vergroot het pensioenbewustzijn, zodat de deelnemers een beter inzicht krijgen in de persoonlijke pensioensituatie en de verwachtingen ten aanzien van het huidige pensioencontract.

Communicatiebeleidsplan

In 2020 heeft het pensioenfonds verschillende onderwerpen uit het communicatiebeleidsplan verder uitgewerkt, zoals het verder digitaliseren van de communicatie én het realiseren van een intensiever contact met de werkgever.

Communicatie met actieve en inactieve deelnemers

In 2020 heeft het pensioenfonds iedere maand een e-mail verzonden naar de actieve deelnemers om hen te informeren over relevante zaken over pensioen in het algemeen én over het pensioenfonds in het bijzonder. Daarnaast is de website van het pensioenfonds gebruikt om deelnemers te informeren over nieuwsberichten. Verder hebben alle deelnemers het "Jaarbericht 2019" ontvangen waarin het pensioenfonds op hoofdlijnen verantwoording aflegt voor het in 2019 gevoerde beleid. Tot slot hebben de actieve deelnemers in 2020 een Uniform Pensioenoverzicht ontvangen.

Pensioenplanner

Voor deelnemers wordt het steeds belangrijker om inzicht te krijgen in de eigen pensioensituatie én in de mogelijkheden om het pensioen zo goed mogelijk aan te laten sluiten op de persoonlijke situatie. Hiervoor kent het pensioenreglement een aantal flexibele mogelijkheden, zoals vervroeging en uitstel van de pensioendatum en een hoog-laag-variant. De pensioenplanner van het pensioenfonds geeft de deelnemers de mogelijkheid om de invloed van mogelijkheden voor de eigen situatie te onderzoeken.

Deelnemerstevredenheidonderzoek

Het pensioenfonds meet 1 keer per 3 jaar de effectiviteit van de communicatie(middelen) van het fonds. Hierdoor krijgt het fonds periodiek waardevolle informatie over zijn communicatie en wordt automatisch voldaan aan de desbetreffende eis van de Code Pensioenfonds. Met de uitkomsten van het onderzoek kan ook gericht worden gestuurd op verbetering van de communicatie en wordt het budget effectiever benut. Er zijn meerdere mogelijkheden om de effectiviteit van de communicatie(middelen) van het fonds te meten. Het bestuur van het pensioenfonds heeft besloten om in 2021 een deelnemerstevredenheidsonderzoek uit te laten voeren door AZL waarbij gebruik wordt gemaakt van een generieke vragenlijst.

Risicobereidheidsonderzoek

Nadat het deelnemerstevredenheidsonderzoek is afgerond, zal het bestuur van het pensioenfonds een risicobereidheidsonderzoek onder haar deelnemers uit laten voeren. Behalve het risicodraagvlak vormt draagvlak bij de deelnemers voor duurzaamheid van de beleggingen een belangrijk thema, waar het bestuur inzicht in wil hebben. Inzicht in de risicobereidheid bij deelnemers en gepensioneerden wordt als gevolg van actuele ontwikkelingen en door de eisen van de toezichthouder steeds belangrijker.

Met deze informatie kan het bestuur van het pensioenfonds toetsen of het eigen beleggingsbeleid aansluit op de risicohouding bij de achterban van het fonds en kan het bestuur vanuit het inzicht in de wensen, zorgen en behoeften van deelnemers en gepensioneerden beter communiceren over fonds en beleid, onder andere als het gaat om de keuzes voor duurzaam beleggen.

Pensioenbeleid

Inhoud pensioenregeling

De pensioenregeling van het pensioenfonds bestaat uit een Basispakket ("middelloonregeling") en een Beleggingspakket ("beschikbare premie regeling").

	2020	2019
Het Basispakket zag er op hoofdlijnen als volgt uit:		
– Pensioensysteem	middelloon	middelloon
– Pensioenrichtleeftijd	68 jaar	68 jaar
– Opbouw% ouderdomspensioen	1,875%	1,875%
– Opbouw% partnerpensioen	1,125%	1,125%
– Maximum salaris	€ 43.089	€ 41.997
– Franchise	€ 14.167	€ 13.875
– Maximum pensioengrondslag	€ 28.922	€ 28.122
– Pensioenpremie (% van de premiegrondslag)	31,1%	31,1%
Het Beleggingspakket zag er op hoofdlijnen als volgt uit:		
– Pensioensysteem	beschikbare premie	beschikbare premie
– Pensioenrichtleeftijd	68 jaar	68 jaar
– Premiepercentages	leeftijdsafhankelijke 4%-staffel (67 jaar)	leeftijdsafhankelijke 4%-staffel (67 jaar)
– Partnerpensioen	risicobasis	risicobasis
– Maximum salaris	€ 110.111	€ 107.593
– Franchise	€ 43.089	€ 41.997
– Maximum pensioengrondslag	€ 67.022	€ 65.596
– Pensioenpremie	beschikbare premie	beschikbare premie

Voor het actuele pensioenreglement wordt verwezen naar de website van het fonds: www.smurfitkappapensioen.nl.

Premiebeleid

Het pensioenfonds hanteert een (gedempte) kostendekkende premie, waarbij de demping wordt gebaseerd op het verwachte rendement verminderd met de prijsinflatie. Deze wordt eens in de vijf jaar, of eerder bij wijzigingen van het beleid, vastgesteld op basis van de maximale parameters zoals vastgesteld door de Commissie Parameters. Dit zorgt voor een stabiele kostendekkende premie.

De gedempte kostendekkende premie is in 2015 vastgesteld voor de vijfjaarsperiode van 2016 tot en met 2020. Voor de jaren 2021 en verder zal de gedempte kostendekkende premie op andere uitgangspunten worden vastgesteld die ertoe zullen leiden dat de gedempte kostendekkende premie zal stijgen.

De feitelijke premie is ten minste gelijk aan de volgende onderdelen:

- Een reguliere premie van 26,7% van de gemaximeerde pensioengrondslag volgens het “Pensioenreglement 56-min” (versie 2014);
- De netto beschikbare premies uit hoofde van de beschikbare premieregelingen zoals deze volgens het “Pensioenreglement 56-min” (versie 2014) golden;
- Een extra herstelpremie van 4,4% van de gemaximeerde pensioengrondslag volgens het “Pensioenreglement 56-min” (versie 2014).

De feitelijke premies voor de deelnemers en de werkgever zijn hierbij mede afhankelijk van de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds. Hierbij wordt met name onderscheid gemaakt naar de volgende situaties:

- Beleidsdekkingsgraad lager dan de vereiste dekkingsgraad en;
- Beleidsdekkingsgraad hoger dan de vereiste dekkingsgraad.

Voor de premies geldt de volgende opstelling, waarbij de percentages betrekking hebben op de premiegrondslag die gelijk is aan het pensioengevend salaris (met een maximum van € 54.200) minus een franchise van € 16.200.

Feitelijke premie indien beleidsdekkingsgraad lager dan de vereiste dekkingsgraad (in %)

	Werkgever	Werknemer	Totaal
Reguliere premie	21,4	5,3	26,7
Herstelpremie	2,2	2,2	4,4
Totale premie	23,6	7,5	31,1

Feitelijke premie indien beleidsdekkingsgraad hoger is dan de vereiste dekkingsgraad (in %)

	Werkgever	Werknemer	Totaal
Reguliere premie	21,4	5,3	26,7
Herstelpremie	0	0	0
Totale premie	21,4	5,3	26,7

De Pensioenwet schrijft voor dat de feitelijke premie die het pensioenfonds ontvangt voor de middelloonregeling minstens gelijk is aan de kostendeekkende premie, waarbij de premie mag worden gedempt. In 2020 geldt voor deze feitelijke premie, de gedempte kostendeekkende premie én de zuivere kostendeekkende premie het volgende (in € 1.000):

– Feitelijke premie	€ 23.145
– Kostendeekkende premie	€ 30.314
– Gedempte kostendeekkende premie	€ 16.893

De feitelijke premie is als volgt samengesteld:

– Bijdrage	
• Werkgever	€ 13.913
• Werknemer	€ 3.446
– Herstelpremie	
• werkgever	€ 1.430
• werknemer	€ 1.430
– Bijdrage BP-regeling	€ 2.926

De kostendeekkende premie is als volgt samengesteld:

– Actuarieel benodigd	€ 21.717
– Opslag voor directe uitvoeringskosten	€ 900
– Solvabiliteitsopslag	€ 3.974
– Bijdragen BP-regeling	€ 3.150
– Solvabiliteitsopslag BP-regeling	€ 573

De gedempte kostendeekkende premie is als volgt samengesteld:

– Actuarieel benodigd	€ 7.766
– Opslag voor directe uitvoeringskosten	€ 900
– Solvabiliteitsopslag	€ 1.421
– Voorwaardelijke onderdelen	€ 3.083
– Bijdragen BP-regeling	€ 3.150
– Solvabiliteitsopslag BP-regeling	€ 573

Naast de eisen ten aanzien van de kostendeekkendheid van de premie, is voor het bestuur ook de premiedekkingsgraad van belang aangezien die inzicht geeft in het effect van de feitelijke premie op de financiële positie van het pensioenfonds. De premiedekkingsgraad is vastgesteld als de verhouding tussen de feitelijke premie (exclusief de opslag voor directe kosten) en de actuarieel benodigde koopsom voor de opbouw van nieuwe aanspraken. In de volgende tabel is de premiedekkingsgraad van het fonds opgenomen en is tevens de impact op de financiële positie van het fonds weergegeven over de afgelopen jaren.

	2020	2019	2018	2017
Dekkingsgraad primo boekjaar	103,4%	101,3%	105,3%	98,7%
Premiedekkingsgraad primo boekjaar				
– inclusief herstellpremies	82,1%	102,3%	103,2%	94,9%
– exclusief herstellpremies	68,9%	88,5%	89,5%	82,5%
Impact nieuwe opbouw op dekkingsgraad				
– inclusief herstellpremies	-0,6%	0,0%	0,0%	-0,1%
– exclusief herstellpremies	-0,9%	-0,3%	-0,4%	-0,4%

Risicohouding

Algemeen

De risicohouding is een belangrijk uitgangspunt voor de vaststelling van de mate waarin het pensioenfonds beleggingsrisico kan en wil nemen (beleggingsbeleid) om de (strategische) doelstellingen van het pensioenfonds te realiseren. Binnen de driehoek ambitie – premie – risicohouding, worden door het pensioenfonds de afwegingen gemaakt die moeten leiden tot de gewenste uitvoering van de afgesproken pensioenregeling(en).

Conform de Pensioenwet en het vanaf 1 januari 2015 van kracht geworden Financieel Toetsingskader maakt het pensioenfonds onderscheid tussen de risicohouding op lange en korte termijn. De risicohouding is vastgesteld door het pensioenfonds na overleg met het Verantwoordingsorgaan en na overleg met sociale partners. In aanvulling op het voorgaande hanteert het pensioenfonds ook nog een risicohouding voor de middellange termijn.

In dit hoofdstuk worden de diverse risicohoudingen besproken, en worden de uitkomsten van de haalbaarheidstoets getoond die in 2020 is uitgevoerd.

Korte termijn risicohouding

De korte termijn risicohouding wordt gemeten aan de hand van de vereiste dekkingsgraad met bijbehorende bandbreedtes. Indien op enig moment de daadwerkelijke vereiste dekkingsgraad zich buiten deze bandbreedtes bevindt, is dit een eerste indicatie dat het gevoerde beleid niet in lijn is met de doelstellingen van het pensioenfonds. Het pensioenfonds heeft de risicohouding voor de korte termijn vastgesteld op een bandbreedte van 3 procentpunten rondom de dekkingsgraad behorend bij het strategisch vereist eigen vermogen. Gedurende 2020 is de daadwerkelijke vereiste dekkingsgraad binnen deze bandbreedtes gebleven en heeft het pensioenfonds haar beleid niet hoeven aanpassen. Eind 2020 bedraagt de feitelijk vereiste dekkingsgraad 116,4%.

Middellange termijn risicohouding

Naast de wettelijk verplichte korte en lange termijn risicohouding, heeft het bestuur zelf ook een risicohouding voor de middellange termijn van 5 jaar gedefinieerd. Het pensioenfonds focust zich in zijn risicohouding op het reduceren van risico's.

Voor de middellange termijn wil het bestuur de gemiddelde omvang van een korting beperken tot 10% over een horizon van 5 jaar. Hierbij worden eventuele uitgesmeerde kortingen die aan het einde van de 5 jaar nog op de lat staan meegenomen. Het bestuur wil een maximale kans op een korting van 50%. Op middellange termijn hangt het bestuur geen absoluut cijfer aan de indexatierealisatie.

Het bestuur heeft verder de risicomaat “omvang korting 10% slechtste scenario’s” opgenomen, teneinde nadrukkelijker rekening te houden met staartrisico’s. De grenswaarde voor deze risicomaat is 25%.

Lange termijn risicohouding

De lange termijn risicohouding komt tot uitdrukking in de jaarlijks terugkerende haalbaarheidstoets. De haalbaarheidstoets toetst de financiële opzet van het pensioenfonds en toetst of het verwachte pensioenresultaat voldoet aan de door het pensioenfonds zelf gestelde normen onder meerdere scenario’s. Het pensioenfonds zelf definieert hoe ver het pensioenresultaat mag wegzakken. Blijkt uit de haalbaarheidstoets dat het verwachte pensioenresultaat niet voldoet aan deze norm, dan moet dit gecommuniceerd worden aan de achterban én de sociale partners en leidt dit er mogelijk toe dat het pensioencontract herzien wordt.

Het bestuur heeft op basis van de aanvangshaalbaarheidstoets de volgende risicohouding voor de lange termijn vastgesteld:

- De ondergrens voor het verwachte pensioenresultaat, bij een startdekkingsgraad gelijk aan de actuele dekkingsgraad, is 90%.
- De ondergrens voor het verwachte pensioenresultaat, bij een startdekkingsgraad gelijk aan de dekkingsgraad behorend bij het vereist eigen vermogen, is 90%.
- De maximale afwijking van het pensioenresultaat in een slechtweerscenario ten opzichte van het verwachte pensioenresultaat is 40%.
- Indien er sprake is van een ontoereikende premie, dan wordt het opbouwpercentage verlaagd zodat de kostendekkende premie op het niveau van de feitelijke premie komt te liggen.

Uitkomsten haalbaarheidstoets

In 2015 heeft het pensioenfonds de risicohouding vastgesteld in de aanvangshaalbaarheidstoets. Het pensioenfonds heeft daarbij grenzen bepaald voor het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau en de maximale afwijking in een slechtweerscenario ten opzichte van de verwachting. Ook heeft het pensioenfonds aangetoond dat het premiebeleid voldoende realistisch en haalbaar is en er voldoende herstelcapaciteit is om naar verwachting vanuit het minimum vereist eigen vermogen binnen de looptijd van het herstelplan naar het vereist eigen vermogen te groeien.

Net als in voorgaande jaren heeft het pensioenfonds in 2020 de jaarlijkse haalbaarheidstoets uitgevoerd. Deze jaarlijkse toets is minder uitgebreid dan de aanvangshaalbaarheidstoets. Getoetst wordt of het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau voldoet aan de gestelde ondergrens én of de afwijking in een slechtweerscenario voldoet aan de gestelde maximale afwijking.

De conclusie van deze jaarlijkse haalbaarheidstoets is dat het pensioenfonds voldoet aan de eigen risicohouding:

- Het verwachte pensioenresultaat is met 92% hoger dan de vastgestelde ondergrens van 90%; en
- De afwijking in een slechtweerscenario van 29% is lager dan de gekozen maximale afwijking van 40%.

Het pensioenfonds merkt hierbij wel op dat de voorgeschreven scenariosets positiever zijn dan de scenario’s die het pensioenfonds zelf hanteert voor bijvoorbeeld de ALM-studie. In 2021 worden door DNB aangepaste scenariosets voorgeschreven die aanzienlijk minder positief zullen zijn voor de uitkomsten van de haalbaarheidstoets.

Risicohouding beschikbare premie regeling

Net als voor de middelloonregeling heeft het bestuur voor de beschikbare premie regeling een risicohouding vastgelegd. De risicohouding voor de beschikbare premie regeling is gebaseerd op de wettelijk voorgeschreven URM-berekeningen, die ook ten grondslag liggen aan de weergave van het pensioen op het UPO. Op basis van de URM-berekeningen wordt een verwacht pensioen getoond, maar ook worden er verwachte pensioenen getoond in een “slecht weer”-scenario en in een “goed weer”-scenario. De uitkomsten bij het “slecht weer”-scenario voor de deelnemers aan de beschikbare premie regeling worden gebruikt voor de bepaling van de risicohouding. De risicohouding wordt daarbij gedefinieerd als de maximale afwijking van het pensioen in een pessimistisch scenario ten opzichte van het verwachte pensioen.

De risicohouding is als volgt vastgesteld waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen de actieve deelnemers (met premie-inleg) én de “slapers” (gewezen deelnemers zonder premie-inleg):

Leeftijd	Actieven	Slapers
	Maximale afwijking van pensioen in pessimistisch scenario ten opzichte van verwacht pensioen	Maximale afwijking van pensioen in pessimistisch scenario ten opzichte van verwacht pensioen
t/m 40	60%	80%
t/m 45	60%	70%
t/m 50	53%	60%
t/m 55	47%	50%
t/m 60	41%	41%
t/m 68	33%	33%

Het voorgaande is voor het bestuur geen aanleiding om de huidige adviesmixen te herzien.

Risicomanagement

Risicomanagement staat, net als bij andere pensioenfondsen, hoog op de agenda. Inzicht in de verschillende risico's, de mogelijke beheersingsmaatregelen en de effectiviteit van deze beheersingsmaatregelen is van groot belang. De Nederlandsche Bank verwacht van pensioenfondsen een goed onderbouwd risicomanagementbeleid. De risicomanager heeft in de geïntegreerde rapportage, waarbij niet alleen naar de beleggingen en naar de verplichtingen wordt gekeken, ook de belangrijkste financiële risico's voor het pensioenfonds opgenomen.

Periodiek worden ook verschillende scenario's doorerekend om de impact op de verschillende risico's en de beheersingsmaatregelen te beoordelen. Door deze methodiek kan het pensioenfonds vooraf maatregelen treffen en zodanig sturen dat de kans op onverwachte resultaten wordt verkleind.

Op de eerste plaats beheerst het bestuur de risico's op een doorlopende basis. Hierbij wordt aandacht besteed aan macro-economische factoren, waaronder inflatie en deflatie, maar ook aan portefeuillerisico's, zoals rente-, valuta-, concentratie-, krediet-, koers- en liquiditeitsrisico's. Risicomanagement vindt op verschillende manieren plaats.

PGGM zorgt voor een geïntegreerde risicoanalyse, waarbij ook de verplichtingen worden betrokken. Deze beheersing van de gehele balans van het pensioenfonds geeft inzicht in bijvoorbeeld de vereiste risicobuffers en dekkingsgraad. Daarnaast voert PGGM scenarioanalyses en stress-tests uit, waarbij onder andere de impact wordt bekeken op de dekkingsgraad, op de tracking error, op het absolute risico (waarde mutatie) en wordt een inschatting gemaakt van de impact van de overlay strategieën op het liquiditeitsrisico.

Daarbij heeft het pensioenfonds gekozen om EY Actuarissen als onafhankelijke risicomanager aan te stellen. Maandelijks worden controleberekeningen gemaakt, wordt de effectiviteit van de overlay strategieën geëvalueerd en is aandacht voor onder meer mandaatrichtlijnen, securities lending en collateral management. EY Actuarissen wordt ook betrokken bij belangrijke wijzigingen in het beleggingsbeleid.

Ook evalueert de beleggingscommissie het functioneren van vermogensbeheerder PGGM en aan de hand van maandelijks overzichten de tactische asset allocatie en de rente- en valuta-overlay. Centraal in de risicobewaking is dat het bestuur meer nadruk legt op behoud van vermogen en een stabiele groei en minder op kortere termijn vermogenswinsten.

Eigen risico beoordeling

In 2021 heeft het pensioenfonds een eigen risico beoordeling uitgevoerd. Dit betreft enerzijds de beoordeling van de materiële risico's en anderzijds de effectiviteit en efficiëntie (doeltreffendheid en doelmatigheid) van het risicobeheer.

Binnen het integraal risicomanagement van het fonds wordt onderscheid gemaakt naar financiële risico's en niet-financiële risico's en worden risico's beoordeeld vóór en ná beheersing.

Met betrekking tot de financiële risico's wordt het volgende vastgesteld:

- De actuariële risico's worden voldoende beheerst. Na beheersing worden deze (netto) risico's niet gezien als de meest materiële risico's.
- De beleggingsrisico's worden daarentegen, ook na beheersing, als materieel gezien. Daarbij wordt opgemerkt dat beleggen volgens het pensioenfonds betekent dat het fonds bewust beleggingsrisico's neemt teneinde de doelstellingen van het pensioenfonds te kunnen realiseren.
 - Dit geldt op de korte termijn met name voor het aandelenrisico, het renterisico en het kredietrisico. Gezien de omstandigheden hebben deze risico's een grote invloed op het realiseren van de financiële doelstellingen van het pensioenfonds.
 - Ook op de middellange (5 jaar), lange (15 jaar) en ultralange termijn (60 jaar) zijn het deze risico's die (ook na beheersing) als meest materieel worden beoordeeld. Met name geldt dit voor een scenario waarin de rente structureel laag blijft.
- Tot slot wordt opgemerkt dat het premiebeleid voor 2021 een belangrijk aandachtspunt voor het pensioenfonds is aangezien de gedempte kostendekkende premie voor 2021 naar verwachting lager is dan de feitelijke premie. Aangezien het pensioenfonds een premiereserve kent is dit voor de korte termijn geen bezwaar, maar voor de langere termijn dient hier een besluit over genomen te worden.

De dekkingsgraad ligt momenteel onder het minimaal vereist eigen vermogen. Deze context bepaalt mede de materialiteit van de bovengenoemde risico's.

De strategische asset allocatie is de meest bepalende beleggingsbeslissing voor de hoogte van het rendement en het risico van de portefeuille. Het beleggingsbeleid en de strategische asset allocatie worden door middel van een ALM-studie bepaald en afgestemd op een zorgvuldige afweging tussen beleggingsrendement, beleggingsrisico en verplichtingenstructuur van het pensioenfonds.

Met betrekking tot de niet-financiële risico's wordt vastgesteld dat de risico's, zoals die zijn geïdentificeerd, op dit moment voldoende worden beheerst. Gezien de bruto inschattingen van deze risico's is de beheersing hiervan evenwel van groot belang.

Het bestuur is van mening dat de beleggingsstrategie en de gewenste beheersmaatregelen voor de financiële risico's op optimale wijze ingezet worden. De niet-financiële risico's worden na beheersing als minder materieel ingeschat dan de financiële risico's.

De doeltreffendheid en doelmatigheid van het risicobeheer zijn beoordeeld door middel van een zelfevaluatie. Het doel van deze zelfevaluatie was daarnaast om mogelijke verbeterpunten helder te krijgen. Uit de evaluatie wordt geconcludeerd dat het risicomanagement in zijn algemeenheid voldoende gestructureerd is ingericht en is geformaliseerd. Het volwassenheidsniveau wordt op totaalniveau ingeschat op voldoende (3,0 op een schaal van 4).

De belangrijkste thema's waarin verbeterpunten zijn geformuleerd zijn op hoofdlijnen als volgt:

- Het IRM-proces dient een meer structureel karakter te krijgen en ingebed te worden in de besluitvorming.
- De besluitvorming dient nog zorgvuldiger, inclusief de ingenomen standpunten en gemaakte (risico)afwegingen, te worden vastgelegd.
- In de te behandelen risico's dient meer prioritering aangebracht te worden.
- Tot slot dient er stelselmatiger en regelmatig een evaluatie van het IRM plaats te vinden.

In aanvulling op de zelfevaluatie is nog specifiek de effectiviteit van de beheersmaatregelen beoordeeld van de materiële risico's. Ook ten aanzien van de materiële risico's kan geconcludeerd worden dat de effectiviteit van de beheersmaatregelen in orde is.

De opvolging van verbeterpunten en acties zoals die in de zelfevaluatie naar voren zijn gebracht zal in 2021 worden uitgevoerd.

Aanwezige risico's

De belangrijkste doelstelling van het pensioenfonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen en het nastreven van de ambitie van de pensioenregeling. Bij het beheer en de financiering van de technische voorzieningen loopt het pensioenfonds risico's. De risico's kunnen ingedeeld worden in financiële en niet-financiële risico's. Een kwalitatieve en kwantitatieve uitleg rondom de risico's wordt gegeven in de risicoparagraaf bij de toelichting op de jaarrekening. Een belangrijk aandachtspunt gedurende het verslagjaar was de vraag of er aanwijzingen waren voor omstandigheden of gebeurtenissen waaruit zou blijken dat er sprake zou kunnen zijn van ernstige twijfel over het vermogen van het pensioenfonds om de continuïteit te waarborgen. Het bestuur is van mening dat er geen materiële onzekerheid was –en is– ten aanzien van de continuïteit van het pensioenfonds zodat het algemene going-concernprincipe wordt gevolgd bij de opstelling van de jaarrekening over 2020. Deze veronderstelling ten aanzien van de continuïteit is mede beoordeeld met inachtneming van de ontwikkelingen rondom Covid-19.

Als maatstaf voor de draagkracht van het pensioenfonds wordt de beleidsdekkingsgraad genomen. De ontwikkeling van de beleidsdekkingsgraad kan nadelig beïnvloed worden door bovenstaande risico's. Om de risico's te beheersen en de ontwikkeling van de beleidsdekkingsgraad te beïnvloeden heeft het pensioenfonds een aantal beleidsinstrumenten tot haar beschikking, zoals het beleggingsbeleid, het premiebeleid en het toeslagbeleid. De uitgangspunten rondom deze beleidsinstrumenten volgen onder meer uit de risicohouding die het pensioenfonds heeft bepaald en die is vastgelegd in de ABTN van het pensioenfonds.

Beleidsmatige toelichting op de aanwezige risico's

Het beleggingsbeleid kent, in overeenstemming met de uitgevoerde risicoanalyse en het premiebeleid en toeslagbeleid, een gemiddeld risicoprofiel. De financiële risico's die het pensioenfonds loopt, in combinatie met het door het pensioenfonds gekozen beleid om deze risico's tegen te gaan, zijn objectief meetbaar aan de hand van de hoogte van de vereiste dekkingsgraad.

Het bestuur monitort doorlopend de financiële en niet-financiële risico's die van belang zijn voor het pensioenfonds. Door middel van beheersingsmaatregelen worden risico's beheerst tot een acceptabel niveau teneinde de doelstellingen van het pensioenfonds te realiseren. Het bestuur is van mening dat de dekkingsgraad het meest beïnvloed wordt door de ontwikkeling van de rente én door de ontwikkeling van de zakelijke waarden. Ten aanzien van de rente hanteert het bestuur momenteel een dynamisch beleid ten aanzien van de renteafdekking dat is gebaseerd op een uitgebreide studie waarbij het neerwaarts risico én het opwaarts potentieel tegen elkaar zijn afgewogen. Dit leidt momenteel tot een renteafdekking van 40% op basis van de marktrente (exclusief UFR). De ontwikkeling van de zakelijke waarden is daarnaast een belangrijk risico; dit wordt veroorzaakt doordat deze beleggingscategorie een behoorlijke volatiliteit kent zodat de kans bestaat dat het pensioenfonds een behoorlijk verlies aan vermogen oploopt bij negatieve scenario's. Ook hier is het bestuur van mening dat de genomen risico's verantwoord zijn.

Maandelijks wordt de invloed van deze twee belangrijkste variabelen op de dekkingsgraad bepaald door middel van de onderstaande tabel. In de tabel wordt het effect van de rente en het rendement op de zakelijke waarden gegeven op de marktwaarde dekkingsgraad (exclusief UFR).

		Zakelijke waarden						
Rente	verandering	-45%	-25%	-5%	0%	5%	25%	45%
	-2,50%	70%	76%	81%	83%	84%	90%	95%
	-1,50%	74%	80%	87%	89%	90%	97%	104%
	-0,50%	78%	86%	94%	96%	98%	106%	114%
	0,00%	81%	90%	98%	100,4%	103%	111%	120%
	0,50%	84%	93%	103%	105%	108%	117%	127%
	1,50%	90%	101%	113%	115%	118%	129%	141%
	2,50%	97%	111%	124%	127%	130%	143%	156%

	< Minimaal Vereiste dekkingsgraad
	< Vereiste dekkingsgraad
	> Vereiste dekkingsgraad

De gevoeligheidsanalyse toont aan dat de marktwaarde dekkingsgraad (voor risico fonds) minder gevoelig is aan de onderkant (maximale daling is 30%-punten in het meest negatieve scenario) dan dat er groeimogelijkheden zijn aan de bovenkant (maximale stijging 55%-punten bij het meest positieve scenario).

Controle op het gevoerde beleid

Op grond van het FTK moet continu gemonitord en aan de deelnemers gecommuniceerd worden of het gevoerde beleid resulteert in de verwachte doelstellingen. Deze wettelijke verplichting komt tot uitdrukking in de zogeheten "risicohouding". De risicohouding van het pensioenfonds is de mate waarin het pensioenfonds, na overleg met sociale partners, het verantwoordingsorgaan en de visitatiecommissie, bereid is beleggingsrisico's te lopen om de doelstellingen van het pensioenfonds te realiseren en de mate waarin het pensioenfonds beleggingsrisico's kan lopen gegeven de kenmerken van het pensioenfonds. De risicohouding wordt verder onderverdeeld in een korte termijn risicohouding, een middellange termijn risicohouding en een lange termijn risicohouding.

Toeslagbeleid

Het bestuur besluit elk jaar of, en zo ja in hoeverre, een toeslag kan worden verleend gelet op de financiële situatie van het pensioenfonds en de te verwachten ontwikkeling daarvan. Het pensioenfonds baseert zich hierbij op de beleidsdekkingsgraad op de laatste dag van het derde kwartaal voorafgaand aan het kalenderjaar waarin de toeslagverlening plaatsvindt. Ultimo september 2020 was de beleidsdekkingsgraad gelijk aan 95,8%.

Het pensioenfonds kan uitsluitend een toeslag verlenen als:

- de beleidsdekkingsgraad hoger is dan 110%;
- de mate van toeslagverlening naar verwachting ook in de toekomst mogelijk blijft (reële dekkingsgraad); en
- de toeslagverlening in overeenstemming is met het herstelplan als dat van toepassing is.

De toeslagverlening is voorwaardelijk, er is derhalve geen recht op toeslagverlening. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslag wordt gefinancierd uit beleggingsrendement. Indien er een toeslag kan worden verleend dan is deze maximaal gelijk aan de prijsindex, die over de periode oktober 2019 tot en met september 2020 gelijk was aan 1,2%. Op basis van de financiële positie kon er geen toeslag per 1 januari 2021 worden verleend.

De afgelopen 10 jaren –gedurende de jaren 2012 tot en met 2021– is er helaas geen toeslag verleend per de 1e januari van het betreffende jaar. De cumulatieve achterstand op de toeslagverlening over de afgelopen 10 jaren bedraagt voor actieve deelnemers 15,0% en voor inactieve deelnemers 15,7%. Daarnaast is er sprake geweest van een korting van 2,3% in 2014 voor zowel actieve als inactieve deelnemers. Bij de vaststelling van de cumulatieve achterstanden is geen rekening gehouden met de korting van 2,3% die is toegepast per 1 augustus 2014.

Uitbestedingsbeleid

Het pensioenfonds heeft delen van haar bedrijfsprocessen uitbesteed aan externe partijen. Aan uitbesteding is voor het pensioenfonds een aantal risico's verbonden. Het bestuur van het pensioenfonds heeft daarom beleid vastgesteld met betrekking tot de beheersing van risico's die samenhangen met uitbesteding van (delen van) bedrijfsprocessen.

Het uitbestedingsbeleid heeft als doel te waarborgen dat ook bij uitbesteding van processen de doelstellingen van het pensioenfonds gewaarborgd blijven met betrekking tot onder meer kwaliteit, betrouwbaarheid en integriteit van de dienstverlening. De belangen van belanghebbenden mogen geen gevaar lopen doordat het pensioenfonds delen van haar werkzaamheden heeft uitbesteed.

Het bestuur van het pensioenfonds toetst regelmatig of de manier waarop de uitbesteede processen worden uitgevoerd in overeenstemming is met de gemaakte afspraken. Dit gebeurt onder meer door middel van de bestudering van de ISAE 3402 (of vergelijkbare) verklaringen van de externe partijen en door het voeren van periodieke overleggen met de externe partijen over de uitvoering van de uitbesteede processen. Een ISAE 3402-rapportage is een audit, uitgevoerd door een auditor naar de opzet, het bestaan en de werking van interne controlemaatregelen bij een uitvoeringsorganisatie. Een ISAE 3402-rapportage kan de uitbestedende partij en de onafhankelijke accountants helpen meer zekerheid te verkrijgen met betrekking tot de effectiviteit van de controlemaatregelen van de uitvoeringsorganisatie. De ISAE 3402-rapportage omvat alle processen die de financiële jaarrekening van een pensioenfonds raken. Deze toetsing heeft niet geleid tot aanvullende maatregelen.

Het bestuur evalueert en beheerst de ICT risico's in de eigen organisatie én in de organisaties van de werkgevers en de uitbestedingspartners, met name ter waarborging van de vertrouwelijkheid en blijvende juistheid van deelnemersgegevens, bescherming van activa en blijvende integriteit van de informatievoorziening.

In 2020 heeft het pensioenfonds alle externe dienstverleners geëvalueerd. Dit betreffen ABN AMRO Pension Services, AZL, EY Actuarissen, PGGM Beleidsadvisering, PGGM Vermogensbeheer, PricewaterhouseCoopers, Robeco Pension Providers, Triple A, VC Holland, Willis Towers Watson en Zwitserleven.

De evaluatie van EY Actuarissen, PGGM Beleidsadvisering en PGGM Vermogensbeheer heeft plaatsgevonden door de beleggingscommissie. De overige externe dienstverleners zijn door het pensioenbureau geëvalueerd. Bij de evaluaties is met name gebruik gemaakt van de service level afspraken, én –indien aanwezig– van kritische prestatie indicatoren.

De evaluaties hebben niet geleid tot aanpassingen in het uitbestedingsbeleid.

Uitvoeringskosten

Voor het bestuur is de beheersing van de uitvoeringskosten een belangrijk aandachtspunt. Het pensioenfonds heeft geen vergelijking met andere fondsen van vergelijkbare omvang gemaakt. Met onderstaand overzicht geeft het pensioenfonds inzicht in de gemaakte kosten:

	2020	2019
Kostenoverzicht		
Pensioenbeheer		
Kosten in duizenden	1.371	1.141
Kosten in euro per deelnemer exclusief slapers	375	315
Kosten in euro per deelnemer inclusief slapers	246	208
Vermogensbeheer		
Kosten in duizenden	2.652	2.726
Kosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,34	0,37
Transactiekosten in duizenden	522	512
Transactiekosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,07	0,07
Totale kosten in duizenden	3.174	3.238
Totale kosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,41	0,44

	2020	2019
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten		
AZL		
– Administratie	-644	-652
– Incidentele werkzaamheden (implementatie nieuw reglement en nFTK)	-264	-35
Actuaris	-202	-205
Accountant	-73	-46
Kosten visitatie	-17	-15
Juridisch advies	-1	0
De Nederlandsche Bank	-53	-49
Contributie Pensioenfederatie	-14	-14
Robeco Flexioen	-39	-37
AFM	-4	-4
Overige	-60	-84
	-1.371	-1.141

In 2021 heeft het pensioenfonds een brief van de AFM ontvangen met betrekking tot het onderwerp "Normoverdracht in verband met foutieve rapportage van uitvoeringskosten". De AFM heeft geconstateerd dat het totaal van de vermogensbeheerkosten (exclusief transactiekosten) niet is vermeld in het jaarverslag 2019. De onderliggende informatie is met een eenvoudige rekensom te achterhalen, maar het vereiste bedrag zelf is niet vermeld. Enkel het totaalbedrag inclusief transactiekosten, of exclusief prestatiegerelateerde vergoedingen, was in het bestuursverslag terug te vinden. Omdat het een extra handeling vereist, en daarmee het risico vergroot dat niet de goede cijfers met elkaar worden vergeleken, is dat onwenselijk volgens de AFM. In dit verslag is het totaal van de vermogensbeheerkosten (exclusief transactiekosten) expliciet opgenomen.

Kosten pensioenbeheer

Kosten van het pensioenbeheer bestaan uit de kosten van uitbesteding, bestuurskosten, advieskosten en de kosten van toezicht. De totale kosten bedragen € 1,37 miljoen (2019: € 1,14 miljoen). Om de kosten per deelnemer te berekenen is conform de aanbeveling van de Pensioenfederatie het aantal deelnemers gedefinieerd als de som van het aantal deelnemers en pensioengerechtigden. Gewezen deelnemers tellen derhalve niet mee. Dit in tegenstelling tot de methode "normdeelnemer" waarbij elk type deelnemer een weging krijgt in het totale aantal deelnemers. Een pensioengerechtigde en gewezen deelnemer kosten namelijk minder dan een actieve deelnemer.

De stijging van de kosten pensioenbeheer per deelnemer wordt met name veroorzaakt door de incidentele post implementatie nieuw reglement en nFTK.

Kosten vermogensbeheer

De kosten van vermogensbeheer (exclusief transactiekosten) worden in hoge mate bepaald door de beleggingsmix en de schaalgrootte. In de besluitvorming over de beleggingsmix wordt rekening gehouden met de kosten, maar aanpassing van de beleggingsmix omwille van kostenverlaging is geen doel op zich. De schaalgrootte is voor het pensioenfonds een gegeven. Het pensioenfonds heeft het uitgangspunt om in passief of passief-plus beheerde mandaten te beleggen, omdat het pensioenfonds van mening is dat kapitaalmarkten efficiënt zijn en het lastig is om beheerders te selecteren die structureel de markt kunnen verslaan. Het belegd vermogen is dan ook hoofdzakelijk passief belegd hetgeen ook tot uitdrukking komt in de kosten van het vermogensbeheer.

De absolute kosten kennen een duidelijke relatie met de omvang van de beleggingsportefeuille. In 2020 steeg het gemiddeld belegd vermogen met € 35,8 miljoen ten opzichte van het gemiddeld belegd vermogen van 2019.

Conform de aanbevelingen van de Pensioenfederatie maakt het pensioenfonds gebruik van schattingen om de totale kosten van het vermogensbeheer volledig te kunnen presenteren. Ongeveer 0,9% van de kosten van het vermogensbeheer is gebaseerd op schattingen of op voorlopige opgaves. Voor de bepaling van de kosten hanteert het pensioenfonds het 'look-through'-principe. Hierbij worden de kosten voor vermogensbeheer en transactiekosten van beleggingen via beleggingsfondsen of zogeheten fund of funds meegenomen in de totale kosten. Deze beleggingsstructuren hinderen het zicht op de totaal gemaakte kosten daardoor niet.

Het beoogde rendement en het risico moeten in relatie staan tot de kosten van het vermogensbeheer. Het langjarig rendement is daarom van belang bij de beoordeling van het kostenniveau en de keuze van de beleggingsmix. Het pensioenfonds maakt onderscheid in kosten op het niveau van beheervergoeding, prestatieafhankelijke vergoeding en de transactiekosten.

In onderstaand overzicht worden de kosten vermogensbeheer per beleggingscategorie weergegeven.

x € 1.000	2020		
	Gem. belegd vermogen	Beheer- vergoeding	Prestatie- vergoeding
Zakelijke waarden	335.747	514	108
Beursgenoteerde aandelen	298.452	285	20
– Ontwikkelde markten	156.213	95	20
– Opkomende markten	37.978	55	
– Alternatieve aandelen	104.261	134	
Privaat vastgoed	37.295	230	88
Grondstoffen	8.661	11	
– Grondstoffen	8.661	11	
Krediet	125.401	180	
– Bedrijfsobligaties ontwikkelde markten	81.630	87	
– Emerging Markets Debt LC	37.325	60	
– Hypotheken	6.447	34	
Vastrentende waarden	296.993	440	
– Staatsobligaties	273.427	200	
– Kas en Overlay	23.566	240	
Subtotaal	766.802	1.145	108
Vergoeding uitvoeringsorganisatie PGGM		1.399	
Totaal		2.544	108
Kosten in basispunten		33,2	1,4

	2019		
	Gem. belegd vermogen	Beheer- vergoeding	Prestatie- vergoeding
x € 1.000			
Zakelijke waarden	322.279	673	145
Beursgenoteerde aandelen	286.120	294	3
– Ontwikkelde markten	146.429	91	3
– Opkomende markten	36.415	53	
– Alternatieve aandelen	103.276	150	
Privaat vastgoed	36.159	379	142
Grondstoffen	28.618	41	
– Grondstoffen	28.618	41	
Krediet	111.873	136	
– Bedrijfsobligaties ontwikkelde markten	75.437	80	
– Emerging Markets Debt LC	36.436	56	
– Hypotheken			
Vastrentende waarden	268.206	388	
– Staatsobligaties	264.470	196	
– Kas en Overlay	3.736	192	
Subtotaal	730.976	1.238	145
Vergoeding uitvoeringsorganisatie PGGM		1.343	
Totaal		2.581	145
Kosten in basispunten		35,3	2,0

Beheervergoeding

De vergoedingen voor het beheer van de beleggingen zijn gebaseerd op geïnvesteerde of toegezegde bedragen. Onder beheervergoeding vallen ook de vaste overeengekomen vergoedingen, bewaarloon en overige kosten. De totale beheervergoeding bedraagt in 2020 € 2,5 miljoen. Dit is 0,33% van het gemiddeld belegd vermogen. In 2019 was de totale beheervergoeding € 2,6 miljoen en was dit 0,35% van het gemiddeld belegd vermogen. De daling van de kosten als percentage van het gemiddeld belegd vermogen is te verklaren door de toename van het gemiddeld belegd vermogen en de afname van de beheervergoeding. Over diensten die verricht worden voor vermogensbeheer wordt BTW in rekening gebracht.

Prestatieafhankelijke vergoeding

In sommige gevallen worden er prestatieafhankelijke vergoedingen afgesproken met externe vermogensbeheerders. De vergoeding is afhankelijk van de prestatie van de specifieke beleggingsportefeuilles. In 2020 is de prestatieafhankelijke vergoeding € 108 duizend (2019: € 145 duizend). De daling van de performance fee komt grotendeels uit de beleggingscategorie Privaat Vastgoed. De coronacrisis heeft gedurende het jaar de rendementen van Privaat Vastgoed onder druk gezet. Voor het gehele jaar is een daling zichtbaar binnen deze beleggingscategorie.

Transactiekosten

Transactiekosten vormen een aparte kostensoort. De hoogte wordt bepaald door de aard en de omvang van de beleggingstransacties. De transactiekosten zijn hierdoor tussen pensioenfondsen onderling lastig te vergelijken. De onderliggende transactiekosten (transactiekosten in de beleggingsfondsen) worden inzichtelijk gemaakt ongeacht of het beleggingsfonds in- en uitstapkosten in rekening brengt.

De transactiekosten bedroegen in 2020 € 0,5 miljoen, wat neerkomt op 0,07% van het gemiddeld belegd vermogen. In 2019 was dit eveneens 0,07% (€ 0,5 miljoen) van het gemiddeld belegd vermogen. De transactiekosten zijn door de afhankelijkheid van de beleggingsmix, de omvang en het volume lastig met elkaar te vergelijken.

Transactiekosten per beleggingscategorie

x € 1.000	2020	2019
Zakelijke waarden	105	94
Grondstoffen	37	81
Krediet	315	212
Vastrentende waarden	64	125
Afronding	1	0
Totaal	522	512

Totale kosten vermogensbeheer

De totale kosten van vermogensbeheer exclusief transactiekosten kwamen in 2020 op € 2,7 miljoen (2019: € 2,7 miljoen), bestaande uit vermogensbeheerkosten en prestatieafhankelijke vergoedingen en advieskosten. De transactiekosten waren in 2020 gelijk aan € 0,5 miljoen (2019: € 0,5 miljoen). De totale kosten van vermogensbeheer inclusief transactiekosten kwamen in 2020 derhalve op € 3,2 miljoen (2019: € 3,2 miljoen), bestaande uit vermogensbeheerkosten, prestatieafhankelijke vergoedingen, advieskosten en transactiekosten.

Voor de kosten in de jaarrekening volgt het pensioenfonds de Richtlijnen voor Jaarverslaggeving. De jaarrekening bevat daarom alleen de kosten die direct bij het pensioenfonds in rekening zijn gebracht of nog worden gebracht. In de verantwoording door het bestuur worden –conform de Aanbevelingen Uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie– ook de indirecte kosten meegenomen. De indirecte vermogensbeheer- en transactiekosten maken in de jaarrekening onderdeel uit van de waardeverandering van de beleggingen en hebben daardoor invloed op het behaalde rendement. Daarom zijn de totale kosten van het vermogensbeheer in de jaarrekening lager. Bovendien wordt expliciet onderscheid gemaakt tussen vermogensbeheerkosten en transactiekosten. In de volgende tabel staat de aansluiting van de jaarrekening met de totale vermogensbeheer- en transactiekosten.

Directe kosten opgenomen in de jaarrekening

x € 1.000	Beheer- vergoeding	Prestatie- vergoeding	Transactie- kosten	Totaal
Algemene kosten	1.399	0	0	1.399
Kosten in discretionaire mandaten	227	0	0	227
Overige kosten	90	0	0	90
Advisering	165	0	0	165
	1.881	0	0	1.881
Indirecte kosten, onderdeel waardeveranderingen beleggingen	663	108	522	1.293
Totaal	2.544	108	522	3.174

Kosten vermogensbeheer in relatie tot rendement

Het beoogde rendement moet in relatie staan tot de kosten van het vermogensbeheer. Het langjarige rendement is daarom van belang bij het beoordelen van het kostenniveau en de keuze van de beleggingsmix. De volgende tabel toont de totale kosten van het vermogensbeheer tegenover het rendement.

% t.o.v. gemiddeld belegd vermogen	2020	2019	2018	2017
Totale kosten vermogensbeheer incl. prestatie-vergoeding in %	0,33%	0,35%	0,38%	0,34%
Prestatie-vergoeding %	0,01%	0,02%	0,00%	0,00%
Nettorendement na alle vermogensbeheerkosten	6,65%	18,08%	-2,77%	5,55%
Benchmarkrendement na kosten	7,19%	18,32%	-2,53%	5,80%

Diverse onderwerpen

In dit hoofdstuk wordt een divers aantal onderwerpen besproken die gedurende 2020 aan de orde zijn geweest.

Algemene Verordening Gegevensbescherming

Het pensioenfonds heeft persoonlijke gegevens nodig om de pensioenregeling zo goed mogelijk te kunnen uitvoeren en administreren. Het gaat bijvoorbeeld om woonadres, salaris en burgerlijke staat. Door –of namens– het pensioenfonds worden de persoonsgegevens verwerkt. Dit gebeurt in overeenstemming met de wet, de “Algemene Verordening Gegevensbescherming” (AVG). Voor de deelnemers die hier meer informatie over willen hebben –en over de rechten als het gaat om de verwerking van persoonsgegevens– is er op de website van het pensioenfonds een privacyverklaring opgenomen. De Pensioenfederatie heeft de Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens gepubliceerd die op 1 januari 2020 in werking is getreden. De gedragslijn beschrijft hoe de pensioensector de pensioengegevens verwerkt. Het pensioenfonds volgt deze gedragslijn bij de verwerking van de persoonsgegevens.

Beloningsbeleid

De bestuursleden worden niet door het pensioenfonds betaald voor het uitoefenen van hun functie. Wel wordt aan gepensioneerde bestuurs- en commissieleden een vacatievergoeding verstrekt van € 275 per bijeenkomst.

Code pensioenfondsen

De Code Pensioenfondsen is opgesteld door de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid. De Code draait om de drie functies van ‘goed pensioenfondsbestuur’: besturen, toezicht houden en verantwoording afleggen. De pensioenfondsen mogen de Code Pensioenfondsen naleven volgens het “pas-toe-of-leg-uit”-beginsel. Dit betekent dat een pensioenfonds de normen toepast of in het jaarverslag motiveert waarom het een norm niet (volledig) toepast.

Hierna worden de normen besproken die het pensioenfonds niet (volledig) toepast, dan wel waar verbetering mogelijk is in de toepassing van de betreffende norm. In het algemeen geldt dat het pensioenfonds voldoet aan de normen uit de Code. Een tweetal normen –33 en 34– wordt momenteel niet toegepast, en voor een beperkt aantal andere normen zijn verbeteringen mogelijk die in 2021 nader zijn / worden uitgewerkt. Zo zullen bijvoorbeeld de benoemings- en ontslagprocedures voor leden van het bestuur, de visitatiecommissie en het verantwoordingsorgaan worden aangepast teneinde te voldoen aan norm 39.

Thema “Zorgvuldig benoemen” – norm 33

De tekst van deze norm luidt als volgt: “In zowel het bestuur als in het VO of het BO is er tenminste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.”.

Het pensioenfonds heeft in 2020 de nodige tijd en aandacht besteed aan de samenstelling van het bestuur en het verantwoordingsorgaan. Daarbij is ook deze norm uit de Code meegenomen. In de praktijk blijkt het bijzonder lastig om hier invulling aan te geven. Er zijn helaas geen kandidaten voor het bestuur of het verantwoordingsorgaan gevonden die jonger zijn dan 40 jaar of vrouw zijn. Het pensioenfonds is verheugd dat er wel een werknemer is gevonden die invulling wil geven aan een aspirant-lidmaatschap van het bestuur; het betreft de heer Arno Voets.

Thema “Zorgvuldig benoemen” – norm 34

De tekst van deze norm luidt als volgt: “De zittingsduur van een lid van het bestuur, het VO, het BO en raad van toezicht is maximaal vier jaar. Een bestuurslid en een lid van het BO kunnen maximaal twee keer worden herbenoemd, een lid van de raad van toezicht maximaal één keer. Leden van een visitatiecommissie zijn maximaal acht jaar betrokken bij hetzelfde fonds.”.

De huidige bestuursleden zijn in het algemeen al zeer lange tijd actief als bestuurslid van het pensioenfonds. Daarbij geldt dat het bestuur een collectief rooster van aftreden kent. Het bestuur heeft in 2020 besloten om het collectieve rooster te behouden met daarbij de opmerking dat door middel van aspirant-leden wordt getracht om bestuursleden meer frequent te vervangen.

Diversiteit

Het bestuur streeft naar diversiteit in het bestuur en het verantwoordingsorgaan, waarbij onder meer aandacht wordt besteed aan de betreffende normen uit de Code Pensioenfondsen. In bijvoorbeeld de functieprofielen komt dit streven tot uitdrukking, maar het blijkt in de praktijk tot op heden lastig om hier concreet invulling aan te geven. Dit onderwerp heeft wel de aandacht in gehad het kader van de aflopende termijnen van het bestuur en het verantwoordingsorgaan.

Fiscale zaken

Het pensioenfonds onderzoekt actief wat de (on)mogelijkheden zijn ten aanzien van voorkoming van de BTW-plicht die sinds een aantal jaren van toepassing is voor pensioenfondsen.

Fondsdocumenten

In het verslagjaar zijn de volgende fondsdocumenten gewijzigd:

Gedragscode

Het bestuur hanteert een gedragscode die geldt voor de leden van het bestuur, de leden van het verantwoordingsorgaan, de directeur en de pensioenspecialist. Elk jaar wordt de gedragscode voor het komende jaar vastgesteld en ondertekend door de hiervoor genoemde personen. Eveneens ondertekenen allen achteraf een verklaring dat zij de gedragscode over het afgelopen jaar hebben nageleefd. De gedragscode is in het verslagjaar niet significant gewijzigd, waarbij de gedragscode van het pensioenfonds is gebaseerd op het model dat is opgesteld door de Pensioenfederatie.

Pensioenreglementen

De belangrijkste wijziging in het verslagjaar van het pensioenreglement had betrekking op de aanpassing van de pensioenregeling per 1 januari 2020 teneinde de pensioenbepalende gegevens te actualiseren. Het meest actuele pensioenreglement is beschikbaar op de website van het pensioenfonds.

Pensioenovereenkomst

Ook de pensioenovereenkomst is aangepast teneinde de pensioenbepalende gegevens te actualiseren.

Geschiktheid en evaluatie

Het geschiktheidsbeleid en het opleidingsplan zijn vastgelegd in een geschiktheidsplan. Alle bestuursleden hebben de relevante modules gevolgd met "Geschiktheidsniveau B". In 2020 heeft er geen zelfevaluatie plaatsgevonden, aangezien er in 2021 weer een evaluatie door een externe partij zal worden gehouden.

Netto pensioen sparen

De werkgever biedt een netto pensioen spaarregeling aan voor de medewerkers die in 2020 een salaris hadden dat hoger was dan € 110.111. Deze regeling heeft het karakter van een beschikbare premie regeling. Deze wordt momenteel uitgevoerd door gebruikmaking van de overeenkomsten die het pensioenfonds heeft met Robeco Pension Providers. In de loop van 2021 zal de werkgever deze regeling uit laten voeren door de premiepensioeninstelling van ABN AMRO Pensioenen, zodat deze werkgeversregeling dan niet meer wordt uitgevoerd door gebruik te maken van de faciliteiten van het pensioenfonds.

Wet- en regelgeving

In 2020 zijn aan het pensioenfonds geen dwangsommen of boetes opgelegd. Er zijn door de toezichthouders De Nederlandsche Bank en de Stichting Autoriteit Financiële Markten geen aanwijzingen aan het pensioenfonds gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen van het pensioenfonds gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

In 2021 heeft het pensioenfonds een brief van de AFM ontvangen met betrekking tot het onderwerp "Normoverdracht in verband met foutieve rapportage van uitvoeringskosten". De AFM heeft geconstateerd dat het totaal van de vermogensbeheerkosten (exclusief transactiekosten) niet is vermeld in het jaarverslag 2019. De onderliggende informatie is met een eenvoudige rekensom te achterhalen, maar het vereiste bedrag zelf is niet vermeld. Enkel het totaalbedrag inclusief transactiekosten, of exclusief prestatiegerelateerde vergoedingen, was in het bestuursverslag terug te vinden. Omdat het een extra handeling vereist, en daarmee het risico vergroot dat niet de goede cijfers met elkaar worden vergeleken, is dat onwenselijk volgens de AFM. In dit verslag is het totaal van de vermogensbeheerkosten (exclusief transactiekosten) expliciet opgenomen.

Verzekerdenbestand

	Deelnemers	Gewezen deelnemers	Pensioen-gerechtigden	Totaal
Stand per 31 december 2019	2.189	1.854	1.435	5.478
Mutaties door:				
– Nieuwe toetredingen	152	0	0	152
– Vertrek met premievrije aanspraak	-123	123	0	0
– Uitgaande waardeoverdracht	0	-22	0	-22
– Ingang pensioen	-37	-37	110	36
– Overlijden	-4	-7	-54	-65
– Afkoop	0	0	-2	-2
– Andere oorzaken	-2 ¹⁾	-1 ¹⁾	-8 ¹⁾	-11
Mutaties per saldo	-14	56	46	88
Stand per 31 december 2020	2.175 ²⁾	1.910	1.481	5.566

Specificatie pensioengerechtigden

	2020	2019
Ouderdomspensioen	1.104	1.063
Partnerpensioen	363	351
Wezenpensioen	14	21
Totaal	1.481	1.435

1) Zijnde voornamelijk eliminaties dubbeltellingen (van pakketten naar unieke telling).

2) Waarvan 566 deelnemers met (gedeeltelijke) vrijstelling van premiebetaling.

Visitatiecommissie

Verslag van de visitatiecommissie

1. Inleiding

Het bestuur van Pensioenfonds Smurfit Kappa Nederland (hierna: Fonds) heeft VCHolland en daarmee de leden van de visitatiecommissie (hierna: VC), na advies van het Verantwoordingsorgaan (hierna: VO) van het Fonds, de opdracht gegeven tot de uitvoering van een visitatie bij het Fonds.

De VC heeft tot (wettelijke) taak toezicht te houden op (de totstandkoming van) het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het Fonds. Binnen dit kader vormt de VC zich een beeld van de wijze waarop het Fonds de Code Pensioenfonds naleeft. De VC is ten minste belast met het toezien op een adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur en legt verantwoording af over de uitvoering van de taken aan het VO en de werkgever, en in het jaarverslag.

Het intern toezicht vervult zijn taak zodanig dat het bijdraagt aan het effectief en slagvaardig functioneren van het Fonds en aan een beheerste en integere bedrijfsvoering.

VCHolland heeft voor de uitvoering van visitaties een werkwijze ontwikkeld die uiteindelijk uitmondt in een rapportage over de bevindingen en het oordeel van de VC. De visitatie strekte zich uit tot de op 16 april 2021 beschikbare informatie over de periode tot ultimo 2020.

2. Oordeel/Bevindingen

Samenvattend oordeel:

De VC is van oordeel dat het beleid van het bestuur voldoende evenwichtig en op een voldoende zorgvuldige manier tot stand is gekomen en uitgevoerd. De VC heeft geen majeure constatering met betrekking tot de algemene gang van zaken in het Fonds. De VC concludeert wel een lange doorlooptijd bij de opvolging van aanbevelingen en dringt aan op het doorvoeren van de nodige verbeteringen door het Fonds en het ondernemen van actie in het kader van het nieuwe Pensioenakkoord.

Samenvattend oordeel Code Pensioenfonds

De Code Pensioenfonds is ingedeeld in acht hoofdthema's. In de hierna opgenomen tabel wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze deze hoofdthema's zich verhouden tot de onderwerpen waarop de VC haar toezicht heeft gericht.

De VC heeft kennisgenomen van de eigen beoordeling van het Fonds met betrekking tot de naleving van de Code. Deze is naar het oordeel van de VC voldoende. De rapportage en uitleg van de uitzonderingen en de onderwerpen waarover het Fonds wettelijk of volgens de Code is gehouden te rapporteren, is toereikend met dien verstande dat het Fonds alert dient te zijn op naleving van de rapportagenormen in de Code Pensioenfonds. De VC merkt op dat beoordeling of goedkeuring van het jaarverslag 2020 niet tot haar mandaat heeft behoord.

	Functioneren VC	Algemeen, opvolging aanbevelingen	Governance	Geschiktheid	Beleggingen	Risico's	Communicatie
Vertrouwen waarmaken		2, 5	1, 3, 4, 5, 9		6, 7	8	
Verantwoordelijkheid nemen			10, 11, 12, 13, 14			12	
Integer handelen		22	15, 16, 17, 18, 19, 20, 21				
Kwaliteit nastreven	28		23, 24, 25	26, 27, 28, 29, 30			
Zorgvuldig benoemen			34, 39, 40	31, 32, 33, 35, 36, 37, 38			
Gepast belonen			41, 42, 43, 44, 45				
Toezicht houden en inspraak waarborgen	46, 48	47, 50	51, 52, 53, 54, 55, 56, 57				
Transparantie bevorderen		58, 59, 61, 62, 64	65		62		60, 61, 63

De gerapporteerde uitzonderingen zien op de hoofdthema's kwaliteit nastreven en zorgvuldig benoemen en de belangrijkste aanbevelingen van de VC zien op de hoofdthema's Algemeen, Governance, Geschiktheid en Risico's. Naar het oordeel van de VC zijn de gerapporteerde uitzonderingen en de onderstaand gerapporteerde bevindingen niet van zodanige aard dat hiermee in materiële zin inbreuk wordt gemaakt op het naleven van genoemde hoofdthema's.

a. Opvolging bevindingen en aanbevelingen

Het Fonds neemt alle aanbevelingen die ter gelegenheid van de jaarverslaggeving zijn gedaan op in een notitie, voorzien van een reactie van het bestuur en een planning voor opvolging. Er is sprake van een robuust proces. In de snelheid van opvolging ziet de VC wel een verbeterpunt. Ten aanzien van de opvolging van bevindingen van de sleutelfunctiehouders adviseert de VC een vergelijkbaar proces hiervoor in te richten.

b. Algemene gang van zaken

De VC volgt het Fonds in de mening dat voldaan wordt aan de normen met betrekking tot de ontwikkeling van wet- en regelgeving, het een voldoende robuust proces ter zake heeft om de naleving te bewaken en de ontwikkelingen ten aanzien van de financiële positie van het Fonds adequaat volgt. Inzake de toekomstbestendigheid van het Fonds besteedt het Fonds hier in principe voldoende aandacht aan, hoewel in 2020 hier geen expliciete aandacht door het Fonds aan is gegeven. De ontwikkelingen inzake een nieuw pensioenstelsel brengt de VC ertoe het Fonds aan te bevelen op korte termijn overleg te voeren met sociale partners over de vereiste besluitvorming, een roadmap met verantwoordelijkheidsverdeling, tijdlijnen en benodigde besluiten op te stellen en een

projectstructuur in te richten. Bij het Fonds is in verband met een dekkingstekort een herstelplan van toepassing dat tijdig is ingediend bij en goedgekeurd door DNB. In 2020 is de risicohouding van de DC-regeling ingesteld op basis van de URM methodiek.

c. Governance

Binnen het Fonds zijn voldoende waarborgen aanwezig voor een goed bestuur en is sprake van een heldere taakverdeling en gedocumenteerde beleids- en verantwoordingscyclus. De VC volgt de mening van het Fonds dat bij de besluitvorming rekening wordt gehouden met een evenwichtige belangenafweging, maar herhaalt in dit kader wel de aanbeveling om dit bij de besluitvorming in de notulen goed vast te leggen.

De inrichting van de organisatie en de bedrijfsvoering voldoet aan de daaraan te stellen eisen. De voorgeschreven sleutelfuncties zijn deugdelijk ingericht en DNB heeft met de voorgestelde inrichting ingestemd. In de wijze waarop door het bestuur wordt omgegaan met het verantwoordingsorgaan volgt het Fonds een bestendige gedragslijn. Het verantwoordingsorgaan wordt tijdig in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen. Het bestuur heeft het proces rond uitbestedingen adequaat georganiseerd waarbij documentatie en rapportages op orde zijn. Ten aanzien van het op de uitbestedingspartners toepasselijke beloningsbeleid heeft de VC nog een aanbeveling opgenomen.

d. Geschiktheid

De VC deelt de mening van het Fonds dat het voldoet aan de normen voor geschiktheid en betrouwbaarheid van het bestuur. Eind 2020 is het voltallige bestuur collectief herbenoemd. Over de continuïteit en diversiteit binnen de fondsorganen heeft het bestuur in 2020 op meerdere aspecten een standpunt bepaald, hetgeen voor de nodige duidelijkheid zorgt. De volgende stap is nu het updaten van diverse fondsdocumenten. Op het gebied van permanente educatie en zelfevaluatie constateert de VC nog de nodige gebreken, hetgeen tot een herhaling van de aanbevelingen bij de vorige visitatie aanleiding heeft gegeven. De VC constateert wederom de omissie in het jaarverslag als het gaat om geslacht en leeftijdsaanduiding van de leden van de fondsorganen. Het Fonds treft voldoende voorzieningen voor het verantwoordingsorgaan.

e. Beleggingen

De VC deelt de mening van het Fonds dat het voldoet aan de normen met betrekking tot strategie, beleid en algemene oriëntatie op de beleggingen alsmede het beleggingsbeleid bij premiereregelingen. In 2020 heeft het Fonds de beleggingsbeginselen verder uitgewerkt en aangescherpt. Er is sprake van een heldere organisatiestructuur voor de uitvoering van het beleggingsproces. De aanbeveling om de taken, bevoegdheden e.v. van de beleggingscommissie in een reglement vast te leggen is wederom, net als in 2019 en 2020, opgenomen. Aan de normen met betrekking tot uitvoering, uitbesteding, monitoring en externe toetsing wordt voldaan. In het beleggingsbeleidsplan 2019-2021 en de ABTN heeft het Fonds het beleid met betrekking tot Maatschappelijk Verantwoord Beleggen beschreven. Ten aanzien van de premiereregelingen en variabele pensioenen staat nog een aanbeveling uit de vorige visitatie open, zodat herhaling aangewezen is. Het valt op dat (nog) geen toetsing aan de ter zake geldende normen inzake vaststellen profielen, risicobereidheid en risicohouding heeft plaatsgevonden van de overkomende beschikbare premiereregeling van de overkomende Smurfit Nederland deelnemers. De VC doet een aanbeveling ter zake. Ook is een aanbeveling opgenomen inzake het uitvoeren van een periodieke toetsing bij de uitvoerder van de bestaande beschikbare premiereregeling.

f. Risico's

Het bestuur besteedt doorlopend aandacht aan de opzet en inrichting van de organisatie, inclusief de beheersing van risico's. In 2020 heeft het Fonds het beleidsplan Integraal Risicomanagement (IRM) geactualiseerd en vastgesteld. In dit beleid zijn de IRM-processen en de inrichting van de IRM-governance binnen het Fonds vastgelegd. Het Fonds heeft geborgd dat de beoordeling van de verschillende risicorapportages tot uitdrukking komen in de risicorapportage van de sleutelfunctiehouder risicobeheer. De VC doet daarbij wel de aanbeveling beleid en uitvoering met elkaar in overeenstemming te brengen door de risicorapportage door de sleutelfunctiehouder te laten uitbrengen en de actiepunten van actiehouder, planning en voortgang te voorzien. De sleutelfuncties interne audit en actuairieel zijn deugdelijk ingericht. De VC doet in dit kader nog een enkele aanbeveling. In 2020 zijn de voorbereidingen getroffen voor het

uitvoeren van een eigenrisicobeoordeling die in het eerste kwartaal van 2021 wordt afgerond. De VC volgt het Fonds in de mening dat het voldoet aan de normen met betrekking tot het integriteitsrisico, risico's uit hoofde van zorgplicht en de ICT-risico's.

g. Communicatie

Het communicatiebeleid van het Fonds is vastgelegd in het communicatiebeleidsplan 2018-2020. In verband met de beperkingen door de coronapandemie heeft in 2020 geen deelnemerstevredenheidsonderzoek plaatsgevonden waardoor de voor 2020 voorgenomen actualisatie van het beleidsplan is uitgesteld. Actualisatie van het beleidsplan vindt thans in 2021 plaats naar aanleiding van het in 2021 te houden deelnemerstevredenheidsonderzoek. Het Fonds wil met de communicatie een bijdrage leveren aan het pensioenbewustzijn en pensioeninzicht bij de deelnemers. Voor 2020 heeft het Fonds een aantal specifieke communicatiespeerpunten vastgesteld. Aan de vereisten die worden gesteld aan de informatie aan individuen wordt voldaan. Er is voldoende aandacht besteed aan de informatie uit hoofde van de zorgplicht inzake de premieregeling. Pensioen 1-2-3 is volledig geïmplementeerd en het Fonds voert een actief beleid als het gaat om het actueel en compliant houden van de website aan wet- en regelgeving.

De visitatiecommissie

Frans Lemkes

Angela Peters

Herma Polee

Reactie van het bestuur op het verslag van de visitatiecommissie

Het bestuur spreekt zijn dank en waardering uit aan de visitatiecommissie voor alle werkzaamheden die de commissie heeft uitgevoerd om tot het oordeel en de bevindingen te komen. Het bestuur stelt de constructieve wijze op prijs waarop het overleg heeft plaatsgevonden. Door de gekozen aanpak is het visitatieproces net als in voorgaande jaren weer op een goede wijze verlopen. De ervaringen met de uitgevoerde jaarlijkse visitatie zijn dan ook voor het bestuur wederom positief en van toegevoegde waarde. Dit jaar is er nadrukkelijker aandacht besteed aan de rol van het verantwoordingorgaan in het visitatieproces, en ook dat is zinvol gebleken.

Het bestuur constateert naar tevredenheid dat de visitatiecommissie van oordeel is dat het beleid van het bestuur voldoende evenwichtig is én op een voldoende zorgvuldige manier tot stand is gekomen en uitgevoerd. Daarbij heeft de commissie geen majeure constatering met betrekking tot de algemene gang van zaken in het pensioenfonds.

Ook constateert het bestuur dat de visitatiecommissie de eigen beoordeling van het pensioenfonds met betrekking tot de naleving van de Code Pensioenfondsen als voldoende beoordeelt. Ook in 2021 zal de naleving van deze Code weer hoog op de agenda van het pensioenfonds staan.

Tot slot heeft het bestuur kennis genomen van de bevindingen van de visitatiecommissie en onderschrijft de aandachtsgebieden. Het bestuur herkent de aanbevelingen van de visitatiecommissie en neemt deze mee bij zijn werkzaamheden. Het pensioenfonds zal gedurende 2021 de aanbevelingen van de visitatiecommissie beoordelen, en –indien daartoe door het bestuur wordt besloten– implementeren in het beleid van het pensioenfonds. Het pensioenfonds zal daarbij zorgdragen dat de doorlooptijd bij de opvolging van aanbevelingen wordt verkort.

Verantwoordingsorgaan

Verslag van het verantwoordingsorgaan

In het kader van de principes van goed pensioenfondsbestuur is met ingang van 1 januari 2008 een verantwoordingsorgaan ingesteld. Het bestuur van het pensioenfonds legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over haar beleid en de wijze waarop dit is uitgevoerd en over de naleving van de pensioenfonds governance principes. Deze principes betreffen zorgvuldig bestuur, intern toezicht, verantwoording, deskundigheid, openheid en communicatie.

Het verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur aan de hand van het bestuursverslag, de jaarrekening en andere informatie, over het door het bestuur uitgevoerde beleid, alsmede over beleidskeuzes voor de toekomst. Het verantwoordingsorgaan toetst het beleid aan het principe van evenwichtige behartiging van de belangen van alle betrokkenen bij het pensioenfonds. Daarnaast brengt het verantwoordingsorgaan advies uit aan het bestuur over voorgenomen bestuursbesluiten inzake beleidsgebieden die nader in de statuten zijn omschreven.

Het verantwoordingsorgaan heeft in het kader van zijn taakuitoefening kennis genomen van het bestuursverslag en de jaarrekening over boekjaar 2020, alsmede van de fondsdocumenten zoals statuten, verslagen, pensioenreglementen en het actuarieel rapport. Het verantwoordingsorgaan heeft een aantal bijeenkomsten bijgewoond met het bestuur van het fonds, de directeur, de visitatiecommissie, en de actuaris en accountant. Voorts vonden bijeenkomsten plaats met het bestuur waarin het bestuursverslag en de jaarrekening werden vastgesteld en waarin het bestuur verdere toelichting verschaftte aan het verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid.

Observaties van het verantwoordingsorgaan

Financiële positie

De beleidsdekkingsgraad van het fonds is als gevolg van de steeds verder dalende rentestanden gedaald naar 95% ultimo 2020, ondanks een positief rendement van 6,7% op de beleggingen. Tegen het licht van een langjarig gemiddeld rendement van 7,6% is dit weliswaar iets minder, echter de effecten van dalende rentes hebben een zwaarwegende impact op de vereiste voorzieningen en daarmee op de dekkingsgraad van het fonds. Het bestuur is steeds alert geweest op de ontwikkelingen in de markt en de effecten op het beleggingsrendement en dient daarmee de belangen van de deelnemers op een overtuigende wijze.

Hypotheken

Na verkenning van mogelijkheden is vorig jaar het besluit genomen om 5% van het vermogen te beleggen in hypotheek. Een dergelijke aanpassing zorgt voor meer stabiliteit in de portefeuille en vermindert het risico op fluctuatie. De hoge waardering van zakelijke waarden (aandelen) met haar specifieke problematiek vraagt om tegenhang in geval van ernstige koers schommelingen.

Aangezien deze beleggingen niet snel liquide gemaakt kunnen worden, bewaakt het bestuur de liquiditeitspositie nauwlettend. Een externe partij met de juiste expertise op dit vlak, Syntrus Achmea Real Estate & Finance, is betrokken bij de invoering van dit nieuwe beleggingsinstrument.

Het verantwoordingsorgaan staat positief tegenover besluiten van het bestuur om met stabielere beleggingen het rendement te verbeteren. Hiermee zijn de belangen van deelnemers duidelijk gediend.

PGGM

Het afgelopen jaar kon voor de oliemarkt gezien worden als een buitengewoon turbulente periode, waarbij zelfs tijdelijk negatieve olieprijs zijn genoteerd. In lijn met het risicoprofiel en passend in het beleid om beleggingen te diversificeren heeft het bestuur de categorie grondstoffen (olie) beperkt tot 4%.

In 2020 heeft PGGM besloten om dit beleggingsfonds op te heffen. De categorie grondstoffen (olie) is een volatiele markt en door het fonds thans op te heffen is er geen mogelijkheid om van een mogelijk herstel te profiteren. Deze kwestie is in onderzoek.

Gezien de impact op het beleggingsresultaat heeft het verantwoordingsorgaan vragen gesteld over de aanpak van het bestuur. Uit onderzoek van een extern bureau blijkt dat het bestuur correct heeft gehandeld in deze kwestie.

Het verantwoordingsorgaan is van mening dat de belangen van het fonds juist gediend zijn geweest door gedegen en behoedzaam te onderzoeken hoe de schade is ontstaan en hoe die nu nog te repareren valt om negatieve effecten op de beleggingsresultaten te vermijden.

Het nieuwe pensioenstelsel en communicatie hieromtrent

Ofschoon op politiek en publiek niveau de discussies over het nieuwe pensioenstelsel nog veelvuldig in het nieuws staan, is er inhoudelijk nog veel onduidelijk. Dit heeft tot gevolg dat het bestuur zich vooralsnog heeft beperkt tot een oriënterende en voorbereidende houding. Het bestuur is op hoofdlijnen geïnformeerd en concludeert daar onder andere uit dat juist in deze transitie, de communicatie naar de deelnemers belangrijker is dan ooit. In het nieuwe stelsel gaat het één en ander veranderen. Opgebouwde rechten zullen worden omgezet en zekerheden zullen naar verwachting verminderen. Dit zal grote impact hebben, waardoor het uitermate belangrijk is dat er draagvlak is bij de deelnemers en dat de gevolgen van het nieuwe pensioenstelsel duidelijk gecommuniceerd worden aan eenieder.

Het fonds zal dan ook binnen haar communicatiebeleid verdere stappen zetten om aan deze behoefte tegemoet te komen. Ook zijn er vragen hoe het fonds haar deelnemers meer kan betrekken bij de maatschappelijke ontwikkelingen en risicohouding van het fonds, gezien de impact op het pensioen van de deelnemers.

IORPII - Governance

Het afgelopen jaar heeft het fonds proef gedraaid met inrichting van nieuwe sleutelfuncties in het kader van IORPII. Dit heeft geleid tot een definitieve inrichting van deze functies, waarbij de actuariële functie extern is ondergebracht en de interne audit functie wordt uitgevoerd door een bestuurslid van het fonds. Voor de risicobeheer functie blijkt dat deze momenteel dermate veel tijd en aandacht vergt dat een interne uitvoer niet wenselijk is; in 2021 zal deze functie dan ook extern worden belegd.

Daarmee constateert het verantwoordingsorgaan dat het fonds aan de vereisten van IORPII heeft voldaan.

Prognosetafels Actuarieel Genootschap

Het verantwoordingsorgaan constateert dat de gedragslijn van het bestuur is bestendigd door overname van de meest recente prognosetafels van het Actuarieel Genootschap. Daarin zijn de recente cijfers voor ervaringssterfte met betrekking tot de huidige fondsdeelnemers verwerkt. Deze nieuwe prognose heeft geleid tot een aanpassing, waardoor de dekkingsgraad met 2,7% is toegenomen.

Advies verantwoordingsorgaan aangaande collectieve waardeoverdracht

Per 1 januari 2020 bouwen deelnemers uit het Smurfit Nederland pensioenfonds (in liquidatie) rechten op binnen het Smurfit Kappa Nederland fonds middels een definitieve uitvoeringsovereenkomst. Voor die datum was steeds sprake van tijdelijke uitvoeringsovereenkomsten.

Liquidatie van het Smurfit Nederland fonds (in liquidatie) bracht met zich mee dat daarin aanwezige beschikbare premie kapitalen overgedragen gingen worden naar het Smurfit Kappa Nederland fonds.

Het verantwoordingsorgaan is hierover vooraf geïnformeerd en heeft hierover advies kunnen uitbrengen. Nadat bleek dat tussen werkgever en vakverenigingen overeenstemming was over de voorwaarden voor overdracht en een compensatie vanuit de werkgever, heeft het verantwoordingsorgaan hierover positief geadviseerd.

Premiebeleid

Het fonds hanteert een gedempte kostendekkende premie. Deze ontwikkelt zich stabiel dan de zuivere kostendekkende premie. De nieuwe 5-jaars periode voor de gedempte premie systematiek is heden in onderzoek. De verwachting van het bestuur is dat de toekomstige rentetermijnstructuur, zowel als de verwachte rendementen, beide een opwaartse premiedruk zullen creëren als opbouw van de rechten niet ter discussie zou worden gesteld. In deze situatie van premietekorten zal naar structurele verbeteringen gezocht moeten worden.

Het bestuur heeft het afgelopen jaar op een juiste manier hierop gewezen richting werkgever. Het bestuur zet uiteen welke keuzes gemaakt kunnen worden, maar laat de verantwoordelijkheid voor die keuzes bij werkgever en vakverenigingen. Duidelijk en logisch is dat premiereserves en het aanwenden van herstellpremie als opbouw premie genoemd zijn door de sociale partners. De betrokken partijen kijken hierbij tevens naar de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Het bestuur wijst ook nadrukkelijk op de consequenties van een ongewijzigd premiebeleid. De verantwoordelijkheid voor een besluit met betrekking tot het premiebeleid ligt thans bij werkgever en vakverenigingen.

Opinie

Het verantwoordingsorgaan is van mening dat het handelen van het bestuur en het door haar gevoerde beleid alsmede de beleidskeuzes voor de toekomst in overeenstemming zijn met de principes voor goed pensioenbestuur. Het Bestuur geeft getuige van deskundigheid en zorgvuldigheid, van een evenwichtige behartiging van de belangen van alle betrokkenen en van openheid en voert een communicatie beleid in overeenstemming met de wet- en regelgeving.

Oosterhout, 11 juni 2021

Lieke Koelewijn
Frank Machiels
Lout de Goeij

Reactie bestuur op het verslag van het verantwoordingsorgaan

Het bestuur is het verantwoordingsorgaan erkentelijk voor hun inspanningen en stelt de constructieve en kritische houding van het verantwoordingsorgaan zeer op prijs. Het bestuur herkent de bevindingen en aanbevelingen en zal deze meenemen bij haar werkzaamheden. Aan een aantal van de door het verantwoordingsorgaan genoemde onderwerpen wordt ook in dit verslag aandacht besteed. Bij een aantal onderwerpen heeft het bestuur de volgende toelichting:

- Het pensioenfonds is nog met PGGM in overleg over de wijze waarop de opheffing en afwikkeling van het PGGM Commodity Fund heeft plaatsgevonden. Een openstaande vraag is bijvoorbeeld of een andere timing van de afwikkeling zou hebben geleid tot een significant beter resultaat. Zolang het overleg over het voorgaande nog in gang is, zal het pensioenfonds de vermogensbeheerder geen decharge verlenen.
- Naast het voorgaande punt is het pensioenfonds aan het onderzoeken of een strategische beleggingsportefeuille zonder grondstoffen mogelijk is. Hierbij dient het pensioenfonds rekening te houden met de restricties die gelden aangezien het vereist eigen vermogen hierdoor niet mag toenemen en ook dient het effect op de premie in acht te worden genomen.

- Het bestuur beschouwt de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel én het premiebeleid voor de komende jaren als aan elkaar gerelateerde onderwerpen, die dan ook tezamen worden onderzocht in 2021. Het voornemen is om in de loop van 2021 een aantal stappen voorwaarts te zetten in deze dossiers in overleg met de werkgever en de vakverenigingen.

Het bestuur constateert dat het verantwoordingsorgaan van mening is dat het handelen van het bestuur en het gevoerde beleid alsmede de beleidskeuzes voor de toekomst in overeenstemming zijn met de principes voor goed pensioenbestuur. Dit is voor het bestuur van groot belang!

Vaststelling verslag

Het verslag van het bestuur is vastgesteld te Amsterdam op 11 juni 2021.

Het bestuur

Steven Stoffer
Voorzitter

Ton van Gestel
Secretaris

Ed Vervoort

Peter van Dijk

Marc van den Heuvel

Peter Fleurkens

Jaarrekening

Balans per 31 december

(na bestemming van het saldo van baten en lasten; in duizenden euro)

Activa	2020	2019
Beleggingen voor risico pensioenfondsen [1]		
Indirect Vastgoed	36.768	37.837
Aandelen	334.177	316.974
Vastrentende waarden	409.221	385.811
Derivaten	70.974	41.917
Overige beleggingen	0	34.710
	851.140	817.249
Beleggingen voor risico deelnemers [2]	60.581	60.243
Vorderingen en overlopende activa [3]	4.523	1.319
Liquide middelen [4]	63.188	16.755
	979.432	895.566

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Passiva	2020	2019
Reserves		
Algemene reserve [5]	3.330	27.455
Reserve solvabiliteitsoplag BPR-modules [6]	0	269
Premiereserve [7]	4.200	3.500
	7.530	31.224
Technische voorzieningen		
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds [8]	834.666	752.723
	834.666	752.723
Overige technische voorzieningen		
Voorziening langdurig zieken [9]	1.873	1.885
	1.873	1.885
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers		
Pensioenspaarkapitalen [10]	60.581	60.243
Overige voorziening		
Overige voorziening [11]	2.386	0
Kortlopende schulden [12]	72.396	49.491
	979.432	895.566

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

	2020	2019
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfondsen		
Directe beleggingsopbrengsten [13]	103	1.251
Indirecte beleggingsopbrengsten [14]	52.500	117.975
Kosten van vermogensbeheer [15]	-1.881	-1.728
	50.722	117.498
Beleggingsopbrengsten voor risico deelnemers [16]	1.457	6.830
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers [17]	28.258	25.225
Bijdragen voor risico deelnemers [18]	3.150	3.343
Saldo van overdrachten van rechten [19]	52	550
Pensioenuitkeringen [20]	-17.145	-16.347
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen [21]		
Wijziging rentetermijnstructuur	-99.207	-102.165
Benodigde intresttoevoeging	2.481	1.540
Toevoeging pensioenopbouw	-20.943	-17.091
Overgenomen pensioenverplichtingen	-322	-717
Overgedragen pensioenverplichtingen	289	57
Toevoeging kostenvoorziening	-705	-563
Vrijval excassokosten	632	603
Verwachte uitkeringen	17.081	16.321
Sterfte	-120	-119
Arbeidsongeschiktheid	-573	792
Reguliere mutaties	-6.194	-5.189
Toeslagverlening actief (korting actief)	-3	-6
Toeslagverlening inactief (korting inactief)	0	-2
Wijziging actuariële grondslagen en/of methoden	25.641	0
Mutatie technische voorziening i.v.m. wijziging regeling	0	400
	-81.943	-106.139

[.] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

	2020	2019
Mutatie voorziening langdurig zieken [22]	12	-606
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers [23]	-338	-5.856
Mutatie overige Voorziening [24]	-2.386	0
Onttrekkingen beleggingen voor risico deelnemers [25]	-4.269	-4.317
Herverzekering		
Premies [26]	-65	-62
Uitkeringen uit herverzekering [27]	0	0
	-65	-62
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten [28]	-1.371	-1.141
Overige baten en lasten [29]	172	390
Saldo van baten en lasten	-23.694	19.368
Bestemming van het saldo		
Algemene reserve	-24.125	19.058
Reserve solvabiliteitsopslag BPR-modules ¹⁾	-269	-390
Premiereserve	700	700
	-23.694	19.368

1) Beschikbare Premie Regeling

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Kasstroomoverzicht

(in duizenden euro)

	2020	2019
Pensioenactiviteiten		
Ontvangsten		
Bijdragen van werkgevers en werknemers	25.750	24.776
Uitkeringen uit herverzekering	0	0
Wegens overgenomen pensioenverplichtingen	330	609
Overige	0	460
	26.080	25.845
Uitgaven		
Uitgekeerde pensioenen		
– Pensioenen en afkopen	-17.123	-16.352
Wegens overgedragen pensioenverplichtingen	-286	-50
Premies herverzekering	-63	-66
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-1.229	-1.239
Overige	-1.102	194
	-19.803	-17.513
Beleggingsactiviteiten		
Ontvangsten		
Directe beleggingsopbrengsten	102	1.251
Verkopen en aflossingen beleggingen	308.003	24.754
	308.105	26.005
Uitgaven		
Aankopen beleggingen	-266.068	-24.530
Kosten van vermogensbeheer	-1.881	-1.728
	-267.949	-26.258
Mutatie liquide middelen	46.433	8.079
Saldo liquide middelen 1 januari	16.755	8.676
Saldo liquide middelen 31 december	63.188	16.755

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in duizenden euro's. De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De activa en passiva worden gewaardeerd op reële waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

Schattingen en veronderstellingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van het pensioenfonds zich verschillende oordelen en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:389 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Schattingswijzigingen

Het Koninklijk Actuarieel Genootschap heeft in 2020 de prognosetafel AG2020 gepubliceerd. Het fonds heeft besloten over te gaan op deze nieuwe overlevingstafel. Daarnaast heeft het fonds de ervaringssterfte aangepast. Beide zijn in 2020 verantwoord als een schattingswijziging. Ultimo 2020 is de voorziening pensioenverplichtingen verlaagd met € 19.500 als gevolg van de nieuwe prognosetafel en verlaagd met € 6.141 als gevolg van de aanpassing van de ervaringssterfte. Het effect van deze schattingswijziging op de technische voorziening ad € 25.641 is in 2020 als mutatie in het resultaat verwerkt.

Opname van actief, verplichting, bate of last

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Toepassing richtlijnen voor de jaarverslaggeving

Het pensioenfonds heeft bij de samenstelling van dit jaarverslag de uitgangspunten van Titel 9 Boek 2 BW toegepast. Tevens zijn de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ) gevolgd, waarvan in het bijzonder RJ 610 die specifiek geldt voor pensioenfondsen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode. Hierbij worden alle ontvangsten en uitgaven als zodanig gepresenteerd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en kasstromen uit beleggingsactiviteiten.

Waardering

Algemene grondslagen

Alle activa en passiva zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, tenzij hierna een andere waarderingsgrondslag wordt vermeld.

Functionele valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's, zijnde de functionele en presentatievaluta van het pensioenfonds.

Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Monetair activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

Buitenlandse valuta

Activa en passiva in buitenlandse valuta zijn omgerekend in euro's tegen de ultimo jaar geldende koersen.

Beleggingen voor risico pensioenfonds

Indirect Vastgoed

Niet-beursgenoteerde kapitaalbelangen in (semi) open end beleggingsfondsen die beleggen in vastgoed worden gewaardeerd tegen de nettovermogenswaarde zoals gepubliceerd door de fondsbeheerder.

Aandelen

Niet-beursgenoteerde kapitaalbelangen in (semi) open end beleggingsfondsen die beleggen in aandelen worden gewaardeerd tegen de nettovermogenswaarde zoals gepubliceerd door de fondsbeheerder.

Vastrentende waarden

Niet-beursgenoteerde kapitaalbelangen in (semi) open end beleggingsfondsen die beleggen in obligaties worden gewaardeerd tegen de nettovermogenswaarde zoals gepubliceerd door de fondsbeheerder.

Derivaten

De beursgenoteerde rentederivaten worden gewaardeerd tegen de officiële slotkoersen. De valutaderivaten en niet-beursgenoteerde rentederivaten worden gewaardeerd op basis van een model waarbij de variabelen uit actieve markten worden afgeleid of waarbij een of meerdere variabelen niet uit een actieve markt zijn af te leiden. Positieve posities uit hoofde van derivatencontracten ultimo verslagjaar worden gepresenteerd onder de derivaten. Negatieve posities uit hoofde van derivatencontracten ultimo verslagjaar worden gepresenteerd onder de overige schulden en overlopende passiva.

Overige beleggingen

Voor niet-beursgenoteerde kapitaalbelangen in (semi) open end beleggingsfondsen die beleggen in commodities vindt de waardering plaats op reële waarde waarvoor nettovermogenswaarde wordt gehanteerd zoals gepubliceerd door de fondsbeheerder.

Beleggingen voor risico deelnemers

De grondslagen voor de waardering van de beleggingen voor risico van deelnemers zijn gelijk aan die voor de beleggingen die voor risico van het pensioenfonds worden aangehouden.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden opgenomen tegen de reële waarde van de tegenprestatie, gewoonlijk de nominale waarde. Na eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventueel bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Onder de liquide middelen zijn opgenomen die kas- en banktegoeden die onmiddellijk opeisbaar zijn dan wel een looptijd korter dan twaalf maanden hebben. Zij worden onderscheiden van tegoeden in verband met beleggingstransacties. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen en worden gewaardeerd tegen de reële waarde, zijnde de nominale waarde.

Het saldo van de bankrekeningen en geldmarktinstrumenten op naam van PGGM Treasury B.V. wordt gewaardeerd tegen de reële waarde, zijnde het aandeel van het pensioenfonds in de reële waarden van de financiële instrumenten die PGGM Treasury B.V. aanhoudt voor rekening en risico van haar opdrachtgevers. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

Stichtingskapitaal en reserves

Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds en overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen. De statutaire reserves en de overige wettelijke reserves die het pensioenfonds conform artikel 2:389 en artikel 2:390 BW vormt, blijken op grond van artikel 2:373 lid 1 BW afzonderlijk uit de balans.

Algemene reserve

Aan de algemene reserve wordt deels het saldo van de staat van baten en lasten toegevoegd. Het saldo van baten en lasten wordt gesplitst verdeeld naar de algemene reserve, de reserve solvabiliteitsopslag en de premiereserve (zie hieronder).

Reserve solvabiliteitsopslag BPR-modules

Met ingang van 1 januari 2009 houdt het pensioenfonds een bestemde reserve aan ten behoeve van de solvabiliteitsopslag over de beschikbare premie. In de kostendekkende premie is een extra solvabiliteitsopslag gedefinieerd over de in dat jaar gestorte beschikbare premie. Deze wordt toegevoegd aan de reserve. Bij inkoop van spaarkapitaal wordt de benodigde solvabiliteitsopslag vervolgens aan deze reserve onttrokken.

Premiereserve

Per 1 januari 2015 is de pensioenregeling van het pensioenfonds aangepast. In het principeakkoord d.d. 14 januari 2015 is de nieuwe regeling omschreven. In dit principeakkoord zijn sociale partners verder overeengekomen dat de premiestelling ongewijzigd blijft ten opzichte van 2014. Het verschil tussen de totale lasten bij continuering van de huidige pensioenregeling en van de nieuwe pensioenregeling (inclusief pensioenvoorziening met betrekking tot het salaris boven € 100.000) wordt gereserveerd. Deze middelen kunnen worden gebruikt om de premie van de toekomstige opbouw van pensioenaanspraken te financieren wanneer niet voldaan wordt aan de bepalingen omtrent de kostendekkendheid van de premie.

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds (TV)

De voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (indexatie)toezeggingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente, waarvoor de actuele Ultimate Forward Rate (UFR) zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank wordt gebruikt. Bij de berekening van de voorziening voor pensioenverplichtingen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken worden geïndexeerd. Alle per balansdatum bestaande indexatiebesluiten (ook voor indexatiebesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante-condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen. Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt rekening gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen. Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen wordt uitgegaan van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

Rentevoet

De gehanteerde marktrente die gebaseerd is op de Ultimate Forward Rate (UFR) zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank. In 2020 en 2019 was dit de rentetermijnstructuur per 31 december van het boekjaar zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank inclusief UFR.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. De interesttoevoeging wordt tegen de éénjaarsrente primo boekjaar (2020: -0,32%, 2019: -0,24%) berekend over de beginstand en de mutaties gedurende het jaar.

Sterfte

Prognosetafel AG 2020 (startjaar 2021) met toepassing van Towers Watson ervaringssterftemodel 2020 (2019: Prognosetafel AG 2018 (startjaar 2020) met toepassing van Towers Watson ervaringssterftemodel 2018).

Gehuwdheid

Vóór de pensioendatum wordt gereserveerd op basis van het onbepaalde partnersysteem, met een leeftijdsafhankelijke gehuwdheidsfrequentie. Na pensioendatum wordt gereserveerd op basis van het bepaalde partnersysteem.

Uitkeringen

De uitkeringen worden continu betaalbaar verondersteld.

Leeftijden

De leeftijd van de (gewezen) deelnemer, de nabestaande of de wees wordt in jaren en maanden nauwkeurig vastgesteld.

Leeftijdsverschil

Het leeftijdsverschil tussen man en vrouw is op 2,5 jaar gesteld (man ouder dan vrouw).

Kosten

In de voorziening pensioenverplichtingen is een excassovoorziening begrepen van 3,70% van de netto voorziening (2019: 3,70%).

Toeslagen

Het bestuur besluit elk jaar of, en zo ja in hoeverre, een toeslag kan worden verleend gelet op de financiële situatie van het pensioenfonds en de te verwachten ontwikkeling daarvan. Het pensioenfonds baseert zich hierbij op de beleidsdekkingsgraad op de laatste dag van het derde kwartaal voorafgaand aan het kalenderjaar waarin de toeslagverlening plaatsvindt.

Het pensioenfonds kan uitsluitend een toeslag verlenen als:

- de beleidsdekkingsgraad hoger is dan 110%;
- de mate van toeslagverlening naar verwachting ook in de toekomst mogelijk blijft (reële dekkingsgraad); en
- de toeslagverlening in overeenstemming is met het herstelplan als dat van toepassing is.

Overige technische voorzieningen

Overige technische voorzieningen worden opgenomen voor met de pensioenverplichtingen samenhangende risico's voor zover niet opgenomen in de berekening van de voorziening voor pensioenverplichtingen, zoals arbeidsongeschiktheidsuitkeringen of overige uitkeringen. Bij de bepaling van de voorziening voor arbeidsongeschiktheid wordt rekening gehouden met de toekomstige schadelast voor zieke deelnemers op balansdatum die naar verwachting arbeidsongeschikt worden verklaard. De verplichting wordt geschat op basis van ervaringscijfers.

Voorziening langdurig zieken

Met ingang van 2008 is er ook een voorziening aanwezig voor langdurig zieken. Indien deelnemers langer dan twee jaar ziek zijn, kunnen ze arbeidsongeschikt verklaard worden. Aangezien het pensioenfonds het premievrijstellingsrisico slechts gedeeltelijk (met een stop-loss verzekering) heeft herverzekerd, dient het pensioenfonds een voorziening voor langdurig zieken te vormen. De voorziening is gelijk aan twee maal de risicopremie voor arbeidsongeschiktheid, waarbij de stop-loss korting buiten beschouwing is gelaten. Deze opslag zou naar verwachting en over een langere periode bezien, voldoende moeten zijn om de kosten voor arbeidsongeschikte deelnemers te financieren.

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

Dit betreft de verplichtingen uit hoofde van de beschikbare-premieregeling voor deelnemers. Het beleggingsrisico ligt bij de deelnemers. De voorziening voor risico deelnemers is gewaardeerd volgens dezelfde grondslagen die gelden voor de waardering van de corresponderende beleggingen risico deelnemers.

Overige voorziening

De overige voorziening is gevormd door gestorte bedragen van de werkgever. Deze bedragen zijn gestort in verband met de overname van de DC-regeling van Stichting Pensioenfonds Smurfit Nederland. De exacte aanwending van de bedragen wordt in 2021 nader uitgewerkt.

Kortlopende schulden

Overige schulden en overlopende passiva worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden schulden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Resultaatbepaling

Algemeen

De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder directe beleggingsopbrengsten wordt bij vastrentende waarden verstaan de renteopbrengst verminderd met de kosten; bij de zakelijke waarden wordt, voor wat betreft de aandelen, hieronder verstaan het bruto-dividend, voor aftrek van dividendbelasting, verminderd met de kosten. Tevens wordt hieronder verantwoord de gedeclareerde dividenden en verdiende interest, alsmede de ontvangen provisies uit hoofde van verbruikleen van effecten. De rentes van overige activa en passiva worden opgenomen op basis van nominale bedragen.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder indirecte beleggingsopbrengsten worden de volgende resultaten opgenomen:

- gerealiseerde en niet gerealiseerde koersverschillen van de zakelijke en vastrentende waarden;
- boetes bij vervroegde aflossingen van leningen op schuldbekentenis;
- valutaverschillen inzake deposito's en bankrekeningen in buitenlandse valuta en valutatermijntransacties.

Derivaten

Onder deze post worden de volgende resultaten opgenomen: gerealiseerde en niet-gerealiseerde koersverschillen bij swaps- en valutatermijntransacties.

Kosten van vermogensbeheer

Onder de kosten van vermogensbeheer worden de kosten opgenomen die verband houden met het beheer en advies van de beleggingen, met uitzondering van transactiekosten. Transactiekosten zijn de externe kosten die gemaakt worden om een (beleggings-)transacties tot stand te brengen en uit te voeren.

Beleggingsresultaten risico deelnemers

De grondslagen voor bepaling van het resultaat betreffende beleggingsresultaten risico deelnemers zijn gelijk aan de grondslagen voor bepaling van het resultaat betreffende beleggingsresultaten risico pensioenfondsen.

Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)

Onder premiebijdragen van werkgevers en werknemers wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Extra stortingen, zoals de herstell premie, en opslagen op de premie zijn eveneens als premiebijdragen verantwoord.

Premiebijdragen risico deelnemers

Dit betreft ontvangen bijdragen in het kader van de beschikbare-premieregeling die zijn gestort door de werkgever. De deelnemers betalen zelf hier niet aan mee. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Saldo overdrachten van rechten

De post saldo overdrachten van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Pensioenopbouw

Bij de pensioenopbouw zijn aanspraken en rechten over het boekjaar gewaardeerd naar het niveau dat zij op balansdatum hebben.

Mutatie Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds (TV)

Zie voor de mutatie Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds (TV) de grondslagen bij Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds (TV).

Mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

De mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers betreft de wijzigingen in de waarde van de technische voorziening voor risico deelnemers.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Overige baten en lasten

Overige baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Toelichting op de balans per 31 december

(in duizenden euro)

Activa

[1] Beleggingen voor risico pensioenfonds

Categorie	Stand ultimo 2019	Aankopen/ verstrek- kingen	Verkopen/ (af)lossingen	Waarde- ver- anderingen	Stand ultimo 2020
Indirect Vastgoed:					
Vastgoedbeleggingen	37.837	0	0	-1.069	36.768
	37.837	0	0	-1.069	36.768
Aandelen:					
Aandelenbeleggingsfondsen	316.974	10.800	-9.900	16.303	334.177
	316.974	10.800	-9.900	16.303	334.177
Vastrentende waarden:					
Obligatiebeleggingsfondsen	385.811	294.518	-287.251	16.143	409.221
	385.811	294.518	-287.251	16.143	409.221
Derivaten:					
Valutatermijncontracten	2.396	0	-12.908	14.552	4.040
Swaps	13.827	-39.250	39.574	25.138	39.289
	16.223	-39.250	26.666	39.690	43.329
Overige beleggingen:					
Commodities	34.710	0	-16.143	-18.567	0
	34.710	0	-16.143	-18.567	0
Totaal belegd vermogen excl. liquide middelen	791.555	266.068	-286.628	52.500	823.495
Derivaten:					
Valutatermijncontracten	643				483
Swaps	25.051				27.162
Belegd vermogen passiva zijde	25.694				27.645
Belegd vermogen activa zijde	817.249				851.140

Methodiek bepaling marktwaarde ¹⁾

Level 1: Directe marktnoteringen: beleggingen welke worden verhandeld op actieve en publieke markten. Deze noteringen betreffen alle posities waarvan de reële waarde is gebaseerd op een direct verhandelbare prijs in de huidige marktomstandigheden.

Level 2: Afgeleide marktnoteringen: beleggingen welke worden gewaardeerd middels een model waarbij alle variabelen uit de markt zijn af te leiden. Tevens vallen hieronder de open end fondsbeleggingen waarvan minder frequent een nettovermogenswaarde wordt ontvangen maar waarop wel gehandeld kan worden.

Level 3: Waarderingsmodellen en technieken: hieronder zijn alle beleggingen opgenomen waarvan de reële waarde is gebaseerd op waarderingsmodellen en technieken waarbij inschattingen zijn gemaakt door het management vanwege het ontbreken van volledige waarneembare marktgegevens. Tevens worden hieronder closed end fondsbeleggingen verantwoord.

	Level 1	Level 2	Level 3	Stand ultimo 2020
Indirect Vastgoed				
Vastgoedbeleggingen	0	36.768	0	36.768
	0	36.768	0	36.768
Aandelen				
Aandelen beleggingsfondsen	0	334.177	0	334.177
	0	334.177	0	334.177
Vastrentende waarden				
Obligatiebeleggingsfondsen	0	409.221	0	409.221
	0	409.221	0	409.221
Derivaten				
Valutaderivaten	0	4.040	0	4.040
Rentederivaten	0	39.289	0	39.289
	0	43.329	0	43.329
Overige beleggingen				
Commodities	0	0	0	0
	0	0	0	0
Totaal belegd vermogen	0	823.495	0	823.495
Over verslagjaar 2019 gold de volgende levelindeling	0	791.555	0	791.555

1) Tabel is gebaseerd op basis van 'look-thought'.

[2] Beleggingen voor risico deelnemers

Categorie	Stand ultimo 2019	Aankopen/Verstrekkingen	Verkopen/aflossingen	Switches	Directe beleggings-opbrengsten	Niet-gerealiseerde koers-verschillen	Stand ultimo 2020
Robeco							
Indirect Vastgoed	0	4	0	82	2	-20	68
Aandelen beleggings-fondsen	28.930	1.887	-1.764	1.780	28	126	30.987
Vastrentende waarden							
beleggingsfondsen	31.240	1.259	-2.505	-1.822	-9	1.336	29.499
Overige beleggingen	73	1	0	-40	0	-7	27
Totaal beleggingen voor risico deelnemers	60.243	3.151	-4.269	0	21	1.435	60.581

De beleggingen voor risico deelnemers betreffen beleggingen waarbij het beleggingsrisico niet bij het pensioenfonds ligt. De Switches worden voornamelijk veroorzaakt door verschuivingen door verandering van LifeCycle fonds.

	2020	2019
[3] Vorderingen en overlopende activa		
Overige vorderingen		
– Premies	3.110	429
– Vordering werkgever inzake Solidus Solutions	660	880
– Nog te ontvangen spaarkapitalen	706	0
– Overige	47	10
Totaal vorderingen en overlopende activa	4.523	1.319

Alle vorderingen en overlopende activa, met uitzondering van de vordering werkgever inzake Solidus Solutions, hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

[4] Liquide middelen

- Depotbanken
- ING Bank N.V.

Liquide middelen aangehouden bij de ING Bank N.V. staan ter vrije beschikking van het pensioenfonds. De liquide middelen aangehouden bij de depotbanken staan niet ter vrije beschikking van het pensioenfonds. Deze gelden staan ter beschikking van PGGM. Op de rekening van de ING Bank is een 'intraday' kredietfaciliteit afgegeven van € 1.100.000,-.

Totaal activa

Passiva

Reserves

[5] Algemene reserve

Stand per 1 januari
Dotatie uit bestemming saldo

Stand per 31 december

[6] Reserve solvabiliteitsopslag BPR-modules

Stand per 1 januari
Dotatie uit premie
Onttrekking ten behoeve van inkoop

Stand per 31 december

[7] Premiereserve

Stand per 1 januari
Dotatie uit bestemming saldo

Stand per 31 december

Totaal reserves

	2020	2019
	40.400	0
	22.788	16.755
	63.188	16.755
	979.432	895.566
	27.455	8.397
	-24.125	19.058
	3.330	27.455
	269	659
	573	618
	-842	-1.008
	0	269
	3.500	2.800
	700	700
	4.200	3.500
	7.530	31.224

	2020		2019	
Het aanwezig eigen vermogen en aanwezige dekkingsgraad bedragen:	3.330	100,4%	27.724	103,4%
Het minimaal vereist eigen vermogen en de hierbij horende minimaal benodigde dekkingsgraad bedraagt:	35.375	103,9%	31.937	103,9%
Het strategisch vereist eigen vermogen en de hierbij horende benodigde dekkingsgraad bedraagt:	146.714	116,4%	138.078	116,9%
Beleidsdekkinggraad ¹⁾		95,0%		101,5%
In 2020 is de dekkingsgraad vastgesteld als het totaal eigen vermogen plus de totale technische voorzieningen gedeeld door de totale technische voorzieningen. De berekening is als volgt: $((3.330+0) + (834.666+1.873+60.581)) / (834.666+1.873+60.581) \times 100\% = 100,4\%$ Het fonds heeft in 2020 een herstelplan ingediend bij DNB, waarin wordt aangetoond dat de beleidsdekkinggraad binnen de gekozen hersteltermijn van 10 jaar herstelt tot het niveau van de vereiste dekkingsgraad. Het fonds heeft in het eerste kwartaal van 2021 het herstelplan geactualiseerd. Uit deze actualisatie blijkt dat het fonds naar verwachting binnen de gekozen hersteltermijn van 10 jaar herstelt naar de vereiste dekkingsgraad. Bij de opstelling van het herstelplan voor 2020 is uitgegaan van het deelnemersbestand ultimo 2019, en wordt er gebruik gemaakt van de maximale verwachtingswaarden voor rendement en inflatie van de Commissie Parameters. Voor het herstelplan voor 2021 is uitgegaan van de situatie ultimo 2020, zodat daar bijvoorbeeld geen rekening is gehouden met de toekomstige wijzigingen in de UFR-methodiek. Ook voor 2021 wordt er gebruik gemaakt van de maximale verwachtingswaarden voor rendement en inflatie van de Commissie Parameters. Verder is er geen rekening gehouden met eventuele gevolgen van Covid-19. Het herstelplan 2020 en 2021 is door DNB goedgekeurd.				
Technische voorzieningen				
De voorziening pensioenverplichtingen per 31 december is als volgt opgebouwd:				
– Deelnemers	329.984		291.130	
– Gewezen deelnemers	210.671		188.639	
– Pensioengerechtigden	294.011		272.954	
Totaal voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening	834.666		752.723	

1) De beleidsdekkinggraad is bepaald als de 12-maands gemiddelde dekkingsgraad waarbij voor het einde van een kwartaal de dekkingsgraad wordt gebruikt zoals gerapporteerd in de K-Staten De Nederlandsche Bank en voor het einde van het jaar de dekkingsgraad wordt gebruikt zoals gerapporteerd in de J-staten van De Nederlandsche Bank.

	2020	2019
[8] Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds		
Stand per 1 januari	752.723	646.584
Bij: mutatie via de staat van baten en lasten	81.943	106.139
Stand per 31 december	834.666	752.723
Overige technische voorzieningen		
[9] Voorziening langdurig zieken		
Stand per 1 januari	1.885	1.279
Mutatie boekjaar	-12	606
Stand per 31 december	1.873	1.885
Totaal technische voorzieningen	836.539	754.608
Alle technische voorzieningen hebben een looptijd van langer dan 1 jaar.		
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers		
[10] Pensioenspaarkapitalen		
Stand per 1 januari	60.243	54.387
Stortingen deelnemers	3.150	3.343
Onttrekkingen deelnemers	-4.269	-4.317
Rendement	1.457	6.830
Stand per 31 december	60.581	60.243
Overige Voorziening		
[11] Overige voorziening		
Stand per 1 januari	0	0
Mutatie boekjaar	2.386	0
Stand per 31 december	2.386	0

	2020	2019
[12] Kortlopende schulden		
Derivaten	27.645	25.694
Schulden u.h.v. collateral management	43.820	15.607
Aankoop beleggingen	0	1.358
Depotbankverplichtingen	0	5.496
Nog te muteren inkomende waardeoverdrachten	0	290
Verzekeringsmaatschappijen	0	2
Nog te muteren en door te storten spaarkapitalen	140	262
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	377	254
Bestuurskosten	6	7
Loonheffing en sociale lasten	367	348
Overige	41	173
	72.396	49.491
De kortlopende schulden hebben een looptijd van korter dan 1 jaar.		
Totaal passiva	979.432	895.566

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Er zijn meerjarige contracten afgesloten met de vermogensbeheerder en administrateur die jaarlijks opzegbaar zijn. De verwachte kosten 2021 van de vermogensbeheerder en administrateur zullen in lijn liggen met de kosten 2020.

Verbonden partijen

Er is sprake van een relatie tussen de verbonden partijen het pensioenfonds en de sponsor, de aangesloten ondernemingen en hun bestuurders. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op, (voormalige) bestuurders. De bestuurders nemen deel aan de pensioenregeling van het pensioenfonds op basis van voorwaarden in het pensioenreglement.

Het pensioenfonds heeft een uitvoeringsovereenkomst afgesloten met de werkgever ten aanzien van de uitvoering van het pensioenreglement. Hierin zijn de volgende zaken opgenomen, waaronder de zorgplicht van de werkgever inzake de aanlevering van de basisgegevens en procedures bij premieachterstand.

Gebeurtenissen na balansdatum

De technische voorzieningen in de jaarrekening zijn vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur van De Nederlandsche Bank per 31 december 2020 en de factoren zoals genoemd in de grondslagen bij de jaarrekening. Sinds 30 september 2012 wordt de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur bepaald met behulp van de Ultimate Forward Rate (UFR). Deze werd in eerste instantie gebaseerd op de door verzekeraars gehanteerde UFR van 4,2%, echter sinds juli 2015 op het (voortschrijdend) 120-maands gemiddelde van de 20-jaars forward rate. Naar aanleiding van het advies van de Commissie Parameters op 12 juni 2019, wordt deze methode aangepast. De belangrijkste wijziging is dat bij de toegroei naar de UFR meer gewicht wordt gegeven aan de marktrente. Daarnaast vindt toegroei naar de UFR vanaf een later moment plaats, pas vanaf looptijd 30 in plaats vanaf looptijd 20. DNB heeft aangekondigd om de toegroei naar de nieuwe gewichten geleidelijk te implementeren vanaf 1 januari 2021. Deze toegroei wordt in vier gelijke stappen doorgevoerd. Het effect op de dekkingsgraden zal dus de komende jaren geleidelijk optreden. Ondanks dat de nieuwe UFR-methode formeel gezien nog niet van kracht is per einde 2020, zijn de effecten van de stapsgewijze invoering van de nieuwe UFR-parameters opgenomen in de volgende tabel.

	Huidig	2021	Vanaf 2024
	100% UFR	75% UFR / 25% nUFR	100% nUFR
Technische voorziening	836.539	845.482	875.656
Dekkingsgraad	100,4%	99%	96%
Strategisch vereiste dekkingsgraad	116,4%	116,4%	116,4%

Toelichting op de staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

Bezoldiging bestuursleden en verantwoordingsorgaan

Gedurende het boekjaar 2020 zijn de volgende vergoedingen betaald.

Betaalde vergoedingen bestuur, RvT en/of VO	2020	2019
Bestuursvergoedingen / vacatiegelden	6	15
Vergoedingen Verantwoordingsorgaan	1	2
Totaal	7	17

Personeel

Gedurende het boekjaar 2020 had het pensioenfonds geen personeel in dienst.

Baten en lasten	2020	2019
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds		
[13] Directe beleggingsopbrengsten		
Vastgoedbeleggingen	0	1.294
Aandelen	0	0
Vastrentende waarden	206	17
Derivaten	0	0
Overige beleggingen	0	0
Banken	-104	-61
Waardeoverdrachten	1	1
	103	1.251
[14] Indirecte beleggingsopbrengsten		
<i>Gerealiseerde en niet-gerealiseerde koersverschillen:</i>		
Vastgoed	-1.069	2.623
Aandelen	16.303	68.746
Vastrentende waarden	16.143	25.801
Derivaten	39.690	14.213
Overige beleggingen	-18.567	6.592
	52.500	117.975

	2020	2019
[15] Kosten van vermogensbeheer		
Beheerloon	-1.716	-1.535
Advisering	-165	-193
	-1.881	-1.728
<i>Totale kosten vermogensbeheer per beleggingscategorie</i>		
Zakelijke waarden	-882	-921
Vastrentende waarden	-532	-553
Overlay	-226	-193
Overige beleggingen	-241	-61
	-1.881	-1.728
Totaal beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds	50.722	117.498
[16] Beleggingsopbrengsten voor risico deelnemers		
Directe beleggingsopbrengsten	22	134
Koersresultaat	1.435	6.696
	1.457	6.830
[17] Premiebijdragen van werkgevers en werknemers		
Werkgeversaandeel	15.173	15.438
Werknemersaandeel	4.822	4.906
Extra vergoeding voor de overgang DC-regeling van Smurfit Nederland	2.636	0
Inkoopsommen	871	582
Onttrekkingen spaarkapitalen Robeco waarvoor rechten worden ingekocht	4.756	4.299
	28.258	25.225
<i>De feitelijke premie bedraagt:</i>	23.145	23.687
<i>De kostendekkende premie bedraagt:</i>	30.314	25.970
<i>De gedempte kostendekkende premie bedraagt:</i>	16.893	16.934
<i>De feitelijke premie bestaat uit het werkgeversaandeel en het werknemersaandeel van [17] en de Bijdragen voor risico deelnemers [18] (15.173+4.822+3.150)</i>		

	2020	2019
<i>De kostendekkende premie is als volgt samengesteld ¹⁾:</i>		
– Actuarieel benodigd	19.763	15.787
– Opslag in stand houden vereist vermogen	3.974	3.385
– Opslag voor uitvoeringskosten	900	900
– Risicopremies overlijden en arbeidsongeschiktheid	1.954	1.937
– Bijdrage BP-regeling	3.723	3.961
	30.314	25.970
<i>De gedempte premie is als volgt samengesteld ¹⁾:</i>		
– Actuarieel benodigd	6.737	6.514
– Opslag in stand houden vereist vermogen	1.421	1.458
– Opslag voor uitvoeringskosten	900	900
– Risicopremies overlijden en arbeidsongeschiktheid	1.029	1.117
– Voorwaardelijke componenten	3.083	2.984
– Bijdrage BP-regeling	3.723	3.961
	16.893	16.934
<i>De feitelijke premie is als volgt samengesteld ¹⁾:</i>		
– Actuarieel benodigd	6.737	6.514
– Opslag in stand houden vereist vermogen	1.421	1.458
– Opslag voor uitvoeringskosten	900	900
– Risicopremies overlijden en arbeidsongeschiktheid	1.029	1.117
– Voorwaardelijke componenten	3.083	2.984
– Premiemarge	6.252	6.753
– Bijdrage BP-regeling	3.723	3.961
	23.145	23.687
De feitelijke premie betreft een doorsneepremie en dient conform het premiebeleid van het pensioenfonds minimaal gelijk te zijn aan de gedempte kostendekkende premie. Het fonds maakt gebruik van de wettelijke mogelijkheid de premie te dempen. In de abtn is opgenomen dat de premie voor 2020 wordt gebaseerd op het verwacht toekomstig rendement dat volgt uit de strategische beleggingsportefeuille van het fonds, rekening houdend met een indexatieafslag (zoals wettelijk voorgeschreven). De opslag voor het bereiken c.q. in stand houden van het vereist eigen vermogen op 1 januari 2020 is procentueel gelijk aan de opslag bij de		

1) De vergelijkende cijfers 2019 zijn aangepast conform het actuair rapport 2020. Deze aanpassing heeft geen gevolgen op het totaal of het resultaat van het fonds.

kostendeekkende premie. De kostendeekkende premie is vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur van De Nederlandsche Bank. Het verschil tussen de kostendeekkende premie en gedempte kostendeekkende premie wordt derhalve veroorzaakt door een verschil in gehanteerde rente. De feitelijke premie is hoger dan de gedempte kostendeekkende premie, mede vanwege de herstellpremies die momenteel van toepassing zijn.

[18] Bijdragen voor risico deelnemers

Stortingen in de beleggingsfondsen bij Robeco door werkgever

[19] Saldo van overdrachten van rechten

Overgenomen pensioenverplichtingen

Overgedragen pensioenverplichtingen

[20] Pensioenuitkeringen

Pensioenen:

- Ouderdomspensioen
- Invaliditeits- en WAO-hiaatpensioen
- Partnerpensioen
- Wezenpensioen
- ANW-hiaatpensioen

Andere uitkeringen:

- Afkoopsommen
- Compensatie overhevelingstoelag

	2020	2019
	3.150	3.343
	338	600
	-286	-50
	52	550
	-14.701	-13.946
	-210	-222
	-2.139	-2.064
	-38	-45
	-52	-57
	-4	-12
	-1	-1
	-17.145	-16.347

	2020	2019
[21] Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds		
Wijziging rentetermijnstructuur	-99.207	-102.165
Benodigde intresttoevoeging	2.481	1.540
Toevoeging pensioenopbouw	-20.943	-17.091
Overgenomen pensioenverplichtingen	-322	-717
Overgedragen pensioenverplichtingen	289	57
Toevoeging kostenvoorziening	-705	-563
Vrijval excassokosten	632	603
Verwachte uitkeringen	17.081	16.321
Sterfte	-120	-119
Arbeidsongeschiktheid	-573	792
Reguliere mutaties	-6.194	-5.189
Toeslagverlening actief (korting actief)	-3	-6
Toeslagverlening inactief (korting inactief)	0	-2
Wijziging actuariële grondslagen en/of methoden	25.641	0
Mutatie technische voorziening i.v.m. wijziging regeling	0	400
	-81.943	-106.139
De eenjaarsrentetoevoeging is -0,31% (2019: 0,24%)		
[22] Mutatie voorziening langdurig zieken		
Mutatie boekjaar	12	-606
[23] Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers		
Stortingen deelnemers	-3.150	-3.343
Onttrekkingen deelnemers	4.269	4.317
Rendement	-1.457	-6.830
	-338	-5.856
[24] Mutatie overige voorziening		
Mutatie boekjaar	-2.386	0

	2020	2019
[25] Onttrekkingen beleggingen voor risico deelnemers	-4.269	-4.317
Herverzekering		
[26] Premies		
Overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico	-65	-62
	-65	-62
[27] Uitkeringen uit herverzekering		
WAO-hiatenpensioen	0	0
Kapitaal bij overlijden	0	0
	0	0
Totaal herverzekering	-65	-62

	2020	2019
[28] Pensioenuitvoerings- en administratiekosten		
AZL		
– Administratie	-644	-652
– Incidentele werkzaamheden	-264	-35
Actuaris	-202	-205
Onafhankelijk Accountant	-73 ¹⁾	-46 ¹⁾
Kosten visitatie	-17	-15
Juridisch advies	-1	0
De Nederlandsche Bank	-53	-49
Contributie Pensioenfederatie	-14	-14
Robeco Flexioen	-39	-37
AFM	-4	-4
Overige	-60	-84
	-1.371	-1.141

De stijging van de pensioenuitvoerings- en administratiekosten wordt voornamelijk veroorzaakt door de incidentele werkzaamheden bij de administratie. Dit betreft de kosten voor de implementatie van de DC-regeling van Smurfit Nederland. In de premies staat hier echter een extra vergoeding door de werkgever van € 250 tegenover.

De pensioenuitvoerings- en administratiekosten voor 2020 bedragen € 375,- (2019: € 315,-) per deelnemer. Hierbij is het aantal deelnemers gelijk aan het aantal actieve deelnemers en gepensioneerden.

1) Deze kosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2020	2019
Controle van de jaarrekening huidig verslagjaar	-51	-40
Controle van de jaarrekening voorgaand verslagjaar	-11	-4
Andere controlewerkzaamheden	0	0
Fiscale advisering	-11	-2
Andere niet-controlediensten	0	0
	-73	-46

Bovenstaande honoraria hebben betrekking op de werkzaamheden van het betreffende controlejaar die bij de stichting zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. behoort.

	2020	2019
[29] Overige baten en lasten		
Belastingdienst (teruggaaf omzet- en dividendbelasting)	162	348
Vrijval kapitaal zonder nabestaanden	17	10
Sacramento	0	31
Diversen	-7	1
	172	390
Saldo van baten en lasten	-23.694	19.368

	2020	2019
Analyse jaarresultaat		
Wijziging rentetermijnstructuur	-99.207	-102.165
Beleggingsopbrengsten	53.202	119.038
Premies en koopsommen	-2.622	1.720
Waardeoverdrachten	20	-110
Kosten	411	362
Uitkeringen	-63	-26
Sterfte	-102	-108
Arbeidsongeschiktheid	-561	186
Reguliere mutaties	-567	-308
Toeslagverlening	0	0
Wijziging overlevingstafel	19.500	0
Wijziging ervaringssterfte	6.141	0
Incidentele mutaties voorziening	0	400
Andere oorzaken	154	379
Totaal jaarresultaat	-23.694	19.368

Resultaatbestemming

In de bestuursvergadering van 11 juni 2021 heeft het bestuur besloten het saldo over 2020 als volgt te verdelen:

	2020
	x € 1.000
Algemene reserve	-24.125
Reserve solvabiliteitsopslag BPR-modules	-269
Premiereserve	700
	-23.694

Risicoparagraaf

(bedragen in duizenden euro)

In de risicoparagraaf binnen het bestuursverslag is het beleid rond risicobeheersing uiteengezet. Hierna worden een aantal specifieke risico's nader toegelicht en gekwantificeerd.

Solvabiliteitsrisico

Het belangrijkste risico dat het fonds loopt is het risico dat het niet over genoeg solvabiliteit beschikt. Indien het fonds niet solvabel is bestaat het risico dat het fonds de premie moet verhogen of dat een beperkte of geen toeslagverlening kan plaatsvinden voor (delen van) het deelnemersbestand. In het uiterste geval dient het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten te verminderen. Hoe solvabel het pensioenfonds is wordt getoetst aan de hand van de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als de 12-maands voortschrijdend gemiddelde dekkingsgraad. Hoeveel eigen vermogen het fonds aan dient te houden gegeven de financiële risico's die het loopt (na afdekking) op de balans komt tot uitdrukking in de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets. Onder het huidige FTK geldt hierbij dat de vereiste dekkingsgraad op basis van de strategische verdeling afgezet wordt tegen de beleidsdekkingsgraad om te bepalen of het pensioenfonds in een tekort situatie verkeert.

De verschillende standaard risicofactoren hierin worden benoemd onder de noemer S1 tot en met S6 en de S10. Hierna zijn de uitkomsten weergegeven voor de verschillende risicocategorieën op basis van de strategische beleggingsmix ultimo 2020 van 116,4% en 2019 van 116,9%.

	2020		2019	
	€	%	€	%
Renterisico (S1)	2.153	0,1	13.565	0,9
Aandelen- en vastgoedrisico (S2)	122.272	13,7	111.682	13,9
Valutarisico (S3)	26.095	0,6	26.078	0,7
Grondstoffenrisico (S4)	13.765	0,2	12.493	0,1
Kredietrisico (S5)	32.149	2,5	26.713	2,3
Verzekeringstechnisch risico (S6)	21.651	0,4	19.330	0,4
Actief beheer risico (S10)	0	0,0	0	0,0
Diversificatie-effect	-71.371		-71.783	
Vereist eigen vermogen risico fonds	146.714	17,5	138.078	18,3
Afname voor toerekening totale TV		-1,2		-1,4
Totaal Vereist eigen vermogen	146.714	16,4	138.078	16,9
Dekkingsgraad		100,4		103,4
Beleidsdekkingsgraad		95,0		101,5
Minimaal vereiste dekkingsgraad		103,9		103,9
Strategisch vereiste dekkingsgraad		116,4		116,9
Feitelijk vereiste dekkingsgraad		116,9		117,3

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds is per 31 december 2020 21,3%-punt lager dan de vereiste dekkingsgraad op basis van de strategische verdeling volgens het standaardmodel, waardoor het pensioenfonds in een tekort verkeert. In boekjaar 2020 bedraagt de beleidsdekkingsgraad 95,0%. Afgezet tegen de beleidsdekkingsgraad van 2019 van 101,5%, is de beleidsdekkingsgraad afgenomen met 6,5%-punt.

Renterisico

Het renterisico wordt veroorzaakt, doordat de rentegevoeligheid van de verplichtingen afwijkt van de rentegevoeligheid van de beleggingen. Het Pensioenfonds kent een langere looptijd voor pensioenverplichtingen dan voor de looptijd van de beleggingen. Onderstaande duratie cijfers geven meer inzicht.

Duratie van de vastrentende waarden (inclusief rentederivaten) 19,5 (2019: 17,4).

Duratie van de vastrentende waarden (exclusief rentederivaten) 9,2 (2019: 9,3).

Duratie van de pensioenverplichtingen 19,6 (2019: 19,1).

Het pensioenfonds dekt strategisch 40,0% van het renterisico af op basis van de swapcurve. Onder het Financieel Toetsingskader dient te worden uitgegaan van de DNB-methodiek voor de berekening van het renterisico. Het renterisico wordt daarbij vastgesteld door middel van looptijdafhankelijke renteschokken die worden toegepast op de DNB-rentetermijnstructuur (inclusief UFR). Dit wijkt aldus af van hoe het pensioenfonds de (strategische) afdekking in de praktijk vormgeeft.

De strategische renteafdekking van 40,0% op basis van de swapcurve is eind 2020 equivalent met een strategische renteafdekking van 60,1% op basis van de DNB-methodiek. De feitelijke renteafdekking op basis van de DNB-methodiek bedraagt 45,1% eind 2020.

Interest rate swaps

Datum	Nominaal	Waarde positief	Waarde negatief
2021-2030	57.500	0	-4.085
2031-2040	23.500	9.590	-23.020
2041-2050	-51.900	8.806	0
2051-2060	-37.400	24.375	0
2061-2070	-30.800	23.680	-57
Totaal	-39.100	66.451	-27.162

De contracten zijn afgesloten bij banken met een bepaalde rating en de portefeuille bestaat uit receiver en payer swaps.

Hoogte buffer

De buffer voor het feitelijk renterisico bedraagt 3.107 (0,2%) en voor het strategisch renterisico 2.153 (0,1%).

Aandelen- en vastgoedrisico

Het pensioenfonds loopt het risico dat haar beleggingen in aandelen, vastgoed en alternatieve beleggingen in waarde dalen. In het beleggingsbeleid wordt met dergelijke risico's rekening gehouden door ondermeer een toepassing van voldoende spreiding in de beleggingsportefeuille naar categorieën, markten en dergelijke. De volatiliteit van de marktwaarden (prijsrisico's) van beleggingen wordt periodiek geëvalueerd en kan leiden tot bijstellingen in het vermogensbeheer. In onderstaande tabel wordt de verdeling naar de verschillende zakelijke waarden categorieën getoond.

	2020		2019	
	€	%	€	%
<i>Verdeling aandelen en vastgoed per categorie:</i>				
Niet-beursgenoteerd vastgoed	36.768	9,9	37.837	10,7
Ontwikkelde markten (Mature markets)	281.462	75,9	268.390	75,6
Opkomende markten (Emerging markets)	52.715	14,2	48.584	13,7
	370.945	100,0	354.811	100,0

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt voor het feitelijk en strategisch zakelijke waarden risico rekening gehouden met de door DNB voorgeschreven schokken die variëren overeenkomstig de risicograad van het type belegging. De buffer voor het feitelijk zakelijke waarden risico bedraagt 128.151 (14,6%) en voor het strategisch zakelijke waarden risico 122.272 (13,7%).

Valutarisico

Het valutarisico wordt veroorzaakt, doordat de verplichtingen van het pensioenfonds in euro's luiden terwijl een gedeelte van de beleggingen van het pensioenfonds in niet-euro luiden. Het pensioenfonds loopt het risico dat haar buitenlandse beleggingen dalen in waarde als gevolg van valutakoersontwikkelingen. Het pensioenfonds kiest er daarom voor om (een gedeelte) van haar buitenlandse valuta's af te dekken. Zonder afdekking van valutarisico loopt het pensioenfonds risico bij een daling van vreemde valuta ten opzichte van de euro. Door meer dan 100% van het risico af te dekken loopt het fonds risico bij een stijging van vreemde valuta ten opzichte van de euro. Afdekking van het valutarisico vindt plaats via derivatencontracten.

Verdeling totale beleggingsportefeuille naar vreemde valuta

	Beleggingen in vreemde valuta		Valuta- derivaten	Netto positie
	€	%	€	€
Euro	443.996	54,3	286.717	730.713
Amerikaanse dollar	195.700	24,0	-193.830	1.870
Japanse yen	26.038	3,2	-25.937	101
Britse pond	9.175	1,1	-9.175	0
Zwitserse frank	13.512	1,7	-13.701	-189
Canadese dollar	7.788	0,9	-7.826	-38
Australische dollar	10.395	1,3	-10.496	-101
Hong Kong dollar	6.800	0,8	-6.158	642
Overige G14-valuta	16.793	2,1	-16.419	374
Overige valuta	86.682	10,6	0	86.682
	816.879	100,0	3.175	820.054

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt voor het feitelijk en strategisch valuta risico rekening gehouden met een door DNB voorgeschreven schok van 20% voor valuta in ontwikkelde landen en van 35% voor valuta in opkomende markten die berekend wordt op de niet-euro beleggingen na afdekking. De buffer voor het feitelijk valuta risico bedraagt 26.167 (0,5%) en voor het strategisch valuta risico 26.095 (0,6%).

Strategisch dekt het fonds 80,3% van haar niet-euro beleggingen af.

Grondstoffenrisico

Het pensioenfonds belegt in grondstoffen en loopt daarmee het risico dat de waarde van deze beleggingen daalt als gevolg van marktontwikkelingen.

Het pensioenfonds belegt niet direct in grondstoffen maar doet dit met behulp van derivaten. Voorbeelden van grondstoffenderivaten zijn indexfutures en indexderivaten die kunnen worden afgesloten op verschillende categorieën zoals landbouw en vee, metalen en energie. Grondstoffen zorgen van oudsher voor diversificatievoordelen binnen de beleggingsportefeuille. Naast diversificatievoordelen bewegen grondstoffen ook mee met stijgende prijzen waardoor ze een hedge vormen tegen koopkrachtontwaarding.

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt voor het feitelijk en strategisch grondstoffenrisico rekening gehouden met een door DNB voorgeschreven schok van 35%. De buffer voor het feitelijk grondstoffenrisico bedraagt 0 (0,0%) en voor het strategisch grondstoffenrisico 13.765 (0,2%).

Kredietrisico

Het pensioenfonds loopt het risico dat één of meerdere van haar tegenpartijen niet aan de voorafgesproken betalingen kan voldoen. Bij de berekening van het kredietrisico dient het effect van de kredietwaardigheid van de partijen, waarin belegd wordt, tot uitdrukking te komen. Het kredietrisico komt tot uitdrukking in de zogenaamde creditspread. Deze creditspread is het verschil tussen de uitkering die afhangt van de kredietwaardigheid van de tegenpartij en een uitkering die met volledige zekerheid (risicovrij) tot uitkering zal komen. Het kredietrisico verbonden aan derivatentransacties wordt beheerst door het afsluiten van standaardovereenkomsten met tegenpartijen, het beoordelen van de kredietwaardigheid van tegenpartijen, het spreiden van het transactievolume over verschillende tegenpartijen, het eisen van voldoende onderpand en een adequate monitoring met betrekking tot de gestelde eisen inzake het onderpand.

Het kredietrisico binnen de vastrentende waarden portefeuille kan naast de creditspread eveneens gemeten worden aan de hand van de ratingverdeling van de rentegevoelige beleggingsportefeuille. Deze ratingverdeling wordt afgegeven door een kredietbeoordelaar. Een Europese AAA rating impliceert dat de vastrentende waarden belegging geen kredietrisico loopt. Daarentegen worden beleggingen die geclassificeerd staan onder 'lager dan BBB' als zeer risicovol beschouwd. Cash wordt als kredietrisicovrij beschouwd. Beleggingen die geen rating ontvangen worden als risicovol beschouwd. De vastrentende beleggingen die geen kredietrating kennen bestaan voornamelijk uit het hypotheckenfonds.

	2020		2019	
	€	%	€	%
<i>Rating vastrentende waarden:</i>				
AAA	128.479	31,3	147.060	38,1
AA	120.777	29,5	128.182	33,2
A	40.040	9,8	41.290	10,7
BBB	64.976	15,9	60.035	15,6
Lager dan BBB	16.667	4,1	9.244	2,4
Geen rating	38.282	9,4	0	0,0
	409.221	100,0	385.811	100,0
<i>Verdeling vastrentende waarden naar looptijd:</i>				
Resterende looptijd < 1 jaar	3.596	0,9	2.597	0,7
Resterende looptijd >1 < 5 jaar	84.091	20,5	59.161	15,3
Resterende looptijd >= 5 jaar	321.534	78,6	324.053	84,0
	409.221	100,0	385.811	100,0

Hoogte buffer

Binnen de berekening van het standaardmodel wordt een kredietrisico becijferd conform de ratingverdeling van de vastrentende waardenportefeuille. Naarmate de rating slechter wordt neemt de te hanteren buffer toe. Afgaande op de hierboven genoemde ratingverdeling resulteert dit in een buffer voor het feitelijk kredietrisico van 31.093 (2,4%) en voor het strategisch kredietrisico van 32.149 (2,5%).

Verzekeringstechnisch risico

Binnen het verzekeringstechnisch risico worden in principe alleen risico's meegenomen die verband houden met sterfte. Het omvat de risico's als gevolg van afwijkingen ten opzichte van de verwachte sterfte en afwijkingen van de verwachte sterftetrend (langlevensrisico). Tot het verzekeringstechnische risico worden gerekend: procesrisico, risico-opslag voor afwijkingen ten opzichte van de sterftetrend en negatieve stochastische afwijkingen van de verwachtingswaarde. Deze drie risico's bedragen een percentage van de op actuele waarde berekende technische voorziening. Het procesrisico neemt af naarmate het deelnemersbestand toeneemt, omdat het sterfteproces dan beter kan worden geschat. De beide andere risicofactoren houden respectievelijk rekening met de onzekerheid in de sterftetrend en met de negatieve stochastische afwijkingen.

Er is in de grondslagen geen rekening gehouden met eventuele gevolgen van Covid-19.

Hoogte buffer

De buffer voor het feitelijk verzekeringstechnisch risico bedraagt 21.651 (0,4%) en voor het strategisch verzekeringstechnisch risico 21.651 (0,4%).

Concentratierisico

Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. De spreiding van de portefeuille is in de toelichting op de balans nader toegelicht. Ook "grote posten" zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd.

	2020		2019	
	€	%	€	%
Aandelen				
<i>Verdeling aandelen per regio:</i>				
Europa	66.291	19,8	91.510	28,8
Noord-Amerika en overig dollarzone	179.339	53,7	140.896	44,5
Verre oosten	35.832	10,7	35.984	11,4
Opkomende markten	52.715	15,8	48.584	15,3
	334.177	100,0	316.974	100,0
<i>Specificatie securities lending aandelen (in PGGM fondsen):</i>				
Positie per balansdatum m.b.t. securities lending	2.725		3.718	
Zekerheden voor securities lending (circa 105%)	3.038		3.980	

	2020		2019	
	€	%	€	%
<i>Verdeling aandelen per sector:</i>				
Basisindustrieën (grondstoffen)	16.760	5,0	14.412	4,5
Cyclische consumentengoederen	43.320	13,0	36.818	11,8
Energie	8.216	2,5	13.938	4,4
Gezondheidszorg	40.079	12,0	36.756	11,6
Financiële dienstverlening	45.922	14,8	66.090	20,8
Vastgoed	8.075	2,4	0	0,0
Industriële ondernemingen	37.571	11,2	33.377	10,5
Informatietechnologie	66.860	20,0	50.066	15,8
Niet-cyclische consumentengoederen	27.029	8,1	28.329	8,9
Nutsbedrijven	9.034	2,7	10.416	3,3
Telecommunicatie	31.311	9,3	26.772	8,4
	334.177	100,0	316.974	100,00
Vastrentende waarden				
<i>Verdeling vastrentende waarden per regio:</i>				
Europa	350.146	85,6	330.408	85,6
Noord-Amerika en overig dollarzone	15.499	3,8	13.119	3,4
Azië	3.767	0,9	2.860	0,7
Opkomende markten	39.809	9,7	39.424	10,3
	409.221	100,0	385.811	100,0
Grote posten: vastrentende waarden van eenzelfde uitgevende instelling groter dan 5% van de totale beleggingen in vastrentende waarden				
Nederlandse staat	187.987	45,9	65.750	17,0
Duitse staat	68.039	16,6	81.976	21,2
Franse staat	52.768	12,9	53.160	13,8
Oostenrijkse staat	23.330	5,7	27.415	7,1
Belgische staat	23.935	5,8	24.135	6,3

Er zijn geen beleggingen uitgeleend en er zijn geen beleggingen in Smurfit Kappa Group en de aan haar gelieerde ondernemingen.

Hoogte buffer

In het standaardmodel is geen rekening gehouden met een buffer voor concentratierisico.

Actief beheer risico

Actief beheer risico ontstaat doordat vermogensbeheerders actief beheer voeren op (delen van) de beleggingsportefeuille. Onder actief beheer worden afwijkende posities in portefeuilles verstaan die worden ingenomen ten opzichte van strategische benchmarks. De mate van actief beheer wordt bepaald aan de hand van de tracking error. Een lage tracking error impliceert dat het feitelijke rendement dicht bij de gekozen benchmark ligt, terwijl een hoge tracking error aangeeft dat het rendement duidelijk van de benchmark afwijkt. Een hogere tracking error impliceert een hoger actief beheer risico.

Hoogte buffer

Het pensioenfonds hanteert een passieve beleggingsstrategie en er is derhalve geen sprake van een actief beheer risico.

Effect toerekenen naar totale vereiste dekkinggraad

Om van de vereiste dekkinggraad voor risico fonds te geraken tot de vereiste dekkinggraad (inclusief risico deelnemers) dient een aanpassing van -1,2%-punt toegevoegd te worden op basis van de feitelijke verdeling en een aanpassing van -1,2%-punt op basis van de strategische verdeling. Deze aanpassingen dienen gemaakt te worden omdat het fonds een technische voorziening voor risico deelnemers heeft.

De jaarrekening is vastgesteld te Amsterdam op 11 juni 2021.

Het Bestuur

Steven Stoffer
Voorzitter

Ton van Gestel
Secretaris

Ed Vervoort

Marc van den Heuvel

Peter van Dijk

Peter Fleurkens

Overige gegevens

Resultaatbestemming

Statutaire bepalingen omtrent de resultaatbestemming

Op basis van artikel 4 "Inkomsten en uitgaven" van de statuten van het pensioenfonds worden de uit de statuten en het pensioenreglement voortvloeiende pensioenverplichtingen volledig door waarden gedekt, waarbij het saldo van baten en lasten wordt toegevoegd dan wel onttrokken.

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Smurfit Kappa Nederland te Amstelveen is aan Triple A – Risk Finance Certification B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2020.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Smurfit Kappa Nederland, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 4.173.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 208.500 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuariel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 131 (minimaal vereist eigen vermogen) en 132 (vereist eigen vermogen).

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen. Deze situatie bestaat voor 2 achtereenvolgende jaareinden.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Smurfit Kappa Nederland is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening slecht, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen.

Amsterdam, 11 juni 2021

drs. Pieter Heesterbeek AAG
verbonden aan Triple A – Risk Finance Certification B.V

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Pensioenfonds Smurfit Kappa Nederland

Verklaring over de jaarrekening 2020

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Stichting Pensioenfonds Smurfit Kappa Nederland ('de stichting') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de stichting op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek ('BW').

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020 van Stichting Pensioenfonds Smurfit Kappa Nederland te Eindhoven gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2020;
- de staat van baten en lasten over 2020; en
- de toelichting met de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 BW.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Smurfit Kappa Nederland zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;
- de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW; en voor
- een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 11 juni 2021

Origineel getekend door:

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. H.C. van der Rijst RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2020 van Stichting Pensioenfonds Smurfit Kappa Nederland

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Bijlagen

Begrippenlijst

ABTN

Afkorting voor actuariële en bedrijfstechnische nota. In de ABTN wordt door het bestuur van een pensioenfonds uiteengezet welke actuariële en bedrijfstechnische opzet ten grondslag ligt aan een fonds. De ABTN (ook wel bedrijfsplan genoemd) gaat nader in op de organisatie van het fonds, de inhoud van de pensioenregeling, de financiële opzet waaronder grondslagen, het beleidskader (premie-, toeslag- en beleggingsbeleid) en de sturingsmiddelen, de hoofdlijnen van het interne risicobeheersingssysteem alsmede de hoofdlijnen van de uitvoeringsovereenkomst.

Actuariële grondslagen

Dit zijn de veronderstellingen die de actuaris gebruikt bij de vaststelling van de pensioenverplichtingen en de pensioenpremie. Deze veronderstellingen hebben onder meer betrekking op de gehanteerde rekenrente, de kansstelsels en de kostenopslagen.

Actuaris

Een actuaris combineert economische en wiskundige technieken ten behoeve van de vaststelling van de benodigde koopsommen of premies en de verplichtingen van het fonds (vaststelling voorziening pensioenverplichtingen). Tevens verricht de actuaris risicoanalyses en studies met betrekking tot het afstemmen van verplichtingen en beleggingen.

Asset Liability Management-studie (ALM-studie)

Deze studie geeft inzicht in de toekomstige ontwikkelingen van een pensioenfonds en biedt een pensioenfondsbestuur de mogelijkheid diverse beleidsvariabelen (zoals beleggingsbeleid, premiebeleid en toeslagbeleid) in hun onderlinge samenhang te evalueren.

Autoriteit Financiële Markten

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) is een bij wet ingesteld toezichthoudend orgaan dat toezicht houdt op het gedrag van de gehele financiële marktsector. De AFM is toezichthouder op de pensioenfondsen voor zover het gaat om het effectentypisch gedragstoezicht.

Beleggingsbeleid

Een pensioenfonds is verplicht om op prudente wijze te beleggen. Het beleggingsbeleid van een pensioenfonds is enerzijds gericht op het zoveel mogelijk uitsluiten van beleggingsrisico's en anderzijds op het behalen van een zo hoog mogelijk rendement. Bovendien moet de afstemming van beleggingen op de verplichtingen juist zijn: het pensioenfonds moet op het juiste moment aan haar verplichtingen kunnen voldoen.

Om optimaal aan deze uitgangspunten te voldoen is een juiste samenstelling van de beleggingsmix noodzakelijk, die met behulp van een ALM-studie kan worden vastgesteld.

Beleggingsmix

Verdeling van de beleggingen over verschillende beleggingscategorieën, zoals zakelijke en vastrentende waarden.

Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde (DNB) dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden.

Beleidsmonitor

Met behulp van de beleidsmonitor heeft het bestuur inzicht in de werkelijke beweging van de dekkingsgraad over het afgelopen jaar. De beweging van de dekkingsgraad wordt op dagbasis bepaald, waarmee een indruk van de opgetreden volatiliteit wordt verkregen. Tevens heeft het bestuur door middel van de beleidsmonitor inzicht in de beweging van de streefgrens en de mate van afdekking van het renterisico.

Beleidsregel Uitbesteding Pensioenfondsen

Voorschriften van De Nederlandsche Bank met betrekking tot de uitbesteding van activiteiten door de pensioenfondsen.

Benchmark

Vooraf vastgestelde, objectieve maatstaf voor de prestatie van (de beheerder van) een beleggingsportefeuille of pensioenfonds. Een beursindex bijvoorbeeld.

Code pensioenfondsen

Deze Code, opgesteld door de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid, bevat normen voor 'goed pensioenfondsbestuur'.

De Code komt voor pensioenfondsen in de plaats van de Principes voor goed pensioenfondsbestuur, die de Stichting van de Arbeid in 2005 heeft gepubliceerd.

De Code staat niet op zichzelf, maar maakt deel uit van het volledige stelsel van bestaande wet- en regelgeving. Daarnaast geven de aanbevelingen, convenanten en Codes van de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid richting aan de governance: wat houdt goed bestuur van pensioenfondsen in en hoe houden betrokkenen daar toezicht op.

Collateral

In onderpand gegeven zekerheden ter dekking van aangegane marginverplichtingen –dit betreft de verplichting van beleggers om een waarborgsom in geld of dekking in de vorm van effecten te storten bij hun bank of commissionair bij het schrijven van opties of andere afgeleide producten– welke voortkomen uit hoofde van de aangegane derivatenpositie(s).

Commodity

Beleggingsklasse die betrekking heeft op grondstoffen.

Contante waarde

De waarde die op dit moment aanwezig moet zijn om, rekening houdend met rente-aangroei (rekenrente) en eventuele andere actuariële grondslagen, toekomstige pensioenbetalingen te kunnen verrichten.

Corporate Governance

Stel regels of aanbevelingen die betrekking hebben op goed management van organisaties zoals private ondernemingen.

Deze aanbevelingen kunnen uiteraard worden toegepast op pensioenfondsen in welk geval wordt gesproken over goed pensioenfondsbestuur.

Creditspread

Dit is het verschil tussen de uitkering die afhangt van de kredietwaardigheid van tegenpartijen (debiteur) en de uitkering die met volledige zekerheid, risicovrij, tot uitkering zal komen.

Dekkingsgraad

Een belangrijke graadmeter voor de financiële positie van het fonds. De dekkingsgraad is de verhouding tussen de bezittingen (het vermogen) van het fonds aan de ene kant en de waarde van de huidige en toekomstige pensioenuitkeringen (de verplichtingen) van het fonds aan de andere kant. Zijn er evenveel bezittingen als verplichtingen, dan is de dekkingsgraad 100%.

Het fonds kent diverse dekkingsgraden: de marktwaarde dekkingsgraad en de aan DNB gerapporteerde dekkingsgraad (ook wel FTK-dekkingsgraad genoemd) inclusief de beleidsdekkingsgraad.

De DNB-dekkingsgraad is de aan DNB gerapporteerde dekkingsgraad waarbij de verplichtingen van het fonds zijn vastgesteld op basis van de door DNB voorgeschreven rentecurve.

De marktwaarde-dekkingsgraad wordt gebruikt in het beleidskader van het fonds en wordt vastgesteld op basis van de marktrente. Tot 31 december 2011 was deze dekkingsgraad gelijk aan de DNB-dekkingsgraad.

De Nederlandsche Bank

Bij wet ingesteld toezichthoudend orgaan, dat onder andere de navolging van de Pensioenwet bewaakt.

Derivaten

Afgeleide financiële instrumenten, dat wil zeggen financiële contracten, waarvan de waarde wordt afgeleid van een onderliggende waarde (bijv. een aandeel), een referentieprijz of een index (bijv. de AEX-index). De hoofdvormen van derivaten zijn opties, futures contracten en forward contracten. Ook valutatermijncontracten worden als derivaten aangemerkt.

DNB dekkingsgraad

Dit is de aan DNB gerapporteerde dekkingsgraad waarbij de verplichtingen van het fonds zijn vastgesteld op basis van de door DNB voorgeschreven rentecurve.

Doorsneepremie

De premie die voor de deelnemers uniform is vastgesteld zonder rekening te houden met individuele verschillen in leeftijd, burgerlijke staat of geslacht.

Duration

Aanduiding van de koersgevoeligheid van vastrentende waarden als gevolg van veranderingen in de rentestand.

Duration-mismatch

Dit is het verschil in duration tussen de beleggingen en de pensioenverplichtingen.

Effectentypisch gedragstoezicht

Gedragstoezicht dat vooral betrekking heeft op de gedragingen van verantwoordelijke directies en besturen van financiële instellingen, zoals de naleving van gedragscodes, corporate governance e.d. Het gedragstoezicht wordt uitgeoefend door de Autoriteit Financiële Markten. Een ander onderwerp van aandacht van het gedragstoezicht is de consumentenbescherming. Effectentypisch gedragstoezicht onderscheidt zich van prudentieel toezicht dat wordt uitgeoefend door De Nederlandsche Bank.

Emerging Markets

Opkomende markten.

Enhanced Index-fonds

Fonds dat verbeterde indexering pogingen doet om bescheiden extra rendement te genereren ten opzichte van indexfondsen door geringe afwijkingen te nemen ten opzichte van de onderliggende index.

Ervaringssterfte

Uit onderzoeken blijkt dat sterfte onder collectief verzekerden bij pensioenfondsen en levensverzekeraar lager ligt dan de bevolkingssterfte. Dit effect is sterker naar mate het verzekerde pensioenbedrag hoger is. Om hiermee rekening te houden bij het maken van berekeningen kan een pensioenfonds de 'ervaringssterfte' vaststellen: de in pensioenbedragen gemeten verhouding tussen bevolkingssterfte en waargenomen sterfte in het pensioenfonds.

ESG-beleggen (Environmental, Social and Governance)

Beleggen, waarbij niet alleen wordt gekeken naar de financiële aspecten van bedrijven, maar er ook oog is voor milieu sociaal beleid en een goede ondernemingsstructuur.

Financieel Toetsingskader (FTK)

Benaming van het toezichtregime dat van toepassing is op de financiële positie en het financiële beleid van pensioenfondsen.

Forward curve

Geeft de toekomstige renteniveaus weer zoals die berekend kunnen worden op basis van de huidige curve.

Franchise

Het deel van het pensioengevend salaris dat voor de pensioenberekening buiten beschouwing wordt gelaten. Dit deel wordt geacht door de AOW-uitkering voldoende van pensioen te worden voorzien.

Gedragscode

De gedragscode bevat voorschriften voor bestuurders en eventuele medewerkers van het pensioenfonds ter voorkoming van belangenconflicten en van misbruik en oneigenlijk gebruik van de bij het fonds aanwezige, vertrouwelijk informatie. Deze informatie betreft voor een belangrijk deel de beleggingstransacties namens het fonds.

Haalbaarheidstoets

Pensioenfondsen dienen periodiek (tenminste jaarlijks) een haalbaarheidstoets uit te voeren die inzicht moet geven in de gevolgen van de financiële opzet van het fonds, de verwachtingen en risico's (met name ten aanzien van koopkrachtbehoud), de haalbaarheid en consistentie van het premiebeleid en de herstelkracht van het fonds.

In de haalbaarheidstoets wordt een projectie van de financiële situatie van het pensioenfonds voor een lange periode (60 jaar) gemaakt voor een veelvoud aan economische scenario's (stochastische analyse). Jaarlijks wordt met deze toets gemonitord in hoeverre het verwachte pensioenresultaat (dit is een maatstaf voor koopkrachtbehoud) en het pensioenresultaat in een slechtweerscenario nog steeds aansluit bij de gewekte verwachtingen.

De beleidsgrenzen voor deze toets worden door het bestuur zelf vastgesteld op basis van de risicohouding van het fonds. Indien de door het bestuur vastgestelde grenzen voor de lange termijn risicohouding worden overschreden (de ondergrens voor het verwachte pensioenresultaat en de afwijking van pensioenresultaat in het slechtweerscenario), dan zal het bestuur in overleg gaan met de sociale partners en verantwoordingsorgaan.

Herstelplan

Vanuit het nieuwe Financiële Toetsingskader (FTK) hanteert De Nederland Bank vanaf 2015 een aanpak met herstelplannen. Indien een Pensioenfonds in een tekort verkeerd moet het een herstelplan opstellen. Elk jaar moet een pensioenfonds opnieuw aantonen dat het vanaf dat moment kan herstellen binnen de wettelijke hersteltermijn.

Herverzekering

Het door een pensioenfonds geheel of gedeeltelijk onderbrengen van een pensioenregeling in een levensverzekeringsovereenkomst en/of het door een pensioenfonds onderbrengen van (extra hoge) risico's bij een levensverzekeraar, zoals overlijdens- en invaliditeitsrisico's (risicoherverzekering).

In Control Statement

Verklaring die betrekking heeft op het interne risicobeheersing- en controlesysteem.

Indexatie

Een nadere toelichting is opgenomen in het begrip "toeslag".

IORP II

In januari 2017 is de herziene Institutions for Occupational Retirement Provision Directive, kortweg IORP II, in werking getreden. IORP II is een Europese richtlijn voor pensioenfondsen en premie-pensioeninstellingen. IORP II stelt onder andere nieuwe eisen aan de governance van pensioenfondsen.

ISAE 3402-rapportage

Een ISAE 3402-rapportage is een audit, uitgevoerd door een onafhankelijk accountant naar de opzet, het bestaan en de werking van interne controlemaatregelen bij een uitvoeringsorganisatie. Een ISAE 3402-rapportage kan de uitbestedende partij en de onafhankelijke accountants helpen meer zekerheid te verkrijgen met betrekking tot de effectiviteit van de controlemaatregelen van de uitvoeringsorganisatie. De ISAE 3402-rapportage omvat alle processen die de financiële jaarrekening van een pensioenfonds raken.

Kansstelsels

Dit zijn veronderstellingen met betrekking tot sterftekansen, invalideringskansen, ontslag, gehuwdheid en individuele loonontwikkeling.

Kritische dekkingsgraad

De kritische dekkingsgraad is de grens waaronder een pensioenfonds niet meer tijdig kan herstellen tot het vereist eigen vermogen binnen de termijn van het herstelplan.

Langlevenrisico

Het risico dat het fonds loopt dat een verzekerde persoon langer leeft dan op basis van de gehanteerde overlevingstafel wordt verwacht.

Leeftijdsterugstelling

Het bewust kijken in de overlevingstafel (sterftetafel) bij een jongere leeftijd dan de daadwerkelijke leeftijd, om zo te anticiperen op een toekomstige stijging van de gemiddelde levensduur van de gehele bevolking of van een bevolkingsgroep (bijvoorbeeld alleen mannen of alleen vrouwen).

Long Duration Fund

Beleggingsfondsen, vooral vastrentende waarden fondsen, die worden ingezet om de looptijd van de beleggingen te beïnvloeden, i.c. te verlengen.

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB)

Beleggen, waarbij niet alleen wordt gekeken naar de financiële aspecten van bedrijven, maar er ook oog is voor mens en milieu.

Marktwaaarde

Waarde van een beleggingsobject als het op dat moment verkocht zou worden.

Marktwaaarde dekkingsgraad

Dit is de dekkingsgraad waarbij de verplichtingen van het fonds zijn vastgesteld op basis van de marktrente. Deze marktwaaarde-dekkingsgraad wordt gehanteerd voor beleidsbeslissingen (zoals premievaststelling en toeslagverlening).

Middelloodsysteem

Pensioensysteem waarbij aan het einde van de deelneming toe te kennen pensioen is gerelateerd aan de gemiddelde pensioengrondslag over de gehele periode van deelneming aan de pensioenregeling.

Nabestaandenpensioen

Verzamelnaam voor weduwe-, weduwnaars- en partnerpensioen, en vaak ook voor wezenpensioen.

Ouderdomspensioen

Pensioen, bestemd voor de financiële verzorging van de gerechtigde, nadat deze de in de pensioenregeling omschreven pensioenleeftijd heeft bereikt.

Overlevingstafel

Aan de hand van statistische gegevens opgestelde lijst, waaruit men kan aflezen hoe groot de gemiddelde levensduur of sterftekans is van een persoon van een bepaalde leeftijd.

Over/onderweging

Een hoger of lager belang in een beleggingscategorie dan overeenkomt met de normverdeling van het pensioenfonds.

Overrente

Het positieve verschil tussen het inkomensrendement van het fonds en de rekenrente.

Partnerpensioen

Pensioen dat wordt uitgekeerd aan de (huwelijks) partner en eventuele ex-partner na het overlijden van de (aspirant) deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde.

Pensioen 1-2-3

Pensioen 1-2-3 staat voor een aanpak waarbij de deelnemer informatie over de pensioenregeling in drie lagen ontvangt:

- 1 De eerste laag wordt op papier verstrekt en vervangt de startbrief voor nieuwe indiensttreders (nieuwe deelnemers). Er staat kort de belangrijkste informatie in over de pensioenregeling (niet gepersonaliseerd). Deze laag 1 wordt door het pensioenfonds met een brief verstrekt waarbij de deelnemer wordt gewezen op toekomstige digitale communicatie. Bij het pensioenfonds worden de begeleidende brief en de eerste laag standaard opgenomen in Mijn Pensioencijfers, het deelnemersportaal van het fonds.
- 2 In de tweede laag vindt de deelnemer een verdere toelichting op de individuele pensioenregeling. Die tweede laag kan de deelnemer vinden op de website van het fonds. Op die manier is de informatie ook toegankelijk voor de bestaande deelnemers.
- 3 Wie alles tot in detail wil weten over bijvoorbeeld het pensioenreglement, de uitvoeringsovereenkomst, enzovoort, vindt dat in de derde laag van informatie. Al deze documenten staan op de website van het pensioenfonds.

Pensioenaanspraak

Het recht op een nog niet ingegaan pensioen, uitgezonderd de overeengekomen voorwaardelijke toeslagverlening.

Pensioenfederatie

Organisatie die de gemeenschappelijke belangen behartigt van aangesloten Nederlandse pensioenfondsen. De Pensioenfederatie is voortgekomen uit een samenwerking van de koepels voor ondernemingspensioenfondsen (OPF), beroepspensioenfondsen (UvB) en bedrijfstakpensioenfondsen (VB).

Pensioengrondslag

Het bedrag waarover pensioen wordt toegekend. Dit is het voor het pensioen meetellende salaris (inclusief ploegentoeslag) minus de franchise.

Pensioenovereenkomst

De arbeidsvoorwaardelijke afspraken tussen de werkgevers(organisaties) en de werknemers(organisaties) welke betrekking hebben op pensioen. De pensioenovereenkomst is onderdeel van de arbeidsovereenkomst.

Pensioenrecht

Het recht op een ingegaan pensioen, uitgezonderd de overeengekomen voorwaardelijke toeslagverlening.

Pensioenregister

Een register dat het burgers mogelijk maakt om via één ingang een totaaloverzicht te krijgen van alle bij pensioenfondsen en pensioenverzekeraars in collectieve regelingen opgebouwde pensioenaanspraken alsmede de AOW-uitkering. Het register laat bovendien zien waar het pensioen is opgebouwd en waar de burger terecht kan voor meer informatie. Het pensioenregister is op 6 januari 2011 in werking getreden.

Pensioenresultaat

De maat van koopkrachtbehoud van de nu opgebouwde pensioenen.

Pensioenwet

De wet die vanaf 1 januari 2007 de voormalige Pensioen- en spaarfondsenwet (PSW) vervangt.

Pension Fund Governance

De manier waarop het pensioenfonds is georganiseerd (structuur) en de verantwoordelijkheden worden uitgevoerd (processen). In het kader van Pension Fund Governance heeft eerst de Stichting voor Ondernemingspensioenfondsen en later de Stichting van de Arbeid aanbevelingen gedaan voor goed pensioenfondsbestuur. Deze waarborging voor goed bestuur (principes voor goed pensioenfondsbestuur en vanaf 1-1-2014 de Code Pensioenfondsen) is verankerd in de op 1 januari 2007 in werking getreden Pensioenwet.

Performance

Het rendement dat is behaald met de beleggingen.

Premievrije aanspraken

Indien het deelnemerschap aan een pensioenregeling eindigt, anders dan door overlijden of het bereiken van de pensioenleeftijd, verkrijgt de gewezen deelnemer een premievrije aanspraak op ouderdomspensioen en partner- en wezenpensioen.

Principes voor goed pensioenfondsbestuur

Aanbevelingen van de Stichting van de Arbeid voor de besturen van pensioenfondsen om te komen tot goed pensioenfondsbestuur. De principes voor goed pensioenfondsbestuur zijn verankerd in de Pensioenwet en hebben betrekking op de onderdelen: zorgvuldig bestuur, transparantie, openheid en communicatie, deskundigheid en functioneren van het bestuur, verantwoording alsmede intern

toezicht.

Deze Principes zijn vanaf 1 januari 2014 vervangen door de Code Pensioenfondsen.

Prognosetafel

Een overlevingstafel die gebruikt wordt in de actuariële praktijk, of voor de vaststelling van de technische voorziening, waarbij modelmatig rekening gehouden is met de verwachte toekomstige verbetering van de levensverwachting.

Prudentieel toezicht

Bedrijfseconomisch toezicht dat zich met name richt op de handhaving c.q. waarborging van de financiële soliditeit van het pensioenfonds. Dit type toezicht berust bij De Nederlandsche Bank. Prudentieel toezicht onderscheidt zich van effectentypisch gedragstoezicht dat wordt uitgeoefend door de Autoriteit Financiële Markten.

Real Estate

Onroerend goed.

Rekenrente

De rekenrente is het fictieve percentage dat het belegde vermogen wordt geacht op te brengen in de toekomst en waarvan bij de berekening van de contante waarden (voorziening pensioenverplichtingen) wordt uitgegaan. In het Financieel Toetsingskader wordt de rekenrente bepaald op basis van de rentetermijnstructuur (marktwaarde).

Rentetermijnstructuur

De rentetermijnstructuur, of yield curve, is een grafiek die het verband weergeeft tussen de looptijd van een vastrentende belegging enerzijds en de daarop te ontvangen marktrente anderzijds. Een normale rentetermijnstructuur heeft een stijgend verloop. Als iemand zijn geld voor een langere periode uitleent, eist hij normaliter een hogere vergoeding dan bij een lening over een korte termijn.

Risicobudget

Het risicobudget (ook wel tracking error genoemd) is een statistische maatstaf (standaard deviatie) voor het toegestane risico in de beleggingsportefeuille als geheel. Indien het risicobudget gelijk is aan 7 en het verwachte rendement is 5, dan is er een redelijk grote kans (67%) dat het te realiseren rendement tussen -2 ($5 - 7$) en 12 ($5 + 7$) ligt.

Per beleggingscategorie worden tracking errors vastgesteld die de verwachte spreiding van de rendementen voor die categorie aangeven. De gewogen som van deze tracking errors moet gelijk zijn aan het totaal risicobudget.

Risicobudgettering

Risicobudgettering is het vaststellen van de wijze waarop het vastgestelde risico budget zo efficiënt mogelijk over de verschillende beleggingscategorieën en vermogensbeheer kan worden verdeeld.

Risicoherverzekering

Het herverzekeren door een pensioenfonds van bepaalde risico's die dat pensioenfonds niet zelf op een verantwoorde wijze kan dekken. Hierbij gaat het vooral om risico's die betrekking hebben op overlijden en arbeidsongeschiktheid. Zie ook: herverzekering.

Risicomonitor middels PAR

Deze monitor middels PAR (Portfolio at Risk) geeft inzicht in het risico dat het pensioenfonds op de rapportagedatum neemt met haar beleggingen, gemeten ten opzichte van de nominale verplichtingen. In deze monitor staat de term mismatch error centraal. De mismatch error is een maat om de volatiliteit van de dekkingsgraad van het pensioenfonds weer te geven. De mismatch error is de volatiliteit (standaarddeviatie) van het verschil tussen de waardemutatie van de beleggingen en de waardemutatie van de verplichtingen. Hoe hoger de mismatch error, des te minder de beleggingen op de verplichtingen zijn afgestemd. Naast de omvang

van de mismatch error geeft deze monitor ook inzicht in de mate waarin de verschillende beleggingscategorieën c.q. deelportefeuilles bijdragen aan het totale risico. De monitor heeft onder andere tot doel om tot een beoordeling te komen van het risico van een daling van de dekkingsgraad in de komende 12 maanden. De risicometingen zijn gebaseerd op de ontwikkeling van de financiële markten beschouwd over een terugblikkende periode van zowel 6 maanden als een periode van 3 jaar.

Security lending

Security lending is het uitlenen van aandelen en obligaties voor een vastgestelde periode aan derden in ruil voor een geldelijke vergoeding. Doordat het economische eigendom bij de uitlener blijft, wordt er geen koersrisico gelopen.

Service Level Agreement (SLA)

Beschrijving van overeengekomen dienstverlening tussen partijen bij uitbesteding van bedrijfsprocessen, inclusief de rechten en plichten van partijen ten aanzien van het overeengekomen kwaliteitsniveau van de te leveren diensten en/of producten.

Solvabiliteit

Het vermogen om (nu en op termijn) aan de financiële verplichtingen te kunnen voldoen. Zie ook het begrip dekkingsgraad.

Stichting van de Arbeid (STAR)

Overlegorgaan van centrale organisaties van werkgevers en werknemers. Tevens adviesorgaan van het kabinet op sociaal en arbeidsvoorwaardelijk terrein.

Stop-lossverzekering

Verzekering die ertoe dient om de totale schade in enig jaar als gevolg van overlijden en/of arbeidsongeschiktheid te beperken. Deze bovengrens wordt ook wel prioriteit genoemd.

Swaprente

Het tarief waartegen op de geld- en kapitaalmarkt leningen met verschillende looptijden worden geruild.

Toeslag

Een toeslag is een verhoging van een pensioenuitkering of aanspraak op pensioen, gebaseerd op een in het pensioenreglement omschreven toeslagregeling.

Total return

Het totaalrendement op beleggingen zijnde de directe en de indirecte beleggingsopbrengsten.

Tracking error

Risico maatstaf die weergeeft hoe groot de kans is dat het rendement afwijkt van de benchmark. De tracking error is gelijk aan de standaarddeviatie van deze afwijkingen. Een hoge tracking error betekent veel kans op een rendement ver onder of boven de benchmark.

UFR

De UFR is een correctie op de actuele marktrente. Dit houdt in dat de marktrente voor de lange en zeer lange termijn wordt aangepast en tendeert naar een langjarig gemiddelde.

Uitkeringsovereenkomst

Een uitkeringsovereenkomst is een overeenkomst inzake een vastgestelde pensioenuitkering. Op grond van de Pensioenwet is dit een van de drie toegelaten pensioensystemen.

Uittredingsregelingen

Verzamelnaam voor regelingen voor vervroegde uittreding, zoals VUT-, VRIP en andere voortijdige vertrekregelingen.

Uitvoeringsovereenkomst

Overeenkomst tussen de werkgever en het pensioenfonds omtrent de uitvoering en financiering van de pensioenovereenkomst. In de uitvoeringsovereenkomst is onder meer vastgelegd: de wijze waarop en de termijnen waarin de verschuldigde premie moet worden voldaan, de uitgangspunten en procedures met betrekking tot de besluitvorming over vermogenstekorten en vermogenoverschotten dan wel winstdeling, de voorwaarden waaronder toeslagverlening plaatsvindt, de procedures bij het niet nakomen van de premiebetalingsverplichting door de werkgever; en de wijze waarop de premie wordt vastgesteld en het betalingsvoorbehoud van de werkgever.

Uniform pensioenoverzicht (UPO)

Het format van het pensioenoverzicht waarin de uitkeringen bij pensionering, overlijden en arbeidsongeschiktheid eenduidig wordt gepresenteerd. De bedoeling is dat alle pensioenuitvoerders hetzelfde format hanteren waardoor de pensioenoverzichten eenvoudig naast elkaar te leggen zijn en de (gewezen) deelnemers de bedragen uit de verschillende pensioenoverzichten bij elkaar op kunnen tellen en een duidelijk beeld van de financiële situatie bij pensionering krijgen.

Valutarisico

Het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen in valutawisselkoersen.

Valutatermijncontracten

Dit is een contract voor het afdekken van valutarisico. In dit contract wordt vooraf afgesproken tegen welke prijs en op welke datum de valutaposities worden verrekend.

Vastrentende waarden

Beleggingen met een vaste looptijd en een overeengekomen plan van rente en aflossing, zoals obligaties. Andere vormen van vastrentende waarden zijn onderhandse leningen en hypotheekleningen.

Verantwoordingsorgaan

Orgaan waaraan het bestuur van het pensioenfonds jaarlijks verantwoording moet afleggen. In dit orgaan zijn de actieve deelnemers, de pensioengerechtigden en de financieel betrokken werkgever(s) vertegenwoordigd.

Visitatiecommissie

De commissie die periodiek (m.i.v. 1-7-2014 tenminste eens per jaar) het functioneren van het bestuur zal beoordelen. Deze commissie wordt benoemd door het bestuur en bestaat tenminste uit drie onafhankelijke externe deskundigen.

Volatiliteit

De beweeglijkheid van beurskoersen.

Voorziening pensioenverplichtingen

Dit is de, met inachtneming van de actuariële grondslagen (rekenrente, kansstelsels en kostenopslagen), vastgestelde balanspost die de gekapitaliseerde waarde (contante waarde) van de opgebouwde pensioenen aangeeft.

Waardeoverdracht

Het overdragen van de contante waarde van de verkregen aanspraken door het pensioenfonds van de oude werkgever aan het pensioenfonds van de nieuwe werkgever, waarvoor de deelnemer in de nieuwe pensioenregeling extra deelnemersjaren verkrijgt (in eindloonregelingen) dan wel extra pensioenaanspraken krijgt toegekend (in middelloonregelingen).

Wachttijdvoorziening

Voorziening ter dekking van het premievrijstellingsrisico bij arbeidsongeschiktheid. Een groot deel van het premievrijstellingsrisico bij arbeidsongeschiktheid wordt door het pensioenfonds zelf gedragen (eigen beheer). De rest van het risico, het risico uitgaand boven een stoploss grens, is herverzekerd. Ter financiering van het premievrijstellingsrisico in eigen beheer, wordt door het fonds gedurende een wachttijd, zijnde de periode van loondoorbetaling (gedurende twee jaar na aanvang van de arbeidsongeschiktheid) geld gereserveerd ter dekking van de schade die het fonds pas na afloop van deze wachttijd kan vaststellen.

Wezenpensioen

Een tijdelijke uitkering die wordt uitgekeerd aan de kinderen (tot een bepaalde leeftijd) na het overlijden van de (aspirant) deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde.

Wortelformule

Maakt onderdeel uit van het standaardmodel waarop het vereist eigen vermogen van het fonds wordt bepaald.

Zakelijke waarden

Aandelen en onroerende zaken. Onder onroerende zaken wordt verstaan beleggingen in onroerend goed, zoals kantoren, winkels en woningen. Deze kunnen zowel op directe wijze geschieden als op indirecte wijze door belegging in op dat terrein gespecialiseerde al dan niet beursgenoteerde beleggingsfondsen.

Stichting Pensioenfonds Smurfit Kappa Nederland

Bezoekadres:

Warandelaan 2
4904 PC Oosterhout

Postadres:

Postbus 19
4900 AA Oosterhout

www.smurfitkappapensioen.nl